

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΤΜΗΜΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΩΣ ΣΧΕΔΙΑΖΟΥΝ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥΣ ΟΙ
ΝΕΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΗΛΙΑΣ ΤΟΥΜΠΟΥΡΑΣ Α.Μ.5174

Επιβλέπων: ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ ΜΑΡΙΝΑ ΣΤΕΦΑΝΙΑ

Καστοριά, 2024

Πώς σχεδιάζουν το μέλλον τους οι νέοι στην Ελλάδα

Περίληψη

Κατά την πραγματοποίηση της πτυχιακής μελέτης επιλέχθηκε να διενεργηθεί μία έρευνα σχετικά με το πώς βλέπουν οι νέοι το μέλλον τους στην Ελλάδα. Πρόκειται για μία μελέτη που εστιάζει το ενδιαφέρον της στον τρόπο με τον οποίο οι νέοι οραματίζονται την μελλοντική τους σταδιοδρομία και κοινωνική ζωή. Στόχος της μελέτης αυτής είναι αρχικά να προσδιορίσει πώς ονειρεύονται οι νέοι στην Ελλάδα το μέλλον τους όσον αφορά την εκπαίδευση τους, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Επιπρόσθετος στόχος της έρευνας είναι να εξετάσει τον βαθμό στον οποίο οι νέοι ονειρεύονται να δημιουργήσουν οικογένεια, σε ποια φάση της ζωής τους θα ήθελαν να τη δημιουργήσουν και ποια μορφή θα ήθελαν να έχει. Τέλος, στόχος είναι η καταγραφή προτάσεων που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην πραγματοποίηση όλων όσων ονειρεύονται τα άτομα νεαρής ηλικίας στην Ελλάδα.

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την προσέγγιση του εν λόγω θέματος διακρίνεται σε δύο μέρη, το θεωρητικό και το εμπειρικό. Στην περίπτωση του θεωρητικού μέρους παρουσιάζονται επιστημονικά τεκμηριωμένες πληροφορίες που αναδεικνύουν τον τρόπο σκέψης των νέων γύρω από την μελλοντική τους εκπαίδευση και την εύρεση εργασίας, αλλά και το κατά πόσο επιθυμούν να δημιουργήσουν οικογένεια. Όλα αυτά λαμβάνονται μέσω της δευτερογενούς έρευνας, η οποία στηρίζεται στην βιβλιογραφική ανασκόπηση επιστημονικών μελετών και άρθρων που σχετίζονται με το εξεταζόμενο θέμα. Το εμπειρικό μέρος παραθέτει πληροφορίες μεθοδολογίας και εμπειρικών αποτελεσμάτων στα πλαίσια της διεξαγωγής πρωτογενούς έρευνας σε δείγμα νέων ηλικίας 15-24 ετών με τη χρήση κλειστού ερωτηματολογίου.

Συνολικά, οι νέοι ηλικίας 15-24 ετών παρουσιάζουν ισχυρή επιθυμία για συνέχιση της εκπαίδευσης και εξειδίκευση, κυρίως με στόχο τη βελτίωση των οικονομικών τους απολαβών και την επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Ωστόσο, τα οικονομικά εμπόδια είναι μια βασική ανησυχία για την επίτευξη αυτών των στόχων. Γενικότερα, οι νέοι φαίνεται να προτιμούν επαγγέλματα που συνδέονται με τον οικονομικό τομέα, την επιχειρηματικότητα και το μάρκετινγκ, δείχνοντας ότι η οικονομική ανάπτυξη και οι ευκαιρίες επιχειρηματικότητας τους προσελκύουν.

Ακόμη, οι νέοι έχουν την επιθυμία να δημιουργήσουν οικογένεια, με έμφαση στη γέννηση παιδιών και στην πυρηνική οικογένεια. Ωστόσο, παρατηρούνται διαφοροποιήσεις ανάλογα με το φύλο, την οικογενειακή προέλευση και τις προσωπικές ή κοινωνικοοικονομικές συνθήκες. Σημαντικό ρόλο παίζουν η εκπαίδευση, οι επαγγελματικοί στόχοι και η οικονομική σταθερότητα στις αποφάσεις τους για την οικογένεια.

Για το λόγο αυτό προτείνονται δράσεις όπως η δημιουργία υποτροφιών και χορηγιών, η ανάπτυξη προσιτών και ευέλικτων διαδικτυακών μαθημάτων και προγραμμάτων σπουδών, καθώς και η ενίσχυση της ενημέρωσης για την αξία της προσωπικής επιτυχίας και την προώθηση της διαφορετικότητας στις επιλογές καριέρας, μακριά από τα κοινωνικά στερεότυπα. Επίσης, προτείνεται η οικονομική ενίσχυση νέων οικογενειών και η στήριξη στις υπηρεσίες φροντίδας παιδιών.

Λέξεις – κλειδιά: εκπαίδευση, εργασία, μέλλον, όνειρα, προσανατολισμός, επαγγελματική αποκατάσταση, οικογένεια, νέοι

How young people plan their future in Greece

Abstract

During the realization of the degree study, it was chosen to carry out a research on how young people see their future in Greece. This is a study that focuses its interest on the way in which young people envision their future career and social life. The aim of this study is initially to determine how young people in Greece dream of their future in terms of their education, professional orientation and professional rehabilitation. An additional aim of the research is to examine the extent to which young people dream of creating a family, at what stage in their lives they would like to create it and what form they would like it to take. Finally, the goal is to record proposals that could contribute to the realization of everything that young people in Greece dream of.

The method used to approach this topic is divided into two parts, the theoretical and the empirical. In the case of the theoretical part, scientifically documented information is presented that highlights the way young people think about their future education and finding a job, but also whether they wish to start a family. All this is obtained through secondary research, which is based on the literature review of scientific studies and articles related to the subject under consideration. The empirical part lists methodology information and empirical results in the context of conducting primary research on a sample of young people aged 15-24 using a closed questionnaire.

Overall, young people aged 15-24 show a strong desire for further education and specialization, mainly with the aim of improving their financial earnings and professional career. However, financial barriers are a key concern in achieving these goals. More generally, young people seem to prefer professions linked to the financial sector, entrepreneurship and marketing, showing that economic development and entrepreneurship opportunities attract them.

Also, young people have a desire to create a family, with an emphasis on having children and the nuclear family. However, variations are observed according to gender, family origin and personal or socio-economic circumstances. Education, career goals and financial stability play an important role in their family decisions.

For this reason, actions such as the creation of scholarships and sponsorships, the development of accessible and flexible online courses and study programs, as well as the strengthening of information on the value of personal success and the promotion of diversity in career choices, away from social stereotypes, are proposed . Financial support for new families and support for child care services are also proposed.

Keywords: education, work, future, dreams, orientation, vocational rehabilitation, family, young people

Ευχαριστίες

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη	2
Abstract	4
Ευχαριστίες	6
Εισαγωγή	8
Κεφάλαιο 1: Οι προσδοκίες των νέων για την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση στο μέλλον	12
1.1 Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση	12
1.2 Η μετάβαση των νέων από την Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση ..	14
1.3 Η μετάβαση των νέων στην αγορά εργασίας και οι παράγοντες που επιδρούν στην μελλοντική εργασιακή τους σταδιοδρομία	16
1.4 Η αγορά εργασίας των νέων στην Ελλάδα	19
1.5 Οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές προσδοκίες των νέων στις μέρες μας	23
Κεφάλαιο 2: Οι προσδοκίες των νέων για την δημιουργία οικογένειας στο μέλλον ..	26
2.1 Ο θεσμός της οικογένειας	26
2.2 Μοντέλα οικογένειας	28
2.3 Η ελληνική οικογένεια	32
2.4 Απόψεις των νέων για τον θεσμό της οικογένειας	35
2.5 Παράγοντες που επηρεάζουν τις βλέψεις των νέων για την δημιουργία οικογένειας στο μέλλον	37
Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία	39
3.1 Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα	39
3.2 Μεθοδολογία έρευνας	39
3.3 Δειγματοληψία	42
3.4 Ερευνητικό εργαλείο	42
3.5 Ζητήματα δεοντολογίας	43
3.6 Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων	44
3.7 Περιορισμοί έρευνας	44
Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα	46
4.1 Δημογραφικά στοιχεία	46
4.2 Μελλοντικά εκπαιδευτικά και επαγγελματικά σχέδια/επιθυμίες	57
4.3 Δημιουργία οικογένειας	69
Κεφάλαιο 5: Συζήτηση αποτελεσμάτων	86
Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα - προτάσεις	93
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	98
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	108

Εισαγωγή

Ο τρόπος με τον οποίο οι νέοι ονειρεύονται το μέλλον τους εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως δημογραφικούς, κοινωνικοοικονομικούς, πολιτιστικούς και περιβαλλοντικούς. Η ηλικία, η φυλή, ο τόπος διαμονής και οι συνθήκες ζωής είναι δημογραφικοί παράγοντες που επηρεάζουν τις φιλοδοξίες και τα όνειρα των νέων (Καϊτζή, 2016). Οι παραδόσεις, οι αξίες και οι προσδοκίες της κοινωνίας επηρεάζουν τα όνειρα των νέων. Για παράδειγμα, σε κοινωνίες όπου η οικογένεια ή η κοινωνική αποδοχή έχουν μεγάλη σημασία, οι νέοι μπορεί να επιδιώξουν συγκεκριμένα μονοπάτια που να είναι αποδεκτά από την κοινωνία (Xing & Rojewski, 2018; Park & Harris, 2024).

Πολλοί νέοι επιδιώκουν μια επιτυχημένη καριέρα ή εργασιακή ανάπτυξη. Οι φιλοδοξίες τους μπορεί να συνδέονται με συγκεκριμένες επαγγελματικές επιλογές ή τη δημιουργία δικού τους επιχειρηματικού εγχειρήματος. Ακόμη, οι νέοι μπορεί να ονειρεύονται μια υψηλότερη εκπαίδευση, εξειδίκευση σε συγκεκριμένους τομείς ή διαρκή αυτοβελτίωση. Οι ποικίλες μεταβάσεις των νέων αποτελούν βασικό στοιχείο για τη μελλοντική τους θέση στην κοινωνία. Μετά την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης που λαμβάνουν, οι έφηβοι πρέπει να αποφασίσουν εάν θέλουν να παρακολουθήσουν την ανώτερη δευτεροβάθμια ή/και ανώτατη εκπαίδευση ή να εισέλθουν απευθείας στην αγορά εργασίας. Αυτές οι αποφάσεις πλαισιώνονται από εκπαιδευτικές και επαγγελματικές φιλοδοξίες (Kogler et al., 2022).

Σε προσωπικό επίπεδο, ορισμένοι νέοι επιδιώκουν σταθερές προσωπικές σχέσεις, όπως τη δημιουργία οικογένειας και την ευτυχία με τον σύντροφο τους. Η στάση των νέων απέναντι στη δημιουργία οικογένειας μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με πολλούς παράγοντες, όπως την πολιτιστική συγκυρία, τις οικονομικές συνθήκες, τις προσωπικές εμπειρίες και τις αξίες του καθενός (Ahmad, 2018). Σε πολλές κοινωνίες, οι νέοι τείνουν να «αναβάλλουν» τον γάμο και τη δημιουργία οικογένειας για να επικεντρωθούν πρώτα στην εκπαίδευση, την καριέρα και τις προσωπικές εμπειρίες (Rontos, 2015).

Γενικότερα, οι νέοι μπορεί να έχουν διάφορες αντιλήψεις για το τι σημαίνει οικογένεια. Ειδικότερα, όμως η οικογένεια, που υπάρχει σε όλη την ανθρώπινη ιστορία, είναι ένας κοινωνικός θεσμός (Arslan, 2023). Οι παραδοσιακές δομές οικογένειας δεν είναι πάντα η μόνη επιλογή και ορισμένοι μπορεί να προτιμούν

εναλλακτικές δομές, όπως η σύγχρονη ή η ομόφυλη οικογένεια. Η παραδοσιακή οικογένεια αναφέρεται σε ένα μοντέλο οικογενειακής δομής και λειτουργίας που συνήθως έχει ρίζες σε παλαιότερες κοινωνικές πρακτικές και παραδόσεις. Χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη συγκεκριμένων ρόλων και ευθυνών για τα μέλη της οικογένειας, συνήθως βασισμένων σε φύλο και γενιές (Jenaćković & Krstić, 2021). Από την άλλη πλευρά, η σύγχρονη οικογένεια αντιπροσωπεύει μια εξέλιξη σε σχέση με το παραδοσιακό μοντέλο οικογενειακής δομής. Ενώ η παραδοσιακή οικογένεια αποτελούνταν από έναν πατέρα, μια μητέρα και τα παιδιά τους, η σύγχρονη οικογένεια μπορεί να περιλαμβάνει μονογονεϊκές οικογένειες, οικογένειες από ομοφυλόφιλους γονείς και άλλες μορφές. Επιπλέον, σε πολλές σύγχρονες οικογένειες, υπάρχει μια προσπάθεια για ισότητα των φύλων σε ό, τι αφορά τους ρόλους και τις ευθύνες. Οι γονείς συχνά μοιράζονται εργασία και φροντίδα, ανεξάρτητα από το φύλο (Mayona, 2019).

Επιπρόσθετα, οι νέοι συχνά αντιμετωπίζουν πίεση αναφορικά με τις εκπαιδευτικές και τις επαγγελματικές τους επιδόσεις (Jiang et al., 2022; Nguyen-Thi et al., 2024). Ειδικότερα, σε πολλές κοινωνίες, υπάρχει μια συνεχής πίεση για υψηλές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιδόσεις (Moldes et al., 2019). Οι νέοι μπορεί να νιώθουν την πίεση από την οικογένειά τους, τους φίλους, τους δασκάλους και την κοινωνία γενικότερα να επιτύχουν και να εκπληρώσουν τις προσδοκίες των άλλων (Firdausi et al., 2020).

Μέσα από όλα τα παραπάνω κρίθηκε σημαντικό να διεξαχθεί μία μελέτη σχετικά με το πώς ονειρεύονται οι νέοι στην Ελλάδα το μέλλον τους. Σύμφωνα με τους Gardiner et al., (2021), η μετάβαση από το σχολείο στην αγορά εργασίας γίνεται ολοένα και πιο δύσκολη, γεγονός που έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση του ποσοστού ανεργίας των νέων στο 13,6% σε διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, τρεις στους τέσσερις νέους απασχολούνται στην άτυπη οικονομία, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες περιοχές του κόσμου. Η άτυπη απασχόληση αποτελεί έναν από τους κύριους λόγους που συντελούν στην αύξηση της φτώχειας μεταξύ των νέων. Πολλοί νέοι ακόμη δεν βρίσκουν εργασία ή δεν έχουν καμία πρόσβαση στην επιπρόσθετη εκπαίδευση ή κατάρτιση (Gardiner et al., 2021).

Με βάση την έρευνα του Ιωαννίδη, (2023) προκύπτει πως η Ελλάδα αντιμετωπίζει υψηλά ποσοστά ανεργίας, ειδικά μεταξύ των νέων. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, όπως η οικονομική κρίση, η ανεπαρκής διαχείριση της

αγοράς εργασίας και η έλλειψη επενδύσεων σε τομείς που δημιουργούν θέσεις εργασίας. Εξαιτίας της ανεργίας και της δυσκολίας στην πρόσβαση σε σταθερές θέσεις εργασίας, πολλοί νέοι βρίσκονται να απασχολούνται σε άτυπες θέσεις εργασίας, με χαμηλότερους μισθούς και λιγότερα κοινωνικά προνόμια.

Επιπλέον, ο Κανελλόπουλος κ.α., (2022) προσδίδουν πως η Ελλάδα έχει έναν υπερβολικά μεγάλο αριθμό μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε σχέση με μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτό μπορεί να περιορίζει τις επιλογές απασχόλησης για τους νέους και να δυσχεραίνει την πρόσβασή τους σε θέσεις εργασίας με ευέλικτες συνθήκες και ευκαιρίες εξέλιξης. Η μείωση των δημόσιων δαπανών και η ανάγκη για λιτότητα έχουν οδηγήσει σε μειωμένη συνεισφορά του κράτους στην κοινωνική προστασία. Αυτό έχει αυξήσει το βάρος των νέων στην οικογένεια και την ανάγκη για άλλους μηχανισμούς υποστήριξης, όπως η οικογένεια και η άτυπη εργασία.

Σχετικά με τις εκτιμήσεις της Eurostat, (2024) το ποσοστό ανεργίας των νέων κάτω των 25 ετών στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο 27,3% και καταλαμβάνει τη 2^η θέση στην κατάταξη μετά την Ισπανία. Το ποσοστό αυτό σημείωσε μείωση, καθώς το 2023 είχε διαμορφωθεί στο 31,1% (Νάκος, 2024).

Όλα τα παραπάνω αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα του θέματος, καθώς οι νέοι είναι το μέλλον και θα πρέπει να εξετάζονται οι βλέψεις τους για την σταδιοδρομία τους, τόσο από άποψη εκπαίδευσης, όσο και εργασιακής κατάρτισης. Ακόμη, είναι σημαντικό να αναδειχθεί αν οι νέοι θέλουν να κάνουν οικογένεια και να προσδιοριστούν οι κύριες προτεραιότητες που θέτουν σε αυτόν τον τομέα.

Ο στόχος της μελέτης είναι να καταγράψει τις στάσεις και τις προσδοκίες των νέων στην Ελλάδα σχετικά με:

- Την εκπαίδευση και την επαγγελματική σταδιοδρομία.
- Το μοντέλο οικογένειας που θα ήθελαν να δημιουργήσουν με έμφαση στο είδος συμβίωσης που θα επιθυμούσαν, την τεκνοποίηση, τον επιθυμητό αριθμό παιδιών, καθώς και αν πρόκειται να ακολουθήσουν το παραδοσιακό ή το σύγχρονο πρότυπο οικογένειας.
- Τις προοπτικές για την εκπλήρωση των προσδοκιών, των επιθυμιών και των ονείρων των νέων για την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και την οικογένεια.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την υλοποίηση της μελέτης αυτής χαρακτηρίζεται δευτερογενής, όσον αφορά το κομμάτι της θεωρίας. Είναι μία μέθοδος κατά την οποία χρησιμοποιούνται λέξεις – κλειδιά για τον εντοπισμό επιστημονικών πηγών μέσα από διάφορες ψηφιακές μηχανές αναζήτησης, όπως είναι οι Scopus, Google Scholar, Google, Research Gate, κ.λπ.. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκε και η πρωτογενής ποσοτική έρευνα σε μεγάλο δείγμα νέων (ηλικίας 15-24 ετών) από την Ελλάδα με τη χρήση κλειστού ερωτηματολογίου.

Η παρούσα εργασία δομείται σε 6 κεφάλαια. Στο κεφάλαιο 1 πραγματοποιείται θεωρητική ανασκόπηση των προσδοκιών των νέων για την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση στο μέλλον. Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται παρουσίαση των γνωρισμάτων της μετάβασης των νέων από την Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και στην αγορά εργασίας, ενώ παράλληλα παρουσιάζονται οι παράγοντες που επιδρούν στην μελλοντική εργασιακή σταδιοδρομία των νέων και τα γνωρίσματα της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα.

Στο κεφάλαιο 2 αναλύονται οι προσδοκίες των νέων αναφορικά με τη δημιουργία οικογένειας στο μέλλον, εστιάζοντας στην ανάλυση του θεσμού και των μοντέλων της οικογένειας, των χαρακτηριστικών της ελληνικής οικογένειας, αλλά και των απόψεων των νέων και των παραγόντων που επηρεάζουν τις βλέψεις τους για την δημιουργία οικογένειας. Στο κεφάλαιο 3 παρουσιάζεται και τεκμηριώνεται η μεθοδολογία της εμπειρικής έρευνας που εκπονήθηκε. Στο κεφάλαιο 4 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, ενώ στο κεφάλαιο 5 γίνεται συζήτηση των αποτελεσμάτων και στο κεφάλαιο 6 εξάγονται βασικά συμπεράσματα.

Κεφάλαιο 1: Οι προσδοκίες των νέων για την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση στο μέλλον

1.1 Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση

Η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση αποτελούν ζωτικής σημασίας πτυχές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγοράς εργασίας και την ενίσχυση της κοινωνικής ευημερίας (Behtoui, 2017). Η εκπαίδευση είναι θεμελιώδους σημασίας για την προετοιμασία των νέων για την είσοδο στην αγορά εργασίας και στην επιτυχή καριέρα. Η πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση δίνει στους νέους τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την αυτοπεποίθηση που χρειάζονται για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς εργασίας (Πλούγαρη, 2015).

Ο όρος «εκπαίδευση» αφορά την απόκτηση γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων, που συντελούν στη δυνατότητα του ατόμου να διαχειρίζεται συγκεκριμένες ανάγκες ή προκλήσεις. Αυτές οι δεξιότητες μπορεί να είναι τεχνικές, επαγγελματικές, γλωσσικές, κοινωνικές και άλλες που απαιτούνται για την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών ή για την επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων. Ωστόσο, η εκπαίδευση μπορεί να επιφέρει και ευρύτερες επιπτώσεις από την απλή απόκτηση δεξιοτήτων (Argyri & Smyrniou, 2019).

Αν και η βασική λειτουργία της εκπαίδευσης είναι η παροχή τεχνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων, συχνά η διαδικασία αυτή συμβάλλει επίσης στην ανάπτυξη της νοημοσύνης και της προσωπικότητας. Η εκπαίδευση μπορεί να προάγει τη νόηση μέσω της προώθησης της κριτικής σκέψης, της ανάλυσης και της κατανόησης πολύπλοκων θεμάτων (Καζάζη, 2004). Επιπλέον, η συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες μπορεί να ενισχύσει την επικοινωνιακή ικανότητα, τη διαπροσωπική επικοινωνία και την ικανότητα συνεργασίας. Η διαδικασία της εκπαίδευσης μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη και στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας μέσω της προσφοράς ευκαιριών για προσωπική ανάπτυξη, αυτοσυνειδητοποίηση και αναζήτηση των ενδιαφερόντων και των φιλοδοξιών του ατόμου. Συνεπώς, ενώ η εκπαίδευση αρχικά στοχεύει στην απόκτηση συγκεκριμένων

δεξιοτήτων, μπορεί επίσης να έχει ευρύτερες και πιο βαθιές επιδράσεις στην ανάπτυξη του ατόμου σε διάφορους τομείς της ζωής του (Κάλλα κ.α., 2020).

Σε όλο τον κόσμο, η εκπαίδευση διατηρεί δύο βασικές λειτουργίες, που αφορούν την μορφωτική-κοινωνικοποιητική γενική εκπαίδευση και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Όσον αφορά την μορφωτική-κοινωνικοποιητική γενική εκπαίδευση, αυτή στοχεύει στην ανάπτυξη γενικών γνώσεων, δεξιοτήτων και αξιών που απαιτούνται για την ενσωμάτωση ενός ατόμου στην κοινωνία. Αυτή η πτυχή της εκπαίδευσης εστιάζει στην ανάπτυξη της γενικής παιδείας, της κριτικής σκέψης, της δημοκρατικής συμπεριφοράς, των κοινωνικών δεξιοτήτων και της πολιτισμικής κατανόησης (Καραμπατζάκη, 2011).

Από την άλλη, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στοχεύει στην απόκτηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων, γνώσεων και εμπειριών που απαιτούνται για την είσοδο και την επιτυχή πορεία στην αγορά εργασίας. Συνήθως περιλαμβάνει πρακτική εκπαίδευση ή εκπαίδευση επί τόπου, εκπαιδευτικά προγράμματα που οδηγούν σε πιστοποιήσεις ή πτυχία σε συγκεκριμένους τομείς ή επαγγέλματα. Και οι δύο αυτές πλευρές της εκπαίδευσης είναι σημαντικές και συμπληρώνονται μεταξύ τους. Η μορφωτική-κοινωνικοποιητική γενική εκπαίδευση παρέχει το θεωρητικό και κοινωνικό υπόβαθρο που απαιτείται για την κατανόηση του κόσμου και την ενσωμάτωση στην κοινωνία, ενώ η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση παρέχει τις συγκεκριμένες δεξιότητες και γνώσεις που απαιτούνται για την επιτυχή σταδιοδρομία σε συγκεκριμένους επαγγελματικούς τομείς (Καραμπατζάκη, 2011).

Τα τελευταία χρόνια, η επαγγελματική κατάρτιση έχει αποκτήσει αυξανόμενη σημασία τα τελευταία χρόνια σε πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παγκοσμίως. Αυτό οφείλεται σε αρκετούς παράγοντες. Ένας από τους παράγοντες είναι ότι οι απαιτήσεις της αγοράς εργασίας έχουν αλλάξει, με τις επιχειρήσεις να αναζητούν υψηλότερα επίπεδα εξειδίκευσης και επαγγελματικής κατάρτισης από τους υπαλλήλους τους. Αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι πιο καταρτισμένοι και να διαθέτουν ειδικές δεξιότητες για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των θέσεων εργασίας (Ευστράτογλου, 2004).

Επιπρόσθετος παράγοντας είναι ότι οι ταχύτερες τεχνολογικές εξελίξεις έχουν αλλάξει τη φύση πολλών επαγγελμάτων και απαιτούν συνεχή εκπαίδευση και επαγγελματική αναβάθμιση για να παραμείνουν οι εργαζόμενοι ανταγωνιστικοί στην

αγορά εργασίας. Επιπλέον, οι εργοδότες αναζητούν όχι μόνο εργαζόμενους με καλές επαγγελματικές δεξιότητες, αλλά και με ικανότητες στους τομείς της επικοινωνίας, της ηγεσίας και της διαχείρισης. Η επαγγελματική κατάρτιση είναι ένα εργαλείο για την αντιμετώπιση της ανεργίας, καθώς εκτός από την απόκτηση νέων δεξιοτήτων, παρέχει και τη δυνατότητα επανεκπαίδευσης για τους ανέργους ή τη μετακίνησή τους σε ανεπαρκώς καλυμμένους τομείς εργασίας. Συνολικά, η επαγγελματική κατάρτιση αντιμετωπίζει τις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς εργασίας και βοηθάει τους εργαζόμενους να είναι επιτυχείς και προσαρμοστικοί σε έναν διαρκώς εξελισσόμενο κόσμο εργασίας (Ευστράτογλου, 2004).

1.2Η μετάβαση των νέων από την Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Η μετάβαση των νέων από τη Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ένα κρίσιμο στάδιο στην εκπαιδευτική τους πορεία και στην επαγγελματική τους ανάπτυξη (Καραμπατζάκη, 2011). Αυτή η μετάβαση μπορεί να είναι πολύ σημαντική και μερικές φορές προκαλεί άγχος στους νέους λόγω των απαιτήσεων και των αποφάσεων που πρέπει να ληφθούν. Οι νέοι συνήθως αντιμετωπίζουν αρκετές επιλογές και δυσκολίες κατά τη μετάβασή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πρέπει να αποφασίσουν ποιο πανεπιστήμιο ή κολέγιο θέλουν να παρακολουθήσουν, ποιο πρόγραμμα σπουδών ταιριάζει καλύτερα στα ενδιαφέροντά τους και ποιοι είναι οι στόχοι τους για το μέλλον (Bradley, 2012). Για να διευκολυνθεί η μετάβαση αυτή, υπάρχουν πολλά προγράμματα υποστήριξης που προσφέρονται τόσο από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, όσο και από διάφορους φορείς. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν ενημερωτικές εκδηλώσεις, οδηγίες για την υποβολή αιτήσεων εισαγωγής, συμβουλευτικές συνεδρίες και προγράμματα προσαρμογής στην ακαδημαϊκή ζωή (Λιάκος, 2016).

Επιπλέον, η υποστήριξη από την οικογένεια, τους εκπαιδευτικούς και τους συνομηλίκους μπορεί να είναι εξαιρετικά χρήσιμη για τους νέους κατά τη μετάβασή τους στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση (Foley et al., 2017). Η διατήρηση ενός υγιούς βαθμού αυτοεκτίμησης και αυτοπεποίθησης είναι επίσης σημαντική. Συνολικά, η μετάβαση από τη Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι μια προσωπική

και επαγγελματική πρόκληση που απαιτεί σκέψη, προετοιμασία και υποστήριξη (Τσικαλάκη & Κλάδη-Κοκκίνου, 2016).

Κατά τη διάρκεια αυτής της μετάβασης, είναι επίσης σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι διάφοροι παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχή ολοκλήρωσή της (Rojon et al., 2023). Μερικοί από αυτούς τους παράγοντες περιλαμβάνουν:

- *Ενημέρωση και έρευνα:* Οι νέοι πρέπει να ενημερωθούν για τις διαφορετικές επιλογές σπουδών και τα πανεπιστημιακά προγράμματα που είναι διαθέσιμα. Η έρευνα σχετικά με τις διαθέσιμες επιλογές βοηθά τους φοιτητές να κατανοήσουν καλύτερα τις δυνατότητές τους και να πάρουν πιο ενημερωμένες αποφάσεις (Thompson et al., 2021).
- *Στήριξη και καθοδήγηση:* Οι νέοι χρειάζονται υποστήριξη και καθοδήγηση από τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και τους συνεργάτες τους. Η δυνατότητα συζήτησης των επιλογών τους και η λήψη συμβουλών από έμπειρους είναι πολύτιμη (Lombard, 2018).
- *Προετοιμασία και διαχείριση χρόνου:* Οι φοιτητές πρέπει να μάθουν να διαχειρίζονται τον χρόνο τους αποτελεσματικά, καθώς η τριτοβάθμια εκπαίδευση μπορεί να απαιτεί πολλές ώρες μελέτης και εργασίας.
- *Προσαρμογή στο περιβάλλον σπουδών:* Η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον μάθησης μπορεί να είναι προκλητική. Οι νέοι πρέπει να είναι έτοιμοι να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις και πρακτικές μάθησης που ισχύουν στο πανεπιστήμιο ή το κολέγιο (Macaro et al., 2019).
- *Ανάπτυξη δεξιοτήτων:* Εκτός από τις ακαδημαϊκές γνώσεις, οι νέοι πρέπει να αναπτύξουν και δεξιότητες όπως η επικοινωνία, η συνεργασία και η αυτοδιαχείριση, που είναι σημαντικές για την επιτυχή πορεία τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στη μετέπειτα επαγγελματική τους σταδιοδρομία (Seidel, 2021).

Με την κατάλληλη προετοιμασία, υποστήριξη και δέσμευση, οι νέοι μπορούν να αντιμετωπίσουν αυτήν τη μετάβαση με επιτυχία και να αξιοποιήσουν πλήρως τις ευκαιρίες που προσφέρει η τριτοβάθμια εκπαίδευση (Christiaens et al., 2021).

1.3 Η μετάβαση των νέων στην αγορά εργασίας και οι παράγοντες που επιδρούν στην μελλοντική εργασιακή τους σταδιοδρομία

Η μετάβαση των νέων από την εκπαίδευση ή την αρχική κατάρτιση στην αγορά εργασίας είναι ένα σημαντικό στάδιο στη ζωή τους και μπορεί να επιφέρει πολλές προκλήσεις και ευκαιρίες (Elder, 2014). Αυτή η μετάβαση απαιτεί προετοιμασία, αυτογνωσία και συχνά αντιμετωπίζει πολλές δυσκολίες (Dorsett & Lucchino, 2018). Καθώς οι νέοι ολοκληρώνουν την εκπαίδευσή τους και εισέρχονται στην αγορά εργασίας, αντιμετωπίζουν πολλές επιλογές και πρέπει να λάβουν αποφάσεις που θα επηρεάσουν την επαγγελματική τους πορεία (Mojsoska-Blazevski & The State Statistical Office of Macedonia, 2016).

Η μετάβαση στην αγορά εργασίας μπορεί να είναι μια προκλητική διαδικασία, αλλά με τη σωστή προετοιμασία, την αφοσίωση και την υποστήριξη, οι νέοι μπορούν να πετύχουν στον εργασιακό τομέα και να ξεκινήσουν την επαγγελματική τους πορεία με αυτοπεποίθηση και αυτοπροσωπία (Vysotskaya, 2017).

Ενώ η προετοιμασία και η αφοσίωση των ατόμων είναι σημαντικές για την επιτυχή είσοδο στην αγορά εργασίας, υπάρχουν επίσης δομικά προβλήματα στην ίδια την αγορά που μπορούν να επηρεάσουν τη μετάβαση των ατόμων στην απασχόληση. Αυτά τα δομικά προβλήματα μπορεί να περιλαμβάνουν την ανεργία, τις διακρίσεις στην απασχόληση, την ανεπαρκή πρόσβαση σε εκπαιδευτικούς πόρους ή την απουσία κατάλληλων επαγγελματικών ευκαιριών σε συγκεκριμένους τομείς ή περιοχές. Αυτά τα προβλήματα μπορούν να δυσχεράνουν τη διαδικασία εύρεσης εργασίας, ακόμη και για άτομα με καλή προετοιμασία και αφοσίωση. Επιπλέον, τα δομικά προβλήματα μπορεί να συμβάλουν στη δημιουργία ενός ανασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας, που μπορεί να επηρεάσει την επιλογή των ατόμων να εισέλθουν στην αγορά εργασίας και τη μακροπρόθεσμη επιτυχία τους σε αυτήν. Επομένως, η μετάβαση στην αγορά εργασίας εξαρτάται τόσο από τις προσπάθειες και την προετοιμασία των ατόμων όσο και από τη δημιουργία ενός υγιούς και δίκαιου περιβάλλοντος απασχόλησης από την αγορά εργασίας (Σοφού, 2020).

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση πρέπει να εστιάζονται όχι μόνο στην απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων, αλλά και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων προσαρμογής και αντιμετώπισης των αλλαγών (Ludwig-Mayerhofer et al., 2019). Επίσης, είναι

σημαντικό οι πολιτικές και τα προγράμματα εκπαίδευσης να επικεντρώνονται στην απόκτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων και γνώσεων που απαιτούνται στη σύγχρονη αγορά εργασίας, καθώς και στην προώθηση της συνεχούς εκπαίδευσης και επαγγελματικής ανάπτυξης (Manacorda et al., 2017). Ακόμη, η παροχή πρακτικών εμπειριών και πρακτικής κατάρτισης στους νέους μπορεί να τους βοηθήσει να αποκτήσουν απαραίτητες δεξιότητες και εμπειρίες που θα τους καθοδηγήσουν στην αγορά εργασίας (Nilsson, 2017).

Επιπλέον, η τεχνολογική εξέλιξη και οι αλλαγές στις αγορές εργασίας επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι νέοι αναζητούν και επιλέγουν εργασία, με πολλούς να αναζητούν ευκαιρίες στον τομέα της τεχνολογίας (Pastore et al., 2021). Ακόμη, οι νέοι αντιμετωπίζουν πιέσεις από το κοινωνικό περιβάλλον, την οικογένεια και τους ομοίους τους να εισέλθουν στην αγορά εργασίας με επιτυχία και να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις της εργασιακής ζωής. Για να ανταποκριθούν σε αυτές τις προκλήσεις, οι νέοι χρειάζονται υποστήριξη και καθοδήγηση από τους εκπαιδευτικούς, τους συμβούλους στα επαγγελματικά ιδρύματα, την οικογένεια και την κοινωνία συνολικά (Schoon & Heckhausen, 2019).

Έτσι, ιδιαίτερα απαραίτητη είναι η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ διαφόρων φορέων, όπως το Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Εργασίας, η τοπική αυτοδιοίκηση, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, οι εργοδότες, οι επαγγελματικοί σύλλογοι και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς. Αυτοί οι φορείς πρέπει να παρέχουν έγκυρες πληροφορίες και να υποστηρίζουν τους νέους στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την εκπαίδευση και την επαγγελματική τους πορεία (Schmid et al., 2023).

Η μελλοντική εργασιακή σταδιοδρομία των νέων επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, οι οποίοι συνήθως διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις αποφάσεις που λαμβάνουν οι νέοι σχετικά με την εκπαίδευση, την καριέρα και την ανάπτυξή τους (Benou, 2020). Ορισμένοι από αυτούς τους παράγοντες περιλαμβάνουν:

- *Εκπαίδευση και κατάρτιση*: Η επιλογή του εκπαιδευτικού προγράμματος και η απόκτηση δεξιοτήτων και πιστοποιήσεων παίζουν σημαντικό ρόλο στο ποιες ευκαιρίες εργασίας θα είναι διαθέσιμες στο μέλλον (Eriksson et al., 2018). Αποτελεί γεγονός ότι η επιλογή του εκπαιδευτικού προγράμματος και η απόκτηση δεξιοτήτων και πιστοποιήσεων παίζουν κρίσιμο ρόλο στον

καθορισμό των επαγγελματικών ευκαιριών που θα είναι διαθέσιμες για έναν νέο στο μέλλον (Heise & Meyer, 2004; Markussen & Røed, 2014).

- *Οικονομικές συνθήκες:* Οι οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τις ευκαιρίες απασχόλησης, τις αμοιβές και τη γενική εργασιακή σταθερότητα (Eriksson et al., 2018). Όταν η ανεργία είναι χαμηλή, οι εργοδότες είναι περισσότερο διατεθειμένοι να προσλάβουν και να προσφέρουν αυξημένες αμοιβές και επιπλέον προνόμια στους εργαζομένους. Αντίθετα, όταν η ανεργία αυξάνεται, οι εργοδότες μπορεί να είναι λιγότερο διατεθειμένοι να προσλάβουν και να προσφέρουν λιγότερο ελκυστικές αμοιβές. Επιπλέον, η οικονομική αστάθεια, όπως η ύφεση ή οι οικονομικές κρίσεις, μπορεί να οδηγήσουν σε μείωση των εργασιακών ευκαιριών, αυξημένη ανεργία και περικοπές στις αμοιβές και τα οφέλη των εργαζομένων. Οι πολιτικές παρεμβάσεις, όπως η αύξηση του κατώτατου μισθού ή η εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων απασχόλησης, μπορούν να επηρεάσουν τις αμοιβές και τις ευκαιρίες απασχόλησης (Phillips & Fisser, 2023).
- *Τάσεις αγοράς εργασίας:* Οι τάσεις και οι ανάγκες της αγοράς εργασίας επηρεάζουν ποιους τομείς ή επαγγέλματα έχουν ζήτηση και αναπτύσσονται (Benop, 2020). Για παράδειγμα, οι τεχνολογικές εξελίξεις διαμορφώνουν συχνά τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Νέες τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η αυτοματοποίηση, η οικονομία των δεδομένων και η βιοτεχνολογία, δημιουργούν νέες ευκαιρίες απασχόλησης και απαιτούν νέες δεξιότητες και εξειδίκευση. Επιπλέον, οι δημογραφικές τάσεις, όπως η γήρανση του πληθυσμού και η μείωση του εργατικού δυναμικού σε ορισμένους τομείς, επηρεάζουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας (Dharm & Murali, 2018).
- *Προσωπικά ενδιαφέροντα και δεξιότητες:* Οι προσωπικές προτιμήσεις, δεξιότητες και ενδιαφέροντα καθορίζουν πού θα επικεντρωθούν οι νέοι στην εργασιακή τους σταδιοδρομία. Βεβαίως, οι προσωπικές προτιμήσεις, οι δεξιότητες και τα ενδιαφέροντα παίζουν ζωτικό ρόλο στην επιλογή της εργασιακής σταδιοδρομίας ενός ατόμου. Κάθε άτομο έχει μοναδικές ικανότητες, ενδιαφέροντα και αξίες που τον καθοδηγούν στην επιλογή επαγγελματικού πεδίου (Dharm & Murali, 2018; Marciniak et al., 2020). Επιπλέον, οι προσωπικές προτιμήσεις μπορεί να εξελιχθούν με την πάροδο

του χρόνου, καθιστώντας τη συνεχή αξιολόγηση των εργασιακών επιλογών ένα σημαντικό στοιχείο για την επαγγελματική ανάπτυξη και ικανοποίηση (Phillips & Fisser, 2023). Κατά συνέπεια, η συνειδητοποίηση των προσωπικών τους δεξιοτήτων, αξιών και ενδιαφερόντων συνιστά σημαντικό βήμα για τους νέους που αναζητούν μια ικανοποιητική εργασιακή πορεία (Summera & Yasmin, 2022).

- *Δυνατότητες ανάπτυξης και προοπτικές προαγωγής:* Οι νέοι επιθυμούν να βρουν εργασία που προσφέρει δυνατότητες ανάπτυξης, προοπτικές προαγωγής και επαγγελματική εξέλιξη. Αναζητούν θέσεις που τους επιτρέπουν να αναπτύξουν και να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους, να αποκτήσουν νέες γνώσεις και να εξελιχθούν επαγγελματικά. Επίσης, επιδιώκουν θέσεις που προσφέρουν προοπτικές προαγωγής και ανάπτυξης στην καριέρα τους (Dharm & Murali, 2018). Η δυνατότητα να αναλάβουν μεγαλύτερες ευθύνες, να προχωρήσουν σε υψηλότερα επίπεδα ιεραρχίας ή να αναπτύξουν εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες είναι παράγοντες που τους ενδιαφέρουν στην επιλογή της εργασίας τους (Nyamwange, 2016).

Οι παραπάνω παράγοντες μπορούν να επιδράσουν με διαφορετικούς τρόπους στη μελλοντική εργασιακή σταδιοδρομία των νέων, δημιουργώντας μια πολυπλοκότητα στην πορεία τους και καθορίζοντας το μονοπάτι που θα ακολουθήσουν στην επαγγελματική τους ζωή (Phillips & Fisser, 2023).

1.4 Η αγορά εργασίας των νέων στην Ελλάδα

Η αγορά εργασίας των νέων στην Ελλάδα αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις και χαρακτηρίζεται από διάφορες ιδιαιτερότητες. Η ανάκαμψη της αγοράς εργασίας μπορεί να φαίνεται θετική, αλλά η μείωση της αγοραστικής δύναμης των μισθών αντιπροσωπεύει μια σημαντική πρόκληση. Αυτό οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των συμφορήσεων στις διεθνείς εφοδιαστικές αλυσίδες και των γεωπολιτικών αναταραχών, όπως ο πόλεμος στην Ουκρανία. Οι συμφορήσεις στις εφοδιαστικές αλυσίδες μπορούν να οδηγήσουν σε αύξηση του κόστους παραγωγής και των τιμών των προϊόντων, προκαλώντας έτσι πίεση στις αμοιβές και την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων. Επιπλέον, ο πόλεμος στην Ουκρανία επιφέρει αβεβαιότητα στις παγκόσμιες αγορές, επηρεάζοντας τις τιμές των αγαθών

και των υπηρεσιών. Αυτοί οι παράγοντες συντείνουν στην επανεμφάνιση του πληθωρισμού, κάτι που μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία και στην κοινωνία. Ο πληθωρισμός μπορεί να μειώσει την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, να αυξήσει το κόστος ζωής και να δημιουργήσει αβεβαιότητα για το μέλλον (Μαντές, 2024).

Στο πλαίσιο της αγοράς εργασίας παρατηρείται πως η ανεργία αποτελεί επιπλέον ένα σημαντικό και διαρκές πρόβλημα στην Ελλάδα, ειδικά μεταξύ των νέων. Το υψηλό ποσοστό ανεργίας δημιουργεί δυσκολίες για την οικονομία και την κοινωνία συνολικά, καθώς επηρεάζει την ευημερία και τη σταθερότητα των νέων ατόμων και των οικογενειών τους. Οι νέοι συχνά αντιμετωπίζουν προκλήσεις στην εύρεση εργασίας λόγω πολλών παραγόντων, όπως η έλλειψη εμπειρίας, η ανεπάρκεια δεξιοτήτων που ζητούνται στην αγορά εργασίας, και η οικονομική ανασφάλεια που οδηγεί σε απογοήτευση και ανασφάλεια για το μέλλον (Κόντος, 2017).

Πίνακας 1: Ποσοστό (%) ανεργίας ανά φύλο (Σεπτέμβριος 2018-2023)

Φύλο	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Άνδρες	15,2	14,2	13,9	9,7	9,4	8
Γυναίκες	24,2	21,6	21,3	17,8	15,5	12,4
Σύνολο	19,2	17,5	17,1	13,3	12,1	10

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, (2023)

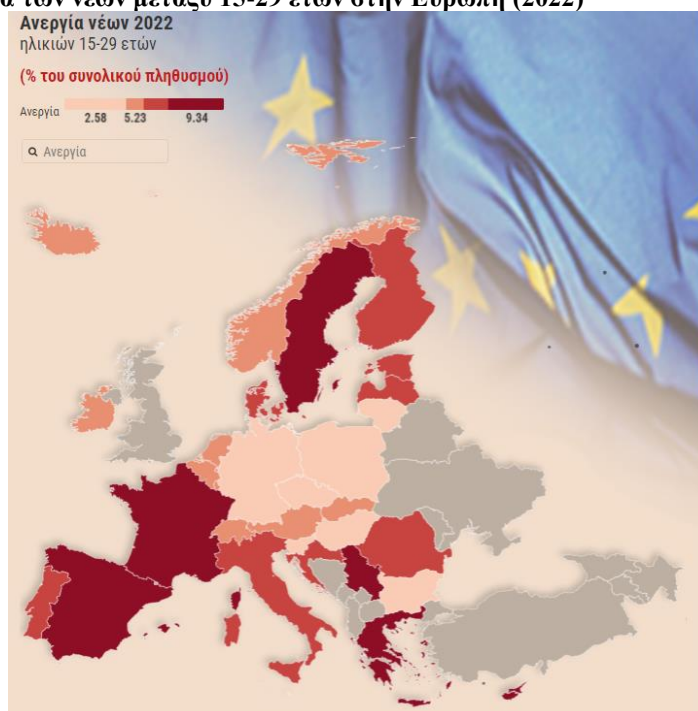
Με γνώμονα τον παραπάνω πίνακα και τις πληροφορίες της ΕΛΣΤΑΤ, (2023) παρατηρείται ότι το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα τον Σεπτέμβριο του 2023 ήταν 10%, έναντι 12,1% που ήταν τον ίδιο μήνα του 2022. Βάσει των εκτιμήσεων της το σύνολο των ανέργων έφτασε περίπου τα 468 χιλ. άτομα, παρουσιάζοντας πτώση κατά 104 χιλ. άτομα. Όσον αφορά το γυναικείο φύλο η ανεργία μειώθηκε στο 12,4% το 2023 έναντι 15,5% που ήταν το 2022.

Σε δημοσίευση του Στρατηγάκη, (2023), αναδεικνύεται ότι το ποσοστό ανεργίας των νέων μεταξύ 25-39 ετών το 2021, ανεξαρτήτως μορφωτικού επιπέδου, ανέρχεται σε 18,8%, κατατάσσοντας την Ελλάδα στις πρώτες θέσεις μεταξύ των χωρών της Ευρώπης. Επιπλέον, το 2022, σε άλλη διαδικτυακή δημοσίευση καταγράφηκε ότι το ποσοστό ανεργίας στους νέους μεταξύ 15 έως 24 ετών ανήλθε σε 31,4%,

καταλαμβάνοντας την υψηλότερη θέση μετά την Ισπανία (29,8%) και την Ιταλία (23,7%)¹.

Από την άλλη πλευρά, η Eurostat, (2022), κατέγραψε πως η Ελλάδα κατέλαβε την 2^η θέση στην κατάταξη των ποσοστών ανεργίας των νέων μεταξύ 15-29 ετών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αγγίζοντας το 10,6%, μετά την Ισπανία που άγγιξε το 11,2% (Σταμούλης, 2023).

Εικόνα 1: Ανεργία των νέων μεταξύ 15-29 ετών στην Ευρώπη (2022)

Πηγή: Σταμούλης, (2023)

Σύμφωνα με την Eurostat, (2024) η Ελλάδα κατέλαβε την 2^η θέση στην κατάταξη των ποσοστών ανεργίας αγγίζοντας το 9,4%. Στην περίπτωση του ποσοστού ανεργίας μεταξύ των νέων η Ελλάδα κατείχε επίσης την 2^η θέση, διατηρώντας το 27,3% (Νάκος, 2024).

Με βάση όλα τα παραπάνω σημειώνεται πως η ανεργία των νέων μπορεί να οδηγήσει σε μακροχρόνια επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της χαμηλότερης απόδοσης στην αγορά εργασίας σε μελλοντικά στάδια της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας και της χαμηλότερης οικονομικής ευημερίας (Ayhan, 2016).

¹ Στο 31,4% η ανεργία νέων στην Ελλάδα το 2022. Σελίδα στο διαδίκτυο <https://www.epixeiro.gr/article/405490> με ημερομηνία ανάκτησης 15/2/2024

Τα επισφαλή εργασιακά πλαίσια στην Ελλάδα αποτελούν ένα σημαντικό εμπόδιο για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας (Σοφού, 2020). Ορισμένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται συμπεριλαμβάνουν:

- *Υψηλότερο κόστος απασχόλησης:* Η πολυπλοκότητα και η αναποτελεσματικότητα της εργασιακής νομοθεσίας μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερο κόστος απασχόλησης για τις επιχειρήσεις, κάτι που τις καθιστά λιγότερο ανταγωνιστικές στην αγορά εργασίας.
- *Εμπόδια στην επιχειρηματική δραστηριότητα:* Η περίπλοκη γραφειοκρατία και η αβεβαιότητα που περιβάλλει το νομικό πλαίσιο μπορούν να αποτρέψουν τους επιχειρηματίες από το να δημιουργήσουν νέες επιχειρήσεις ή να επεκτείνουν τις υφιστάμενες.
- *Ανεπαρκής προστασία των εργαζομένων:* Παρά την ύπαρξη εργασιακής νομοθεσίας, ορισμένοι εργαζόμενοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν επισφαλείς συνθήκες εργασίας, όπως ανασφάλεια εργασίας, κακές συνθήκες εργασίας και αυξημένο χρόνο εργασίας (Καραγκούνη & Φίγγου, 2022).

Επιπλέον, από το 2020 και μετά ο κορωνοϊός επέφερε έντονο αντίκτυπο στην αγορά εργασίας. Τα μέτρα περιορισμού της κινητικότητας και οι αυστηρές προστατευτικές κατευθυντήριες γραμμές για την αποφυγή της εξάπλωσης του ιού είχαν ως αποτέλεσμα τη μαζική απώλεια θέσεων εργασίας σε πολλούς τομείς, ιδίως σε εκείνους που εξαρτώνται άμεσα από την παρουσία φυσικής παρουσίας, όπως ο τουρισμός, η εστίαση και η ψυχαγωγία (Nguyen et al., 2023). Οι περιορισμοί στις διακρατικές μετακινήσεις και η πτώση των εξαγωγών επίσης επηρέασαν την αγορά εργασίας, καθώς πολλές εταιρείες αντιμετώπισαν μείωση των παραγγελιών και της ζήτησης για τα προϊόντα τους. Αυτό οδήγησε σε περικοπές θέσεων εργασίας και σε αναστολές εργασιών σε πολλούς κλάδους, με αντίκτυπο στην ανεργία και την οικονομική αβεβαιότητα (Χολέζας, 2020).

Με σκοπό να αντιμετωπιστούν αυτά τα προβλήματα, πολλές κυβερνήσεις εφάρμοσαν μέτρα υποστήριξης της απασχόλησης και των επιχειρήσεων, όπως επιδοτήσεις μισθών, προγράμματα επανεκπαίδευσης και επιχειρηματικής υποστήριξης, καθώς και δάνεια με ευνοϊκούς όρους. Ωστόσο, οι οικονομικές επιπτώσεις του κορωνοϊού στην αγορά εργασίας εξακολουθούν να αντιμετωπίζονται και να αναλύονται καθώς η κατάσταση εξελίσσεται (Λιαργκόβας και συν., 2022).

Οι ανισότητες στην πρόσβαση σε θέσεις εργασίας μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων και περιοχών αποτελούν σημαντικό πρόβλημα που επηρεάζει την ισότητα ευκαιριών και την κοινωνική συνοχή (Özer & Suna, 2023). Κάποιες από τις ανισότητες που μπορούν να παρατηρηθούν είναι οι εξής:

- *Κοινωνικές ομάδες*: Ορισμένες κοινωνικές ομάδες, όπως οι άνεργοι, οι μετανάστες, οι άτομα με αναπηρίες και οι εθνοτικές μειονότητες, μπορεί να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση εργασίας λόγω διακρίσεων, προκαταλήψεων ή έλλειψης πρόσβασης σε εκπαιδευτικούς πόρους και ευκαιρίες.
- *Αστικές και αγροτικές περιοχές*: Στις αγροτικές περιοχές, συχνά υπάρχουν λιγότερες ευκαιρίες απασχόλησης και περιορισμένη ποικιλία επαγγελμάτων σε σύγκριση με τις αστικές περιοχές. Επιπλέον, η πρόσβαση σε εκπαιδευτικούς πόρους και ευκαιρίες μπορεί να είναι πιο περιορισμένη σε αυτές τις περιοχές (Dmitrieva et al., 2019).

1.5 Οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές προσδοκίες των νέων στις μέρες μας

Οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές προσδοκίες των νέων στις μέρες μας διαμορφώνονται από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών συνθηκών (Καϊτζή, 2016). Μερικές από τις κύριες τάσεις και προσδοκίες που παρατηρούνται συνήθως στους νέους σήμερα περιλαμβάνουν:

- *Υψηλότερη Εκπαίδευση*: Πολλοί νέοι επιδιώκουν υψηλότερη εκπαίδευση σε πανεπιστήμια και κολέγια για να αποκτήσουν προηγμένες δεξιότητες και γνώσεις που θα τους βοηθήσουν στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία (Καλύβα & Μπαμπλέκη, 2016).
- *Διαφοροποιημένες Καριέρες*: Οι νέοι συχνά εκφράζουν προσδοκίες για μια καριέρα που να τους επιτρέπει να εκφράσουν τα ενδιαφέροντά τους και να εργαστούν σε πεδία που τους ενδιαφέρουν πραγματικά, αντί να ακολουθήσουν παραδοσιακά μονοπάτια επαγγελματικής ανέλιξης.
- *Ευελιξία και Ισορροπία Εργασίας-Προσωπικής Ζωής*: Οι νέοι επιθυμούν εργασιακό περιβάλλον που να παρέχει ευελιξία και ισορροπία μεταξύ της

εργασίας και της προσωπικής τους ζωής. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ευέλικτες ώρες εργασίας, τηλεργασία και προγράμματα ευεξίας.

- *Κοινωνική Επίδραση*: Οι νέοι ενδιαφέρονται ολοένα περισσότερο για κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα και επιθυμούν να εργαστούν σε επιχειρήσεις και οργανισμούς που δρουν υπεύθυνα και συμβάλλουν στην κοινωνία.
- *Καινοτομία και Τεχνολογία*: Οι νέοι συχνά ελκύονται από καινοτόμες και τεχνολογικά ενήμερες επιχειρήσεις και επιθυμούν να συμμετέχουν σε αυτές τις δραστηριότητες για να συνεισφέρουν στην εξέλιξη του κόσμου.

Αυτές οι προσδοκίες αντανακλούν τις επιθυμίες των νέων για μια επαγγελματική ζωή που είναι ενδιαφέρουσα, εκπληκτική και συνάμα προσφέρει νόημα και σημασία στη ζωή τους (Καϊτζή, 2016).

Οι προσδοκίες των νέων μπορεί να έχουν αλλάξει σημαντικά λόγω πολλών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, οικονομικών και τεχνολογικών εξελίξεων (Grant et al., 2021). Ορισμένες από τις βασικές διαφορές στις προσδοκίες των νέων σήμερα σε σύγκριση με το παρελθόν περιλαμβάνουν:

- *Επαγγελματική Ευελιξία*: Πολλοί νέοι αναζητούν ευελιξία στην εργασία τους, είτε αυτό σημαίνει εργασία από απόσταση, είτε ευελιξία στο ωράριο εργασίας. Ορισμένοι προτιμούν να εξερευνήσουν διάφορα επαγγέλματα και να μην παραμείνουν δεσμευμένοι σε μία συγκεκριμένη καριέρα για ολόκληρη τη ζωή τους (Kossek & Lautsch, 2017).
- *Υγεία και Ευεξία*: Οι νέοι σήμερα δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στη φροντίδα της υγείας και της ευεξίας τους. Αυτό μπορεί να σημαίνει αφοσίωση σε υγιεινές διατροφικές συνήθειες, άσκηση και πρακτικές αυτοφροντίδας (Chaudhary et al., 2020).
- *Πολυπολιτισμική Ανοχή*: Οι νέοι είναι πιο ανοιχτοί στις διαφορές. Έχουν περισσότερη τάση να αξιολογούν τους ανθρώπους βάσει των πράξεών τους, χωρίς τόσο έντονη έμφαση σε κοινωνικούς ή θρησκευτικούς παράγοντες (Manstead, 2018).
- *Αειφορία και Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση*: Οι νέοι εκφράζουν συχνά μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την αειφορία και την προστασία του περιβάλλοντος σε σύγκριση με παλαιότερες γενιές (Lorenzini et al., 2021).
- *Ψηφιακή Τεχνολογία*: Οι νέοι έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση με την ψηφιακή τεχνολογία και είναι πιο πιθανό να αξιοποιούν τις δυνατότητές της για την

επίτευξη των στόχων τους, είτε αυτό σημαίνει διασύνδεση με άλλους επαγγελματίες, είτε τη δημιουργία δικών τους επιχειρήσεων (Korže & Korže, 2020).

Αυτές οι τάσεις δεν είναι απόλυτες και μπορεί να υπάρχουν μεγάλες ποικιλίες ανάλογα με τον πολιτισμό, την τοποθεσία και τις προσωπικές εμπειρίες κάθε νέου. Οι βασικοί παράγοντες που οδήγησαν σε αυτή την αλλαγή προσδοκιών και ονείρων των νέων είναι πολλαπλοί και πολύπλευροι. Κάποιοι από αυτούς περιλαμβάνουν:

- *Οικονομική Κατάσταση*: Η οικονομική κατάσταση σε πολλές χώρες έχει αλλάξει, με τους νέους να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση σταθερής και επαρκούς εργασίας, καθώς και στην αντιμετώπιση της οικονομικής ανασφάλειας. Αυτό μπορεί να τους καθιστά λιγότερο πιθανούς να ακολουθήσουν παραδοσιακές καριέρες ή να έχουν σταθερά σχέδια για το μέλλον τους (Bandelj & Lanuza, 2018).
- *Τεχνολογική Εξέλιξη*: Η ταχεία εξέλιξη της τεχνολογίας έχει αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο οι νέοι επικοινωνούν, εργάζονται και ζουν. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες και προκλήσεις που επηρεάζουν τις προσδοκίες τους (Subramanian, 2018).
- *Κοινωνικές Αλλαγές*: Οι κοινωνικές αλλαγές, όπως η αύξηση της πολυπολιτισμικότητας και οικογενειακών μοντέλων, επηρεάζουν τις αξίες και τις προτεραιότητες των νέων (Cahill & Cook, 2019).
- *Παγκοσμιοποίηση*: Η παγκοσμιοποίηση έχει δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τους νέους να αναπτύξουν διεθνείς επαφές και καριέρες, καθώς και να επηρεάσει τις προσδοκίες τους σχετικά με τον τρόπο ζωής και την εργασία τους (Kurebwa, 2020).

Αυτοί οι παράγοντες, μεταξύ άλλων, συνδυάζονται για να διαμορφώσουν τις προσδοκίες και τα όνειρα των νέων σήμερα.

Κεφάλαιο 2: Οι προσδοκίες των νέων για την δημιουργία οικογένειας στο μέλλον

2.1 Ο θεσμός της οικογένειας

Η οικογένεια είναι ένας από τους παλαιότερους και σημαντικότερους θεσμούς στην ανθρώπινη κοινωνία (French et al., 2023). Συνήθως ορίζεται ως μια ομάδα ατόμων που συνδέονται μεταξύ τους μέσω συγγένειας, γάμου ή ένωσης, καθώς και μέσω κοινών παραδόσεων, αξιών και στόχων (Vinoкуроva et al., 2016). Ο ρόλος της οικογένειας διαφέρει ανάλογα με τον πολιτισμό, την εποχή και τις κοινωνικές συνθήκες. Συνήθως παρέχει ένα ασφαλές περιβάλλον για την ανάπτυξη και την προστασία των μελών της, καθώς και για τη μετάδοση των αξιών, των παραδόσεων και της γνώσης από μια γενιά στην επόμενη (Tinuoia, 2021).

Στη σύγχρονη εποχή, οι οικογένειες ορίζονται με διαφορετικούς τρόπους ανάλογα με τη σύνθεσή τους, περιλαμβάνοντας μονογονεϊκές οικογένειες, οικογένειες μεγάλων γενεών, εκτεταμένες οικογένειες, ομοφυλοφιλικές οικογένειες και πολλές άλλες μορφές (Ganiyeva, 2022). Πέρα από τη βιολογική σύνδεση, η οικογένεια επίσης περιλαμβάνει την πνευματική και συναισθηματική υποστήριξη, την εκπαίδευση, τη φροντίδα και την καθοδήγηση των μελών της, καθώς και την ευθύνη για την επίλυση διαφορών και την προαγωγή της ενότητας. Έτσι, η οικογένεια είναι ένας θεσμός που έχει βαθιές επιδράσεις στην ανάπτυξη και την ευημερία των ατόμων και της κοινωνίας συνολικά (Tinuoia, 2021).

Επιπλέον, η οικογένεια διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνικοποίηση των μελών της. Μέσα από τις αλληλεπιδράσεις τους στο πλαίσιο της οικογένειας, τα άτομα αποκτούν κοινωνικές δεξιότητες, μαθαίνουν τις κοινωνικές αξίες και νοοτροπίες, καθώς και τους κανόνες και τις προσδοκίες που διέπουν τη συμπεριφορά τους στην κοινωνία (Ganiyeva, 2022). Ωστόσο, η φύση και ο ρόλος της οικογένειας έχει υποστεί αλλαγές με την πάροδο του χρόνου, λόγω πολιτιστικών, κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων. Επιπρόσθετα, η επανάσταση στην τεχνολογία και οι κοινωνικές αλλαγές έχουν επηρεάσει τη δομή και τη λειτουργία της οικογένειας. Για παράδειγμα, οι πολλές επιλογές στην εκπαίδευση, την εργασία και τον τρόπο ζωής έχουν επηρεάσει τον τρόπο που οι οικογένειες λειτουργούν και διαμορφώνουν τις σχέσεις τους (Anderson & Bidner, 2021). Συνολικά, η οικογένεια παραμένει ένας

θεμέλιος θεσμός της κοινωνίας, αλλά οι ρόλοι της και οι πρακτικές της έχουν εξελιχθεί με τον χρόνο για να προσαρμοστούν στις σύγχρονες ανάγκες και πραγματικότητες (Tinuola, 2021).

Η οικογένεια κατέχει εξίσου σημαντικό ρόλο στην ψυχολογική ευημερία των μελών της. Η υποστήριξη, η αγάπη και η ασφάλεια που παρέχει η οικογένεια μπορούν να ενισχύσουν την αυτοεκτίμηση και την ανθρώπινη ανάπτυξη. Επιπλέον, η οικογένεια αποτελεί σημαντικό περιβάλλον για την άσκηση της επικοινωνίας, την εκφραστικότητα και την επίλυση των συγκρούσεων, όλα τα οποία είναι σημαντικά για την ψυχολογική ευημερία (Anderson & Bidner, 2021). Παράλληλα, η οικογένεια λειτουργεί ως κοινωνικό δίκτυο, παρέχοντας στα μέλη της κοινωνική υποστήριξη και συναισθηματική σύνδεση (Vinokurova et al., 2016).

Η διατήρηση στενών σχέσεων με τα μέλη της οικογένειας μπορεί να συμβάλει στη μείωση του στρες και τη βελτίωση της αντιμετώπισης των προκλήσεων της ζωής. Η οικογένεια παίζει σημαντικό ρόλο στην προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και της συμμετοχής στην κοινωνία (Ganiyeva, 2022). Μέσα από την εκπαίδευση, την προώθηση των αξιών και την κοινωνική τους συμμετοχή, τα μέλη της οικογένειας αποκτούν τη δυνατότητα να συμβάλουν ενεργά στην κοινωνία και να αναπτύξουν ένα αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Έτσι, η οικογένεια παραμένει ένας θεμέλιος θεσμός της κοινωνίας, που επηρεάζει την ψυχολογική ευημερία, τις κοινωνικές σχέσεις και την ενσωμάτωση των ατόμων στην κοινωνία (Anderson & Bidner, 2021).

Επιπλέον, η οικογένεια λειτουργεί ως ένας σημαντικός θεσμός για τη μετάδοση πολιτισμικών και ιστορικών παραδόσεων. Μέσα από τις ιστορίες, τα έθιμα, τις γιορτές και τις κοινές δραστηριότητες, η οικογένεια μεταφέρει τον πλούτο του πολιτισμού και της ιστορίας της κοινωνίας από μια γενιά στην άλλη. Αυτή η μετάδοση πολιτισμικών αξιών και παραδόσεων ενισχύει την ταυτότητα των ατόμων και συμβάλλει στη συνοχή της κοινωνίας (Tinuola, 2021).

Η οικογένεια αποτελεί το πρώτο περιβάλλον στο οποίο τα άτομα μαθαίνουν να αναπτύσσουν δεξιότητες και να επιδεικνύουν συμπεριφορές που είναι απαραίτητες για την επιβίωση και την επιτυχία στη ζωή. Μέσω της μοντελοποίησης από τους γονείς και την αλληλεπίδραση με τα άλλα μέλη της οικογένειας, τα παιδιά μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν διαφορετικές καταστάσεις, να επικοινωνούν αποτελεσματικά και να αναπτύσσουν δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν στην προσωπική και

επαγγελματική τους ζωή (Bau & Fernández, 2021). Σημειώνεται ακόμη πως η οικογένεια αποτελεί ένα σημαντικό περιβάλλον για την ανάπτυξη της αντίληψης της ηθικής και των αξιών (Vinokurova et al., 2016). Μέσω της προβολής και της προώθησης των ηθικών αξιών, όπως η ειλικρίνεια, η ευθύτητα, η ενσυναίσθηση και η ενσωμάτωση, η οικογένεια συμβάλλει στη δημιουργία ενός κοινωνικού περιβάλλοντος που σέβεται τα ηθικά ιδανικά και προάγει την αλληλεγγύη και την ευημερία των μελών της (Tinuola, 2021).

2.2 Μοντέλα οικογένειας

Υπάρχουν πολλά διαφορετικά μοντέλα οικογένειας που αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία των κοινωνικών και πολιτισμικών παραδόσεων παγκοσμίως (Santamaría & Sherman, 2020). Κάποια από αυτά τα μοντέλα περιλαμβάνουν:

- *Μοντέλο Πυραμιδικής Οικογένειας (Nuclear Family)*: Αυτό το μοντέλο περιλαμβάνει μια πυραμιδική δομή με δύο γονείς και τα παιδιά τους. Είναι το κλασικό μοντέλο οικογένειας που συναντάται σε πολλές δυτικές κοινωνίες (Cutas & Smajdor, 2017). Το μοντέλο της Πυραμιδικής Οικογένειας είναι ένα από τα πιο διαδεδομένα μοντέλα οικογένειας σε πολλές δυτικές κοινωνίες. Σε αυτό το μοντέλο, η οικογένεια αποτελείται από δύο γονείς και τα παιδιά τους, συνήθως με τον πατέρα και τη μητέρα να αναλαμβάνουν τον ρόλο των κύριων φροντιστών (Józefczyk, 2017). Στο μοντέλο αυτό, οι γονείς είναι υπεύθυνοι για τη φροντίδα, την εκπαίδευση και την ανατροφή των παιδιών τους. Κάθε γονιός συχνά έχει τους δικούς του ρόλους και ευθύνες μέσα στην οικογένεια, ανάλογα με τις παραδοχές και τις πρακτικές της κοινωνίας στην οποία ζουν. Το μοντέλο αυτό έχει επηρεαστεί από τις κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές, όπως η βιομηχανική επανάσταση και η αύξηση της εργασίας εκτός του σπιτιού (Parihar et al., 2017). Αυτό οδήγησε στην ανάπτυξη ενός μοντέλου οικογενειακής δομής όπου κάθε άτομο έχει τους δικούς του επαγγελματικούς και κοινωνικούς ρόλους έξω από το σπίτι, ενώ η οικογένεια παραμένει το κέντρο της προσοχής και της συνδεσμολογίας (Cutas & Smajdor, 2017). Παρ' όλα αυτά, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το μοντέλο αυτό δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα την πραγματικότητα κάθε οικογένειας και μπορεί

να υπάρχουν πολλές παραλλαγές ανάλογα με τις προσωπικές, κοινωνικές και πολιτισμικές προτιμήσεις και ανάγκες κάθε οικογένειας (Józefczyk, 2017).

- *Εκτεταμένη Οικογένεια:* Σε αυτό το μοντέλο, η οικογένεια περιλαμβάνει επιπλέον μέλη εκτός από τους γονείς και τα παιδιά, όπως παππούδες, γιαγιάδες, θείους, θείες και άλλα συγγενείς (Γεώργας, 2000). Αυτό το μοντέλο είναι συχνότερο σε πολλές ασιατικές, αφρικανικές και λατινοαμερικανικές κοινωνίες. Το μοντέλο της Εκτεταμένης Οικογένειας περιλαμβάνει πολλά μέλη της οικογένειας που ζουν μαζί ή κοντά ο ένας στον άλλο. Συνήθως αυτό το μοντέλο περιλαμβάνει τουλάχιστον τρεις γενιές, όπως οι γονείς, τα παιδιά και οι παππούδες ή οι γιαγιάδες. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει θείους, θείες, ανίψια και άλλα συγγενικά πρόσωπα (Cross, 2018). Αυτό το μοντέλο είναι συχνό σε πολλές παραδοσιακές κοινωνίες, όπου η οικογένεια θεωρείται ως ευρύ και ενιαίο δίκτυο που παρέχει υποστήριξη, ασφάλεια και αλληλεγγύη σε όλα τα μέλη της. Τα μέλη αυτής της οικογένειας μπορεί να μοιράζονται τον ίδιο χώρο κατοικίας ή να ζουν κοντά ο ένας στον άλλο, προκειμένου να διατηρήσουν στενές σχέσεις και να παρέχουν αμοιβαία υποστήριξη. Στις κοινότητες με εκτεταμένες οικογένειες, οι παππούδες και οι γιαγιάδες συχνά αναλαμβάνουν σημαντικό ρόλο στη φροντίδα και την ανατροφή των εγγονών τους, ενώ οι γονείς εργάζονται ή εκτελούν άλλες κοινωνικές ευθύνες (Malde et al., 2015). Αυτή η διαμόρφωση της οικογένειας μπορεί να προσφέρει πλεονεκτήματα σε θέματα φροντίδας και οικονομικής υποστήριξης, καθώς και στην κοινωνική ενσωμάτωση και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών μεταξύ των γενεών. Παρόλο που η εκτεταμένη οικογένεια έχει μειωθεί σε ορισμένες κοινωνίες λόγω των πολιτιστικών και οικονομικών αλλαγών, εξακολουθεί να είναι σημαντική σε πολλές παραδοσιακές κοινότητες ως ένας θεσμός που προάγει τη συνοχή, την αλληλοβοήθεια και την ενσωμάτωση των μελών της (Cross, 2018).
- *Μονογονεϊκή Οικογένεια:* Αυτό το μοντέλο περιλαμβάνει έναν γονέα και ένα ή περισσότερα παιδιά. Μπορεί να είναι αποτέλεσμα διαζυγίου, χηρείας ή αποφάσεων ενός ατόμου να ανατρέφει παιδιά μόνος του. Η Μονογονεϊκή Οικογένεια είναι ένα μοντέλο οικογένειας όπου υπάρχει μόνο ένας γονέας που φροντίζει και αναθρέφει ένα ή περισσότερα παιδιά (Iovan & Oprea, 2017). Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο γονέας σε μονογονεϊκή οικογένεια είναι η

μητέρα, αλλά μπορεί επίσης να είναι ο πατέρας. Σε αυτό το μοντέλο, ο μοναδικός γονέας αναλαμβάνει τόσο τις γονικές όσο και τις οικονομικές ευθύνες για τα παιδιά του (Muslihat & Listiana, 2020). Η μονογονεϊκή οικογένεια μπορεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις ως προς τη φροντίδα των παιδιών, την οικονομική στήριξη και τον χρόνο που απαιτείται για την ανατροφή τους (Iovan & Orpea, 2017). Ωστόσο, μπορεί να υπάρχουν και οφέλη, όπως η ενίσχυση του δεσμού μεταξύ του γονέα και των παιδιών, η ανάπτυξη αυτονομίας και αντοχής στα παιδιά, καθώς και η ευκαιρία για ενισχυμένη σχέση με τον γονικό φιγούρα. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η μονογονεϊκή οικογένεια δεν είναι πάντα αποτέλεσμα δυσλειτουργιών ή αρνητικών περιστάσεων. Σε πολλές περιπτώσεις, αποτελεί μια επιλογή που γίνεται για ποικίλους λόγους και μπορεί να λειτουργήσει θετικά για την οικογένεια και τα παιδιά που την απαρτίζουν (Muslihat & Listiana, 2020).

- *Ομόφυλες Οικογένειες:* Αυτές οι οικογένειες περιλαμβάνουν ζευγάρια του ίδιου φύλου με παιδιά, είτε από προηγούμενες σχέσεις είτε μέσω υιοθεσίας ή γονικής αλλαγής. Οι ομόφυλες οικογένειες συνήθως αντιμετωπίζουν πολλές από τις ίδιες προκλήσεις και χαρές που αντιμετωπίζουν και οι οικογένειες του αντίθετου φύλου (Power et al., 2010). Ωστόσο, λόγω των κοινωνικών προκαταλήψεων και των νομικών περιορισμών σε ορισμένες περιοχές, μπορεί να υπάρχουν πρόσθετες προκλήσεις, όπως η έλλειψη νομικής αναγνώρισης ή προσβολής από την κοινωνία. Παρά τις προκλήσεις αυτές, πολλές ομόφυλες οικογένειες απολαμβάνουν μια ευτυχισμένη και ισορροπημένη ζωή, παρέχοντας αγάπη, υποστήριξη και φροντίδα στα παιδιά τους. Επιπλέον, η ποικιλομορφία στις οικογενειακές δομές συμβάλλει στην εμπλουτισμένη και πολυδιάστατη κοινωνική οικοδόμηση, προάγοντας την ανοχή και την αμοιβαία σεβαστή συμβίωση (Zhang et al., 2023).
- *Οικογένειες μεγάλων γενεών (Multigenerational Families):* Αυτό το μοντέλο περιλαμβάνει πολλές γενιές που ζουν μαζί, συνήθως μεγαλύτερες οικογένειες όπου οι γονείς, τα παιδιά και οι παππούδες ή οι γιαγιάδες συνεργάζονται και μοιράζονται τις ευθύνες και τις πόρων. Οι Οικογένειες Μεγάλων Γενεών είναι ένα μοντέλο οικογένειας όπου πολλές γενιές ζουν μαζί ή κοντά ο ένας στον άλλο (Klever, 2015). Σε αυτό το μοντέλο, μπορεί να περιλαμβάνονται οι γονείς, τα παιδιά, οι παππούδες, οι γιαγιάδες, τα ανίψια και άλλα μέλη της

ευρύτερης οικογένειας, όπως ξαδέρφια, θείοι και θείες. Σε αυτό το μοντέλο, η φροντίδα των παιδιών και οικονομική υποστήριξη μπορεί να κοινοποιείται μεταξύ πολλών γενεών. Οι γενιές μπορεί να ζουν μαζί στο ίδιο σπίτι ή σε κοντινές κατοικίες, δημιουργώντας ένα περιβάλλον οικογενειακής συνεργασίας και υποστήριξης. Αυτό το μοντέλο οικογένειας είναι συχνό σε πολλές παραδοσιακές κοινότητες, όπου η οικογένεια θεωρείται ως ένα ευρύ και αλληλέγγυο δίκτυο που παρέχει υποστήριξη και ασφάλεια σε όλα τα μέλη της (Antawati, 2019). Σε αυτές τις οικογένειες, οι παππούδες και οι γιαγιάδες συχνά παίζουν σημαντικό ρόλο στη φροντίδα και την ανατροφή των εγγονών τους, ενώ οι γονείς εργάζονται ή εκτελούν άλλες κοινωνικές ευθύνες (Klever, 2015). Αυτό το μοντέλο οικογένειας μπορεί να προσφέρει πλεονεκτήματα σε θέματα φροντίδας και οικονομικής υποστήριξης, καθώς και στην κοινωνική ενσωμάτωση και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών μεταξύ των γενεών. Επιπλέον, δημιουργεί ένα περιβάλλον οικογενειακής συνοχής και αμοιβαίας στήριξης που μπορεί να οδηγήσει σε μια πλούσια και ισορροπημένη ζωή (Antawati, 2019).

- *Οικογένεια χωρίς γάμο*: Μια οικογένεια χωρίς γάμο αναφέρεται σε ένα σύνολο ανθρώπων που συνδέονται από σχέσεις αγάπης, φροντίδας και υποστήριξης, αλλά δεν έχουν επισήμως δεσμό γάμου. Οι οικογένειες αυτού του είδους μπορεί να αποτελούνται από ζευγάρια που ζουν μαζί εκτός γάμου, μονογονεϊκές οικογένειες, οικογένειες με ετεροφυλόφιλους ή ομοφυλόφιλους γονείς, και άλλες διαφορετικές συνθέσεις (Ember et al., 2021). Οι οικογένειες χωρίς γάμο έχουν γίνει ολοένα και πιο διαδεδομένες σε πολλές κοινωνίες, καθώς οι άνθρωποι επιλέγουν να ζήσουν μαζί και να δημιουργήσουν οικογένειες χωρίς την τυπική δέσμευση του γάμου. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε προσωπικές πεποιθήσεις, πολιτισμικές παραδόσεις, νομικούς περιορισμούς, οικονομικούς λόγους ή άλλους παράγοντες. Πολλές φορές, οι οικογένειες αυτές λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο με τις οικογένειες που είναι ενωμένες με γάμο, με την ίδια αφοσίωση, αγάπη και φροντίδα (Yatsyna, 2020).

Αυτά τα μοντέλα οικογένειας μπορεί να ποικίλουν ανάλογα με τις πολιτιστικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες κάθε κοινότητας (Santamaría & Sherman, 2020).

2.3 Η ελληνική οικογένεια

Η ελληνική οικογένεια έχει μια μακρά ιστορία και αποτελεί έναν σημαντικό θεσμό στο ελληνικό πολιτισμό. Ο θεσμός της οικογένειας στην Ελλάδα έχει βαθιές ρίζες στην ιστορία, τον πολιτισμό και τις θρησκευτικές παραδόσεις της χώρας. Στο παραδοσιακό ελληνικό μοντέλο οικογένειας, η οικογένεια θεωρείται ως το κέντρο της κοινωνικής ζωής. Συνήθως αποτελείται από τους γονείς και τα παιδιά τους, με την οικογένεια να παίζει σημαντικό ρόλο στη φροντίδα, την ανατροφή και την προστασία των μελών της. Η ελληνική οικογένεια είναι συχνά στενά δεμένη, με τα μέλη να στηρίζονται αμοιβαία και να παρέχουν υποστήριξη σε κάθε πτυχή της ζωής τους (Θεοδωροπούλου & Παστραπά, 2023).

Σε πολλές περιπτώσεις, η ελληνική οικογένεια είναι εκτεταμένη, με τους παππούδες, τις παππούδες, τις θείες και τους θείους να έχουν σημαντικό ρόλο στη ζωή της οικογένειας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ελληνικές οικογένειες μπορεί να αντιμετωπίζουν και προβλήματα και προκλήσεις, αλλά ταυτόχρονα αναπτύσσουν έναν ισχυρό δεσμό και αλληλεγγύη μεταξύ των μελών τους (Vassiliadis & Vassiliadis, 2014).

Επιπλέον, στην ελληνική παράδοση, η οικογένεια έχει συχνά σημαντικό ρόλο στις κοινωνικές εκδηλώσεις, όπως στους γάμους, στις βαφτίσεις και στις γιορτές, όπου η συγκέντρωση των μελών της οικογένειας είναι κεντρικό στοιχείο της εκδήλωσης. Αυτά τα γεγονότα ενισχύουν τους δεσμούς μεταξύ των μελών της οικογένειας και διατηρούν τις παραδόσεις ζωντανές (Kallinikaki, 2010).

Επίσης, ένα χαρακτηριστικό στοιχείο της ελληνικής οικογένειας είναι η σημασία που δίνεται στην αλληλεγγύη και την υποστήριξη μεταξύ των μελών της. Σε περιόδους δυσκολιών ή κρίσεων, η οικογένεια στέκεται δίπλα στα μέλη της, παρέχοντας ψυχολογική, οικονομική και πρακτική υποστήριξη (Vassiliadis & Vassiliadis, 2014). Επιπλέον, η ελληνική οικογένεια είναι συχνά το κέντρο της κοινωνικής ζωής και της κοινωνικής δραστηριότητας. Οι οικογενειακές συγκεντρώσεις, οι επισκέψεις σε συγγενείς και φίλους, καθώς και οι κοινές δραστηριότητες συνεισφέρουν στη διατήρηση των δεσμών μεταξύ των μελών της οικογένειας και στην ενίσχυση των σχέσεών τους (Θεοδωροπούλου & Παστραπά, 2023).

Επιπρόσθετα, η ελληνική οικογένεια συχνά διατηρεί ένα ισχυρό συναισθηματικό δεσμό με τις παραδόσεις, την πίστη και τα ηθικά αξιώματα του ελληνικού πολιτισμού (Dagkouli-Kyriakoglou, 2021). Οι παραδοσιακές αξίες όπως η φιλοξενία, η

αλληλεγγύη και η σεβασμού των πρεσβυτέρων είναι σημαντικά στοιχεία που διαμορφώνουν την κουλτούρα και τη λειτουργία της ελληνικής οικογένειας (Vassiliadis & Vassiliadis, 2014).

Με γνώμονα όλα τα παραπάνω, τα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικογένειας περιλαμβάνουν ορισμένες βασικές αξίες, παραδόσεις και στοιχεία που διακρίνουν τον θεσμό αυτόν στο ελληνικό πολιτισμό (Θεοδωροπούλου & Παστραπά, 2023). Ορισμένα από τα κύρια χαρακτηριστικά περιλαμβάνουν:

- *Στενοί δεσμοί:* Η ελληνική οικογένεια συχνά είναι χαρακτηρισμένη από έντονους και στενούς δεσμούς μεταξύ των μελών της. Οικογενειακά δεσμά παραμένουν συχνά ισχυρά ακόμη και όταν τα μέλη της οικογένειας διανύουν διαφορετικά στάδια της ζωής τους ή ζουν μακριά ο ένας από τον άλλον.
- *Αμοιβαία στήριξη:* Η οικογένεια αποτελεί συχνά τον πυλώνα υποστήριξης και βοήθειας για τα μέλη της. Τα μέλη της οικογένειας συνήθως στέκονται δίπλα ο ένας στον άλλον σε περιόδους δυσκολιών ή κρίσεων.
- *Κοινωνική σημασία:* Η ελληνική οικογένεια έχει σημαντική κοινωνική σημασία. Οι οικογενειακές σχέσεις και εκδηλώσεις, όπως οι γάμοι, οι βαφτίσεις και οι οικογενειακές γιορτές, συχνά αποτελούν σημαντικά γεγονότα στην κοινωνική ζωή της χώρας.
- *Παράδοση και πίστη:* Οι παραδοσιακές αξίες και οικογενειακές παραδόσεις είναι σημαντικές για την ελληνική οικογένεια. Η διατήρηση των παραδόσεων και η πίστη σε κοινές αξίες συμβάλλουν στην ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των μελών της οικογένειας.
- *Φιλοξενία:* Η φιλοξενία είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της ελληνικής οικογένειας και πολιτισμού γενικότερα. Τα μέλη της οικογένειας συχνά ανοίγουν τα σπίτια τους για να φιλοξενήσουν φίλους και συγγενείς, προσφέροντας φαγητό και καταλύματα με ζεστασιά και γενναιοδωρία (Θεοδωροπούλου & Παστραπά, 2023).

Στα πλαίσια της ελληνικής οικογένειας περιλαμβάνεται η αγροτική και η αστική οικογένεια. Η αγροτική και η αστική οικογένεια αντιπροσωπεύουν δύο διαφορετικά περιβάλλοντα και τρόπους ζωής, οι οποίοι επηρεάζουν τη δομή και τη λειτουργία της οικογένειας (Καραγιάννη & Σαχινίδου, 2020). Οι διαφορές μεταξύ των δύο έχουν ως εξής:

Αγροτική Οικογένεια:

- *Δομή:* Συνήθως αγροτικές οικογένειες είναι μεγαλύτερες σε μέγεθος σε σχέση με τις αστικές οικογένειες. Συχνά περιλαμβάνουν τρεις ή περισσότερες γενιές που ζουν μαζί ή κοντά ο ένας στον άλλον.
- *Οικονομία:* Η οικονομία της αγροτικής οικογένειας συχνά βασίζεται στη γεωργία ή την κτηνοτροφία. Τα μέλη της οικογένειας συχνά συνεργάζονται στη γεωργική δραστηριότητα και την παραγωγή τροφίμων.
- *Δεσμοί:* Οι οικογενειακοί δεσμοί στην αγροτική οικογένεια συνήθως είναι πιο στενοί και ενισχυμένοι λόγω της συνεργατικής φύσης της εργασίας και της κοινής ζωής.
- *Σχέση με τη φύση:* Οι αγροτικές οικογένειες συνήθως ζουν και εργάζονται σε περιοχές με ευρύτερη επαφή με τη φύση. Η σχέση τους με τη γη και την ύπαιθρο αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ταυτότητάς τους.
- *Κοινός βίος:* Η αγροτική ζωή συχνά εμπεριέχει έναν κοινό βίο μεταξύ των μελών της οικογένειας, καθώς οι δραστηριότητες και οι υποχρεώσεις συνδέονται συχνά με τη γεωργική εργασία ή την κτηνοτροφία (Καραγιάννη & Σαχινίδου, 2020).

Αστική Οικογένεια:

- *Δομή:* Οι αστικές οικογένειες συνήθως είναι μικρότερες σε μέγεθος και αποτελούνται από λιγότερες γενιές που ζουν μαζί. Συχνά περιλαμβάνουν μόνο τους γονείς και τα παιδιά τους.
- *Εργασία:* Τα μέλη της αστικής οικογένειας συνήθως εργάζονται σε επαγγελματικές δραστηριότητες που δεν σχετίζονται άμεσα με τη γεωργία ή την κτηνοτροφία.
- *Κοινωνικές Σχέσεις:* Λόγω του πιο απομακρυσμένου χαρακτήρα της αστικής ζωής, οι κοινωνικές σχέσεις ενδέχεται να είναι πιο ανώνυμες και οι οικογενειακοί δεσμοί να μην είναι τόσο στενοί.
- *Πολυπολιτισμική πραγματικότητα:* Στις αστικές περιοχές, οι οικογένειες συνήθως έρχονται σε επαφή με διάφορες κουλτούρες και παραδόσεις, καθώς οι πόλεις συχνά αποτελούν πολυπολιτισμικά κέντρα.
- *Εκπαίδευση και επαγγελματικές δυνατότητες:* Οι αστικές οικογένειες συχνά θέτουν μεγαλύτερη έμφαση στην εκπαίδευση και τις επαγγελματικές

ευκαιρίες για τα παιδιά τους, καθώς η πόλη παρέχει περισσότερες επιλογές σε αυτούς τους τομείς (Βλοντάκη, 2003).

Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτές οι διαφορές δεν είναι απόλυτες και ότι οι αγροτικές και αστικές οικογένειες μπορεί να έχουν κοινά στοιχεία και να επηρεάζονται από το περιβάλλον και τις συγκεκριμένες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες στις οποίες ζουν (Καραγιάννη & Σαχινίδου, 2020).

2.4 Απόψεις των νέων για τον θεσμό της οικογένειας

Οι απόψεις των νέων για τον θεσμό της οικογένειας μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τον πολιτισμό, τις κοινωνικές συνθήκες και τις προσωπικές εμπειρίες τους (Turtiainen et al., 2007). Ωστόσο, κάποιες τάσεις και απόψεις μπορούν να ανιχνευθούν συχνά στις σύγχρονες γενιές νέων:

- *Διαφορετική άποψη για τον ρόλο των φύλων:* Οι νέοι συχνά εκφράζουν πιο ισότιμες απόψεις όσον αφορά τον ρόλο των φύλων στην οικογένεια. Αναζητούν μια πιο ισορροπημένη κατανομή των ευθυνών και των καθηκόντων ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας, ανεξάρτητα από το φύλο τους.
- *Διαφορετικές προτεραιότητες:* Οι νέοι συχνά έχουν διαφορετικές προτεραιότητες σε σύγκριση με τις προηγούμενες γενιές. Ενώ η οικογένεια εξακολουθεί να είναι σημαντική για πολλούς, οι νέοι ενδέχεται να δίνουν προτεραιότητα στην εκπαίδευση, στην καριέρα και στην ατομική ευτυχία (Silinsh & Martyniuk, 2016).
- *Στροφή προς νέες μορφές οικογενειακής δομής:* Οι νέοι είναι συχνά πιο ανοιχτοί σε νέες μορφές οικογενειακής δομής, όπως οι ομοφυλόφιλες ή οι μονογονεϊκές οικογένειες. Η αποδοχή και η κατανόηση για τις διαφορετικές μορφές οικογενειακής ζωής είναι συχνά πιο ευρεία στις νεότερες γενιές (Park et al., 2020).
- *Ψηφιακή επικοινωνία και αλληλεπίδραση:* Η ψηφιακή επικοινωνία έχει αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο οι νέοι επικοινωνούν και αλληλεπιδρούν με τα μέλη της οικογένειας τους. Η χρήση κοινωνικών μέσων και των ψηφιακών τεχνολογιών μπορεί να επηρεάσει τις σχέσεις και τις δυναμικές μέσα στην οικογένεια (Καραγιάννη & Σαχινίδου, 2020).

Οι παραπάνω απόψεις δεν είναι απολύτως καθολικές και μπορεί να υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των ατόμων και των κοινωνιών. Ωστόσο, αντικατοπτρίζουν ορισμένες τάσεις και μεταβολές που παρατηρούνται στις σύγχρονες απόψεις των νέων σχετικά με τον θεσμό της οικογένειας (Silinsh & Martyniuk, 2016).

Σε έρευνα που πραγματοποίησαν οι Muddiman et al., (2019) σε 976 νέους ηλικίας 13–14 ετών στη Νότια Ουαλία προέκυψε ότι η οικογένεια είναι πολύ πιο σημαντική για την ανάπτυξη της κοινωνία των πολιτών από ό, τι είναι κοινώς κατανοητό. Από την έρευνα αυτή προκύπτει πως η εγγύτητα και οι δεσμοί μέσα στην οικογένεια οδηγούν σε ισχυρούς δεσμούς πέρα από αυτήν. Η έρευνα αυτή υπογραμμίζει τη σημασία της ανάληψης περισσότερης έρευνας για τη βελτίωση της κατανόησης των δεικτών της μετάδοσης αξιών και συμπεριφορών μεταξύ των γενεών που συνδέονται με την κοινωνία των πολιτών και υποστηρίζει την επαναξιολόγηση του οικογενειακού σπιτιού ως δυνητικού τόπου δέσμευσης της κοινωνίας των πολιτών παράλληλα με μια ευρύτερη αναγνώριση του ρόλου των γυναικών στην κοινωνία των πολιτών.

Επιπλέον, η έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την UNICEF, (2018) έθεσε ως στόχος να καταγράψει τις στάσεις, τις απόψεις και τις προσδοκίες των μαθητών 5ης έως 12ης τάξης από απομονωμένες εθνοτικές κοινότητες σχετικά με τα πρότυπα οικογένειας με ιδιαίτερη έμφαση στην συμβίωση/γάμο και στην πρώιμη τεκνοποίηση, στην απόκτηση πολλών παιδιών και στη στάση απέναντι στη διατήρηση μιας νέας οικογένειας ή στη δημιουργία παραδοσιακής δεμένης οικογένειας. Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι η επιθυμητή ηλικία γάμου των ερωτηθέντων δεν διαφέρει σημαντικά μεταξύ των εκπροσωπούμενων εθνοτικών ομάδων. Στο σύνολό της, η έρευνα επιβεβαιώνει τη γενική τάση μετά την απομάκρυνση από τους παιδικούς γάμους/συμβίωσης, μαζί με την αυξανόμενη προτίμηση για μεταγενέστερη ηλικία γάμου τόσο στις συμπεριφορές όσο και στις πρακτικές των απομονωμένων εθνοτικών κοινοτήτων.

Ο εκσυγχρονισμός των οικογενειακών προτύπων εκδηλώνεται στις προτιμήσεις των ερωτηθέντων για υψηλότερη ηλικία γάμου (54,6% μοιράζονται την επιθυμία να παντρευτούν μεταξύ 20 και 24 ετών και 18% – μεταξύ 25 και 30 ετών), στην πρόθεσή τους να αποκτήσουν λιγότερα παιδιά και κυρίαρχη (μεταξύ του 60% των ερωτηθέντων) προτίμηση για αυτονομία της μελλοντικής τους οικογένειας μακριά από την οικογένεια των γονιών τους. Προτίμηση για γάμο ανηλίκων (κάτω των 18 ετών) καταγράφηκε μόνο στο 2,7% των ερωτηθέντων. Οι ερωτηθέντες εμφανίζονται

σταθερά αποξενωμένοι από το πρότυπο μιας πολύτεκνης οικογένειας, δεδομένης της ισχυρής κυριαρχίας της οικογένειας με δύο παιδιά στις προτιμήσεις τους – όπως ισχυρίζεται το 66,7% από αυτούς. Μαζί με όσους επιθυμούν να αποκτήσουν ένα μόνο παιδί (12,6%), το 80% των ερωτηθέντων, συμπεριλαμβανομένων παιδιών από πολύτεκνες οικογένειες με τρία ή περισσότερα παιδιά, θα προτιμούσε να επιλέξει μια οικογένεια με ένα ή με δύο παιδιά. Όταν πρόκειται για τον τόπο κατοικίας για τη νέα τους οικογένεια, περίπου το ¼ των ερωτηθέντων θα επέλεγε να ζήσει σε ξεχωριστό χώρο διαμονής πέρα από τη γειτονιά (UNICEF, 2018).

2.5 Παράγοντες που επηρεάζουν τις βλέψεις των νέων για τη δημιουργία οικογένειας στο μέλλον

Οι παράγοντες που επηρεάζουν τις απόψεις των νέων για τη δημιουργία οικογένειας στο μέλλον είναι ποικίλοι και περιλαμβάνουν τόσο κοινωνικά, όσο και προσωπικά στοιχεία (Muddiman et al., 2019). Ορισμένοι από αυτούς τους παράγοντες περιλαμβάνουν:

- *Κοινωνικό περιβάλλον και πολιτισμικές προσδοκίες:* Οι πολιτισμικές προσδοκίες και οικογενειακές αξίες που επικρατούν στο κοινωνικό περιβάλλον ενός ατόμου επηρεάζουν σημαντικά τις απόψεις του για τη δημιουργία οικογένειας. Ορισμένες κοινωνίες μπορεί να δίνουν μεγάλη σημασία στον θεσμό του γάμου και της οικογένειας, ενώ άλλες ενδέχεται να είναι πιο ανοιχτές σε διαφορετικές μορφές συνεύρεσης και συνεργασίας.
- *Εκπαίδευση και επαγγελματικές φιλοδοξίες:* Οι νέοι που έχουν υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης και έχουν φιλοδοξίες για μια επαγγελματική καριέρα ενδέχεται να καθυστερήσουν τη δημιουργία οικογένειας ή να δώσουν προτεραιότητα στην εκπαίδευση και την επαγγελματική εξέλιξη πριν από τη δημιουργία μιας οικογένειας.
- *Οικονομικές συνθήκες:* Οι οικονομικές συνθήκες μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις των νέων σχετικά με τη δημιουργία οικογένειας. Η οικονομική αβεβαιότητα μπορεί να καθυστερήσει τις αποφάσεις για γάμο και παιδιά, ενώ η οικονομική σταθερότητα μπορεί να τις διευκολύνει.
- *Ατομικές προτιμήσεις:* Οι ατομικές προτιμήσεις και οι προσωπικές αξίες επηρεάζουν επίσης τις απόψεις των νέων για τη δημιουργία οικογένειας.

Κάποιοι ενδέχεται να προτιμούν να επικεντρωθούν στην καριέρα τους, ενώ άλλοι μπορεί να έχουν υψηλή προτεραιότητα στην προσωπική ζωή και τις σχέσεις.

- *Κοινωνική πίεση και πρότυπα:* Η κοινωνική πίεση και τα πρότυπα που υπάρχουν σε μια κοινωνία μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις των νέων σχετικά με τη δημιουργία οικογένειας. Η πίεση για να συμμορφωθούν με κοινωνικά πρότυπα και προσδοκίες σχετικά με τον γάμο, την αναπαραγωγή και την οικογενειακή ζωή μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις τους (Silinsh & Martyniuk, 2016).

Συνοψίζοντας, οι απόψεις των νέων για τη δημιουργία οικογένειας στο μέλλον επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένου του κοινωνικού περιβάλλοντος, των προσωπικών προτιμήσεων και των οικονομικών συνθηκών. Καθένας από αυτούς τους παράγοντες μπορεί να έχει διαφορετικό βάρος για κάθε άτομο και να συνδυάζεται με άλλους παράγοντες για να διαμορφώσει τις προσωπικές τους απόψεις και αποφάσεις (Καραγιάννη & Σαχινίδου, 2020).

Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία

3.1 Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα

Η παρούσα έρευνα έχει ως σκοπό την ανάδειξη των προσδοκιών των νέων ως προς την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και τη δημιουργία οικογένειας. Ουσιαστικά, σκοπός της έρευνας αυτής είναι να προσδιορίσει όλες τις προοπτικές που θέτουν οι νέοι ηλικία 15-24 ετών για την εκπαίδευση και την επαγγελματική σταδιοδρομία, το μοντέλο οικογένειας που θα ήθελαν να δημιουργήσουν με έμφαση στο είδος συμβίωσης που θα επιθυμούσαν, την τεκνοποίηση, τον επιθυμητό αριθμό παιδιών και τις προοπτικές για την εκπλήρωση των προσδοκιών, των επιθυμιών και των ονείρων τους.

Μέσα από τον σκοπό αυτό τα ερευνητικά ερωτήματα που προκύπτουν έχουν ως εξής:

1. Ποια είναι τα μελλοντικά εκπαιδευτικά σχέδια-επιθυμίες των νέων ηλικίας 15-24 ετών;
2. Ποια είναι τα μελλοντικά επαγγελματικά τους σχέδια;
3. Ποιες είναι οι προσδοκίες τους για την δημιουργία οικογένειας;
4. Πόσο πιθανό θεωρούν ότι θα εκπληρωθούν οι προσδοκίες/επιθυμίες τους;
5. Παρατηρείται σχέση μεταξύ του φύλου των νέων ηλικίας 15-24 ετών και των μελλοντικών εκπαιδευτικών, επαγγελματικών και οικογενειακών τους σχεδίων – επιθυμιών;
6. Παρατηρείται σχέση μεταξύ του τύπου οικογένειας που μεγάλωσαν οι νέοι ηλικίας 15-24 ετών και των προσδοκιών τους για την δημιουργία δικής τους οικογένειας;

3.2 Μεθοδολογία έρευνας

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε χαρακτηρίζεται ως πρωτογενής ποσοτική έρευνα δημοσκόπησης, κατά την οποία συλλέγονται δεδομένα, μέσω ερωτηματολογίου ή δομημένης συνέντευξης, από ένα μεγάλο δείγμα πολιτών σε μια δεδομένη χρονική στιγμή και ποσοτικοποιούνται με σκοπό να αντληθούν συγκεκριμένα και μετρήσιμα αποτελέσματα. Πρόκειται για μια από τις πιο διαδεδομένες μορφές έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, τη διοίκηση επιχειρήσεων και άλλους τομείς. Τα δεδομένα αναλύονται με τη χρήση στατιστικών μεθόδων, όπως

η ανάλυση συχνοτήτων και η γραμμική συσχέτιση. Η ποσοτική έρευνα επικεντρώνεται σε δεδομένα που μπορούν να αποδοθούν με τη μορφή αριθμών (ποσοτικοποίηση) (Δημητρόπουλος, 2004).

Στα πλαίσια της πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας ακολουθούνται συγκεκριμένα βήματα μέχρι να εξαχθούν τα αποτελέσματα και να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα (Κορρές, 2013). Τα βήματα που ακολουθήθηκαν περιγράφονται ως εξής:

A) Ορισμός του θέματος εξέτασης και των ερευνητικών στόχων

- Προσδιορισμός του θέματος που θα διερευνηθεί.
- Καθορισμός σαφών και μετρήσιμων στόχων που η έρευνα θέλει να επιτύχει.
- Διατύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων.

B) Ανασκόπηση βιβλιογραφίας

- Μελέτη προηγούμενων ερευνών και θεωριών σχετικών με το αντικείμενο της έρευνας.
- Αναζήτηση κενών στην υπάρχουσα γνώση που η έρευνα μπορεί να καλύψει.

Γ) Σχεδιασμός της έρευνας

- *Επιλογή μεθοδολογίας:* Επιλογή της κατάλληλης μεθόδου συλλογής δεδομένων (ερωτηματολόγιο).
- *Προσδιορισμός πληθυσμού και δειγματοληψίας:* Καθορισμός του πληθυσμού στόχου και επιλογή αντιπροσωπευτικού δείγματος.
- *Σχεδιασμός εργαλείων μέτρησης:* Δημιουργία του ερωτηματολογίου, που θα χρησιμοποιηθεί για τη συλλογή των δεδομένων.

Δ) Δημιουργία ερευνητικών εργαλείων

- *Διαμόρφωση του ερωτηματολογίου:* Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σαφείς και κατάλληλες για την επίτευξη των ερευνητικών στόχων.
- Επιλογή κλίμακας μέτρησης (π.χ. κλίμακα Likert).

Ε) Δοκιμή και πιλοτική εφαρμογή

- Πραγματοποίηση πιλοτικής δοκιμής σε ένα μικρό δείγμα για να εντοπιστούν τυχόν αδυναμίες στο ερωτηματολόγιο ή στη διαδικασία συλλογής δεδομένων.

- Αξιολόγηση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου (Χαλικιάς, 2011).

ΣΤ) Συλλογή δεδομένων

- Εφαρμογή της έρευνας στο δείγμα που έχει επιλεγεί. Στην παρούσα έρευνα, αυτό έγινε μέσω διαδικτύου από την πλατφόρμα Google Form.
- Διασφάλιση της ακρίβειας και της πληρότητας των απαντήσεων.

Ζ) Ανάλυση δεδομένων

- Λήψη των δεδομένων αρχικά σε αρχείο υπολογιστικών φύλλων (Excel) κι έπειτα άνοιγμα μέσω του λογισμικού στατιστικής ανάλυσης SPSS.
- Εφαρμογή στατιστικών μεθόδων (όπως περιγραφική στατιστική ή/και επαγωγική στατιστική) για την εξαγωγή αποτελεσμάτων.
- Εξαγωγή συμπερασμάτων και απόδοση απαντήσεων στα ερευνητικά ερωτήματα.

Η) Ερμηνεία και συζήτηση των αποτελεσμάτων

- Ερμηνεία των ευρημάτων σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα και την υπάρχουσα βιβλιογραφία.
- Συζήτηση των πιθανών αιτιών πίσω από τα αποτελέσματα και των περιορισμών της έρευνας.

Θ) Συγγραφή των αποτελεσμάτων

- Παρουσίαση των ευρημάτων με τρόπο σαφή και κατανοητό.
- Συμπερίληψη όλων των σταδίων της έρευνας, των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων.
- Αναφορά περιορισμών και προτάσεων για μελλοντική έρευνα (Χαλικιάς, 2011).

Αυτά τα βήματα συνέβαλαν στην διασφάλιση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των δεδομένων, αλλά και στην απόδοση απαντήσεων στα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν.

3.3 Δειγματοληψία

Η δειγματοληψία είναι η διαδικασία επιλογής ενός υποσυνόλου (δείγματος) από έναν μεγαλύτερο πληθυσμό με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων που θα ισχύουν για ολόκληρο τον πληθυσμό. Στην ποσοτική έρευνα, η σωστή δειγματοληψία είναι κρίσιμη για τη γενίκευση των αποτελεσμάτων και την αξιοπιστία των ευρημάτων (Κορρές, 2013). Μέσα από τον τίτλο της παρούσας εργασίας είναι εμφανές ότι ο πληθυσμός στον οποίο απευθύνεται η έρευνα είναι οι νέοι άνθρωποι ηλικίας μεταξύ 15-24 ετών. Έχοντας καταχωρήσει το ερωτηματολόγιο στην διαδικτυακή πλατφόρμα Google Forms επιτεύχθηκε η λήψη απαντήσεων από 152 νέους ηλικίας 15-24 ετών με διάφορα δημογραφικά χαρακτηριστικά. Πρόκειται για ένα υποσύνολο του πληθυσμού που επιλέγεται για τη διεξαγωγή της έρευνας.

Η δειγματοληψία που πραγματοποιήθηκε στην έρευνα αυτή δεν είναι τυχαία, αλλά ευκολίας. Αναφέρεται σε μια μη τυχαία μέθοδο δειγματοληψίας, κατά την οποία το δείγμα επιλέγεται επειδή είναι εύκολα προσβάσιμο και διαθέσιμο στον ερευνητή. Δηλαδή, αντί να χρησιμοποιηθεί μια πιο σύνθετη ή χρονοβόρα μέθοδος για την επιλογή αντιπροσωπευτικού δείγματος του πληθυσμού, το δείγμα ευκολίας βασίζεται σε άτομα που είναι κοντά ή εύκολα προσβάσιμα. Ωστόσο, αυτό συνιστά και έναν από τους κυριότερους περιορισμούς της παρούσας έρευνας (Μάργαρη & Γουσέτη, 2009).

3.4 Ερευνητικό εργαλείο

Το ερευνητικό εργαλείο της παρούσας έρευνας αφορά ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο διαμορφώθηκε με γνώμονα τον ερευνητικό σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα. Η διαμόρφωση του ερωτηματολόγιου περιλαμβάνει αρχικά ένα εισαγωγικό κείμενο που δίνει τη δυνατότητα στον ενδιαφερόμενο συμμετέχοντα να κατανοήσει τον σκοπό της έρευνας και τους λόγους για τους οποίους είναι σημαντική η συμμετοχή σε αυτήν. Ακόμη, δίνονται πληροφορίες που υποδηλώνουν το συνολικό χρόνο ολοκλήρωσης του ερωτηματολογίου και τα στοιχεία του ερευνητή (τηλ. επικοινωνίας, email) για περιπτώσεις επιπρόσθετων διευκρινίσεων για την έρευνα. Το ερωτηματολόγιο διαμορφώθηκε σύμφωνα με την βιβλιογραφική ανασκόπηση που πραγματοποιήθηκε, επιλέγοντας τα σημαντικότερα στοιχεία που θα πρέπει να εξεταστούν, όπως τα μελλοντικά εκπαιδευτικά, επαγγελματικά και οικογενειακά σχέδια / επιθυμίες των νέων. Απαραίτητη προϋπόθεση για συμμετοχή στην έρευνα είναι η ηλικία του δείγματος που πρέπει να είναι μεταξύ 15-24 ετών.

Στη συνέχεια, δίνονται οι ερωτήσεις του 1^{ου} μέρους που εξετάζουν τα μελλοντικά εκπαιδευτικά και επαγγελματικά σχέδια και τις επιθυμίες των νέων ηλικίας 15-24 ετών μέσα από διάφορες επιλογές. Κάποιες ερωτήσεις απαντώνται μέσω της κλίμακας likert π.χ. Πολύ, Μέτρια, Λίγο, Καθόλου ή Διαφωνώ απόλυτα, Διαφωνώ, Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ, Συμφωνώ, Συμφωνώ απόλυτα.

Ακολουθούν οι ερωτήσεις του 2^{ου} μέρους που εστιάζουν στην εξέταση των προσδοκιών των νέων γύρω από την δημιουργία οικογένειας. Οι ερωτήσεις αυτές απαντώνται μέσω διαφόρων επιλογών ή μέσω της κλίμακας likert π.χ. Διαφωνώ απόλυτα, Διαφωνώ, Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ, Συμφωνώ, Συμφωνώ απόλυτα. Το 3^ο μέρος του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει ερωτήσεις που αφορούν το δημογραφικό προφίλ του δείγματος, π.χ. φύλο, ηλικία, περιοχή κατοικίας κ.λπ..

Το ερωτηματολόγιο αυτό συντελεί στη συλλογή κατάλληλων δεδομένων για την παρούσα πρωτογενή ποσοτική έρευνα. Αποτελείται από μια σειρά ερωτήσεων που διατυπώνονται με σκοπό τη συγκέντρωση πληροφοριών απευθείας από τους συμμετέχοντες. Χρησιμοποιήθηκε για τη μέτρηση στάσεων, αντιλήψεων, συμπεριφορών, και δημογραφικών στοιχείων των νέων ηλικίας 15-24 ετών.

3.5 Ζητήματα δεοντολογίας

Η συλλογή δεδομένων είναι ένα κρίσιμο στάδιο σε κάθε έρευνα, καθώς η ποιότητα και η ακρίβεια των δεδομένων επηρεάζουν άμεσα τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της μελέτης. Η συλλογή δεδομένων αναφέρεται στη διαδικασία καταγραφής πληροφοριών από το δείγμα της έρευνας με σκοπό να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα. Παράλληλα, υπάρχουν σημαντικά ζητήματα δεοντολογίας που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία αυτή, ώστε να προστατεύονται τα δικαιώματα των συμμετεχόντων και να διασφαλίζεται η ηθική ακεραιότητα της έρευνας. Η δεοντολογία στην έρευνα είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και της ευημερίας των συμμετεχόντων, καθώς και για τη διατήρηση της αξιοπιστίας και της εγκυρότητας της έρευνας (Σαββάκης, 2023).

Στην παρούσα έρευνα διασφαλίζεται η ανωνυμία και η εμπιστευτικότητα των δεδομένων, μέσα από το εισαγωγικό σημείωμα που περιλαμβάνεται στο ερωτηματολόγιο. Ειδικότερα, μέσα από το σημείωμα αυτό κάθε ενδιαφερόμενος

συμμετέχοντας ενημερώνεται για τις προθέσεις και τον σκοπό της έρευνας, ενώ δίνεται η δυνατότητα για ελεύθερη συγκατάθεση. Σημειώνεται επίσης πως οι συμμετέχοντες προστατεύονται από κάποια πιθανή βλάβη, αλλά και τα δεδομένα, τα οποία είναι απόρρητα και θα χρησιμοποιηθούν μόνο από τον ερευνητή για λόγους στατιστικής ανάλυσης.

3.6 Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων περιλαμβάνει την περιγραφική στατιστική με την χρήση περιγραφικών δεικτών (π.χ. μέσων όρων), πινάκων συχνοτήτων και διαγραμμάτων. Για την εκτίμηση του δημογραφικού προφίλ του δείγματος μαζί με τον πίνακα συχνοτήτων δίνονται και τα αντίστοιχα κυκλικά διαγράμματα για κάθε μεταβλητή ξεχωριστά. Στην συνέχεια, για την εκτίμηση των μελλοντικών εκπαιδευτικών και επαγγελματικών σχεδίων – επιθυμιών προσδίδεται ο πίνακας συχνοτήτων και τα αντίστοιχα ραβδογράμματα. Επίσης, ακολουθεί η εκτίμηση των προσδοκιών του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών για τη δημιουργία οικογένειας μέσα από τον πίνακα συχνοτήτων και ραβδογραμμάτων.

Μετά από την παρουσίαση όλων αυτών σειρά έχει η εξέταση ύπαρξης συνάφειας μεταξύ των μελλοντικών εκπαιδευτικών και επαγγελματικών σχεδίων – επιθυμιών με το φύλο και των προσδοκιών για την δημιουργία οικογένειας με τον τύπο οικογένειας τους.

3.7 Περιορισμοί έρευνας

Η παρούσα έρευνα που πραγματοποιήθηκε διατηρεί κάποιους σημαντικούς ερευνητικούς περιορισμούς, οι οποίοι αν δεν υπήρχαν θα προέκυπτε ένα πιο αξιόπιστο και έγκυρο αποτέλεσμα. Οι περιορισμοί αυτοί έχουν ως εξής:

- ♦ **Δειγματοληπτικός:** Το δείγμα της έρευνας χαρακτηρίζεται ως ευκολίας, καθότι προέρχεται από το φιλικό κυρίως περιβάλλον του ερευνητή για πιο άμεση συλλογή των δεδομένων. Επιπλέον, δεν είναι αρκετά ευρύ, εφόσον αντιστοιχεί σε 152 νέους ηλικίας 15-24 ετών.

- ◆ **Χρονικός:** Η παρούσα έρευνα διεξάγεται μέσα σε καθορισμένα χρονικά όρια και αυτό περιορίζει τη δυνατότητα για λήψη περισσότερων δεδομένων από ένα μεγαλύτερο δείγμα.

Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα

4.1 Δημογραφικά στοιχεία

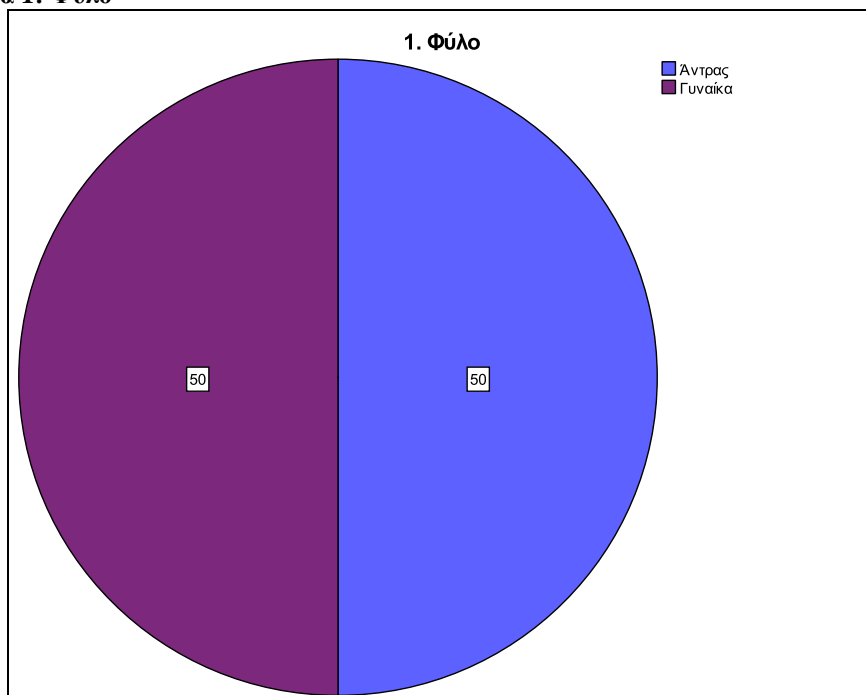
Σε αυτό το σημείο γίνεται η παρουσίαση των δημογραφικών στοιχείων του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που πήρε μέρος στην παρούσα έρευνα μέσα από έναν συγκεντρωτικό πίνακα συχνοτήτων με κυκλικά διαγράμματα. Κάτω από κάθε διάγραμμα γίνεται και ο αντίστοιχος σχολιασμός για κάθε μεταβλητή ξεχωριστά.

Πίνακας 2: Δημογραφικά στοιχεία

Δημογραφικά στοιχεία		
	n (N=152)	%N
1. Φύλο		
Αντρας	76	50
Γυναίκα	76	50
3. Περιοχή όπου μεγαλώσατε		
Αθήνα	107	70,4
Θεσσαλονίκη	7	4,6
Άλλο μεγάλο αστικό κέντρο (από 50.000 κατοίκους και άνω)	7	4,6
Επαρχιακή πόλη (έως 50.000 κατοίκους)	20	13,2
Χωριό	11	7,2
4. Περιοχή όπου μένετε τώρα		
Αθήνα	116	76,3
Θεσσαλονίκη	10	6,6
Άλλο μεγάλο αστικό κέντρο (από 50.000 κατοίκους και άνω)	3	2,0
Επαρχιακή πόλη (έως 50.000 κατοίκους)	12	7,9
Χωριό	11	7,2
5. Περιγράψτε την οικογένεια στην οποία μεγαλώσατε		
Οικογένεια με δύο γονείς	75	49,3
Οικογένεια με δύο γονείς & γιαγιά/παππού	69	45,4
Μονογονεϊκή οικογένεια	8	5,3
6. Έχετε αδέρφια		
Ναι	123	80,9
Όχι	29	19,1
7. Εάν ναι, πόσα		
1	104	68,4
2	13	8,6
>2	6	3,9
8. Μορφωτικό επίπεδο		
Απόφοιτος/η Γυμνασίου	4	2,6
Απόφοιτος/η Λυκείου	95	62,5
Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ	53	34,9
9. Οικονομική κατάσταση		
Κακή	4	2,6
Μέτρια	92	60,5
Καλή	47	30,9
Πολύ καλή	9	5,9
11. Κύρια απασχόληση πατέρα		
Δημόσιος υπάλληλος	25	16,4
Ιδιωτικός υπάλληλος	50	32,9
Ελεύθερος επαγγελματίας	44	28,9
Επιχειρηματίας	8	5,3
Συνταξιούχος	22	14,5
12. Κύρια απασχόληση μητέρας		
Δημόσιος υπάλληλος	34	22,4
Ιδιωτικός υπάλληλος	55	36,2
Ελεύθερος επαγγελματίας	17	11,2
Συνταξιούχος	10	6,6
Άνεργος	32	21,1

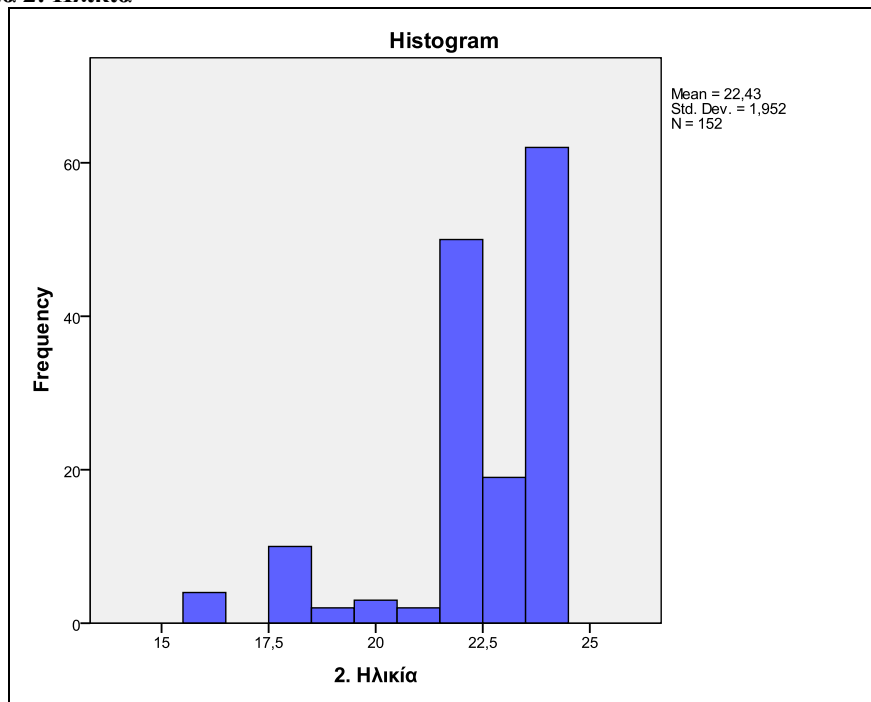
13. Ποια είναι η δική σας οικογενειακή κατάσταση		
Άγαμος/η	150	98,7
Έγγαμος/η	1	,7
Σε σχέση	1	,7
14. Αριθμός τέκνων		
0	151	99,3
1	1	,7
15. Ποια είναι η κύρια επαγγελματική σας απασχόληση		
Δημόσιος υπάλληλος	13	8,6
Ιδιωτικός υπάλληλος	70	46,1
Ελεύθερος επαγγελματίας	19	12,5
Επιχειρηματίας	3	2,0
Άνεργος	27	17,8
Φοιτητής	20	13,2

Διάγραμμα 1: Φύλο

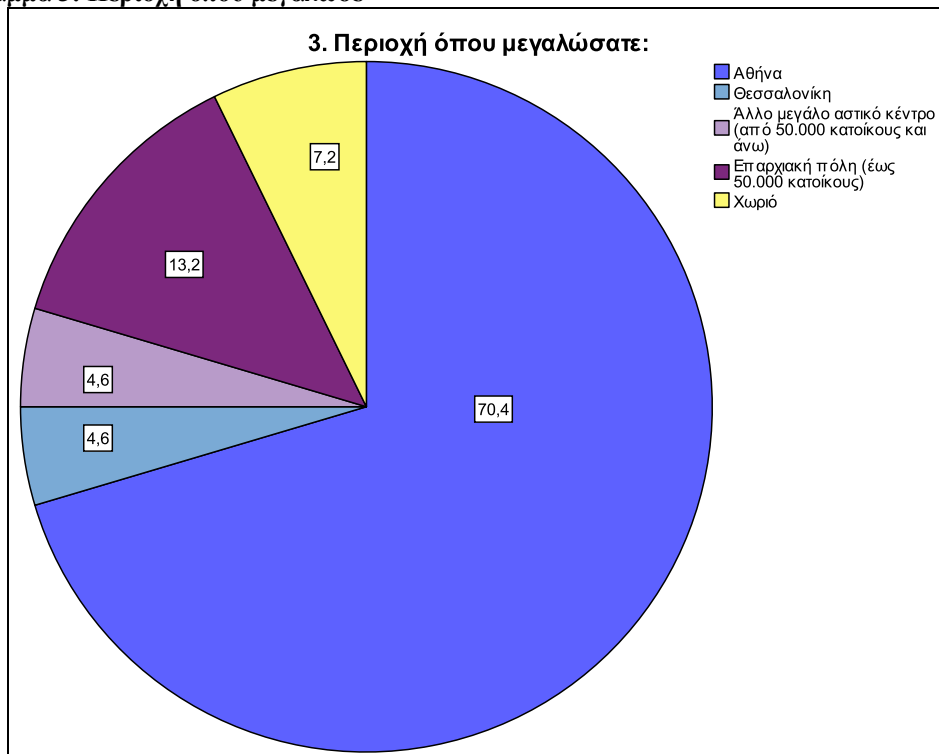
Το 50% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα είναι άνδρες (76 άτομα) και το υπόλοιπο 50% γυναίκες (76 άτομα). Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται τόσο από άνδρες, όσο και από γυναίκες.

Διάγραμμα 2: Ηλικία

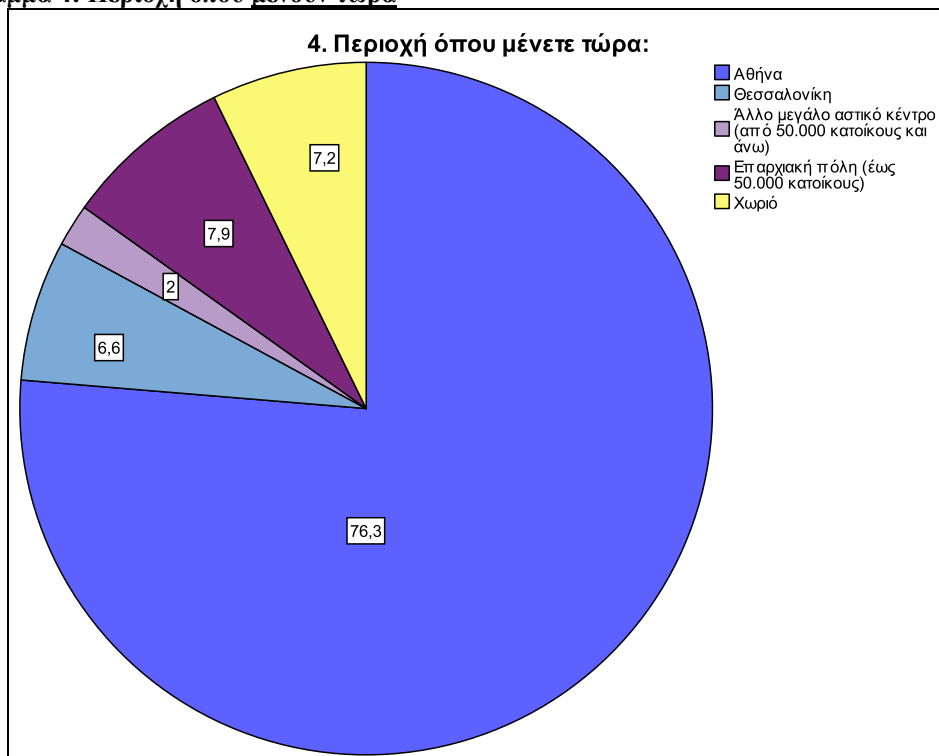
Η μέση (Mean) ηλικία του δείγματος των νέων που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα αντιστοιχεί σε 22 έτη. Οπότε, η έρευνα εκπροσωπείται από νέους με μέση ηλικία τα 22 έτη.

Διάγραμμα 3: Περιοχή όπου μεγάλωσε

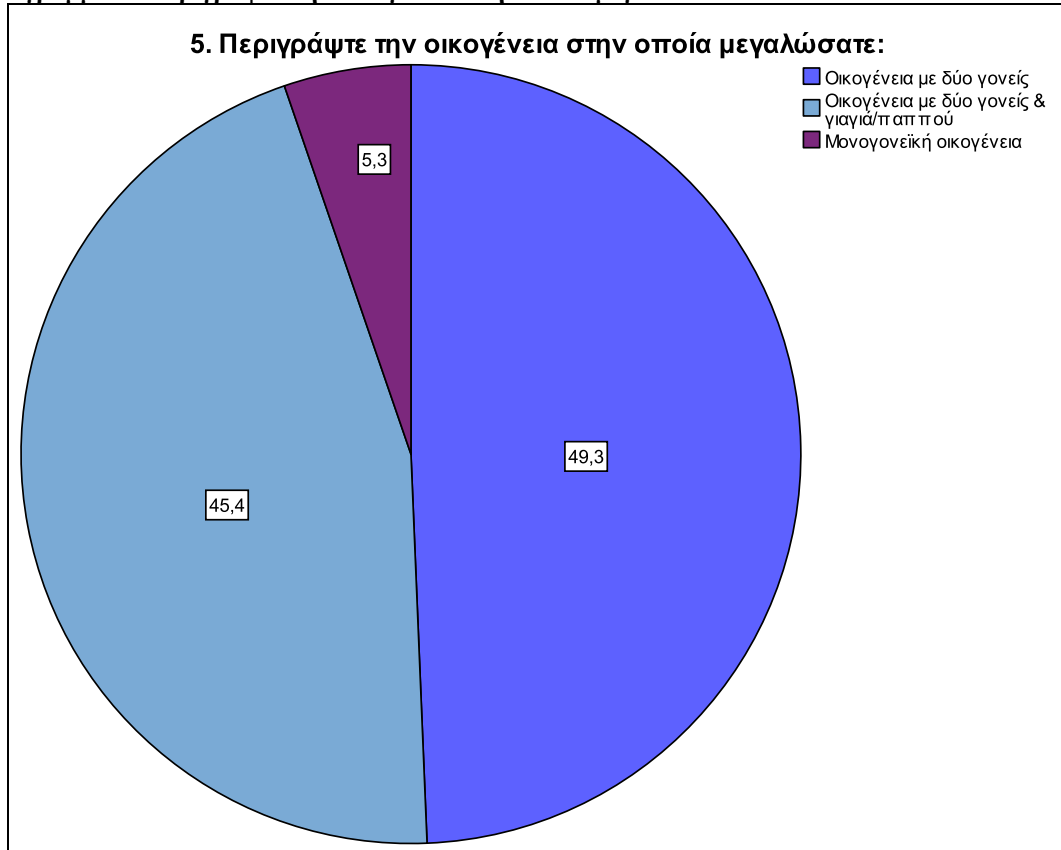
Το 70,4% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα μεγάλωσε στην Αθήνα (107 άτομα), το 4,6% (7 άτομα) στη Θεσσαλονίκη, το 4,6% (7 άτομα) σε άλλο μεγάλο κέντρο άνω των 50.000 κατοίκων, το 13,2% (20 άτομα) σε επαρχιακή πόλη έως 50.000 κατοίκους και το υπόλοιπο 7,2% (11 άτομα) σε κάποιο χωριό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που μεγάλωσαν στην Αθήνα.

Διάγραμμα 4: Περιοχή όπου μένουν τώρα

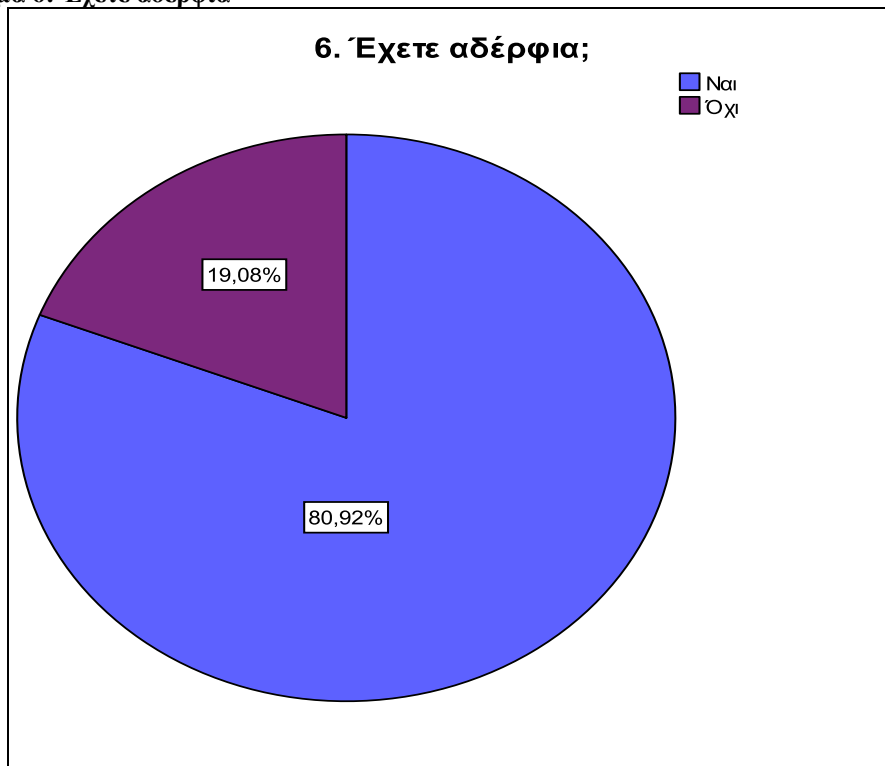
Το 76,3% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα διαμένει σήμερα στην Αθήνα (116 άτομα), το 6,6% (10 άτομα) στη Θεσσαλονίκη, το 2% (3 άτομα) σε άλλο μεγάλο κέντρο άνω των 50.000 κατοίκων, το 7,9% (12 άτομα) σε επαρχιακή πόλη έως 50.000 κατοίκους και το υπόλοιπο 7,2% (11 άτομα) σε κάποιο χωριό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που ζουν μέχρι σήμερα στην Αθήνα.

Διάγραμμα 5: Περιγράψτε την οικογένεια στην οποία μεγαλώσατε

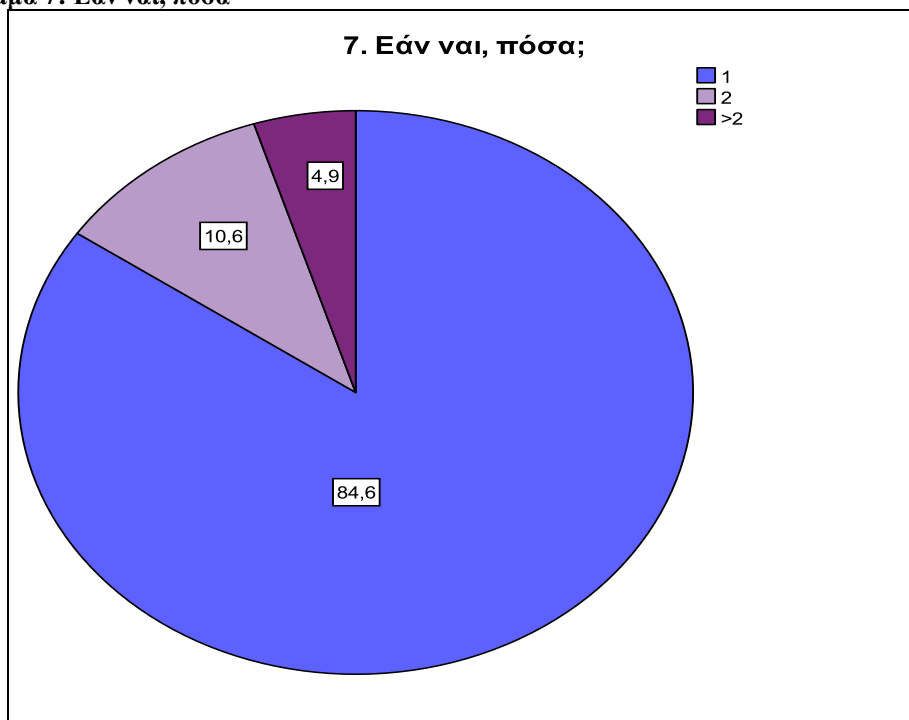
Το 49,3% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα μεγάλωσε σε οικογένεια με δύο γονείς (75 άτομα), το 45,4% (69 άτομα) σε οικογένεια με δύο γονείς και γιαγιά/παππού και το 5,3% (8 άτομα) σε μονογονεϊκή οικογένεια. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που έχουν μεγαλώσει είτε με δύο γονείς είτε με δύο γονείς και γιαγιά/παππού.

Διάγραμμα 6: Έχετε αδέρφια

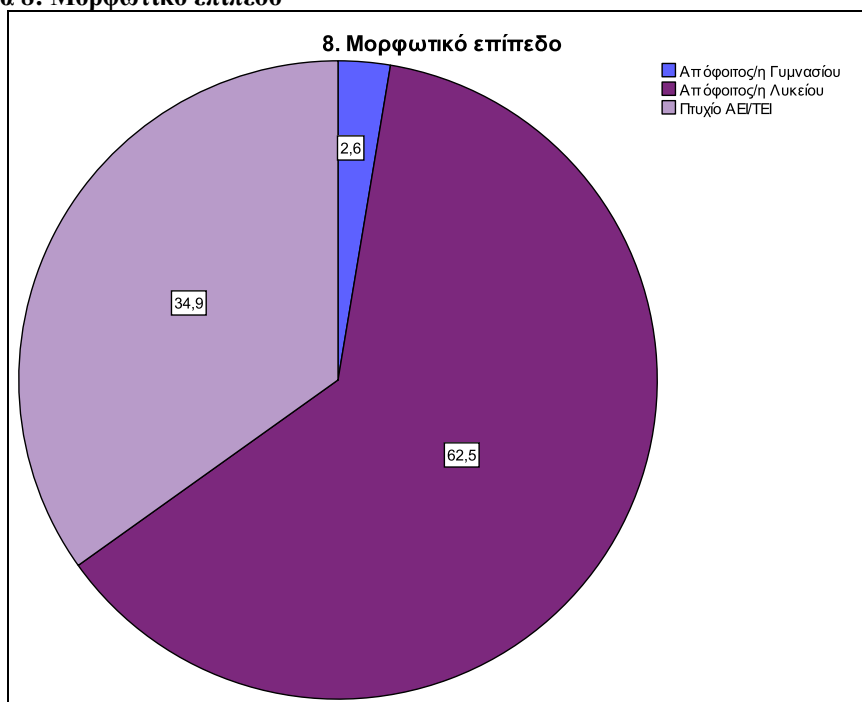
Το 80,9% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα έχει αδέρφια (123 άτομα) και το 19,1% (29 άτομα) δεν έχουν. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που έχουν αδέρφια.

Διάγραμμα 7: Εάν ναι, πόσα

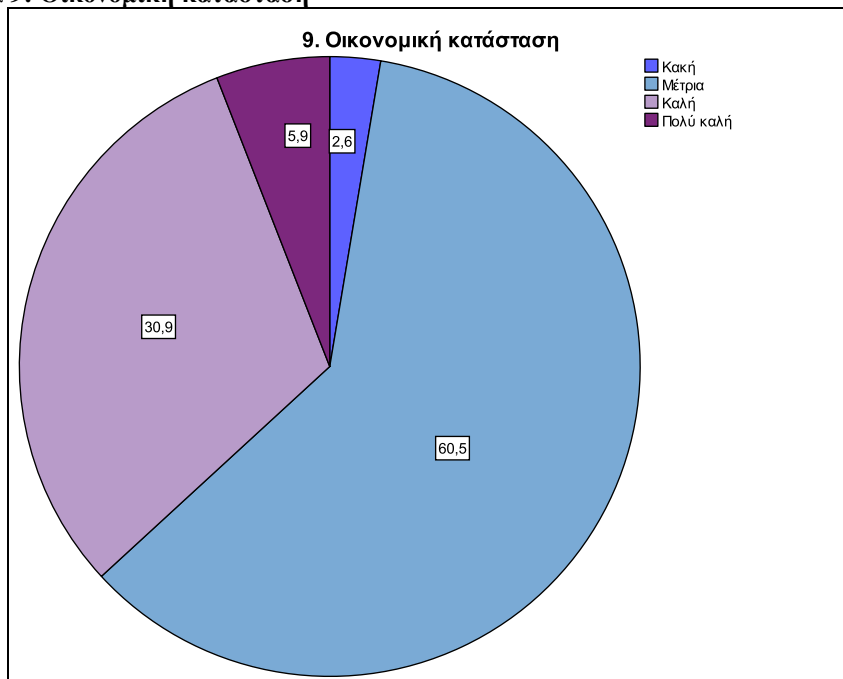
Το 68,4% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα έχει μόνο έναν/μία αδερφό/αδερφή (104 άτομα), 8,6% (13 άτομα) έχουν δύο αδέρφια και το 3,9% (6 άτομα) έχουν περισσότερα από δύο αδέρφια. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που έχουν μόνο έναν/μία αδερφό/αδερφή.

Διάγραμμα 8: Μορφωτικό επίπεδο

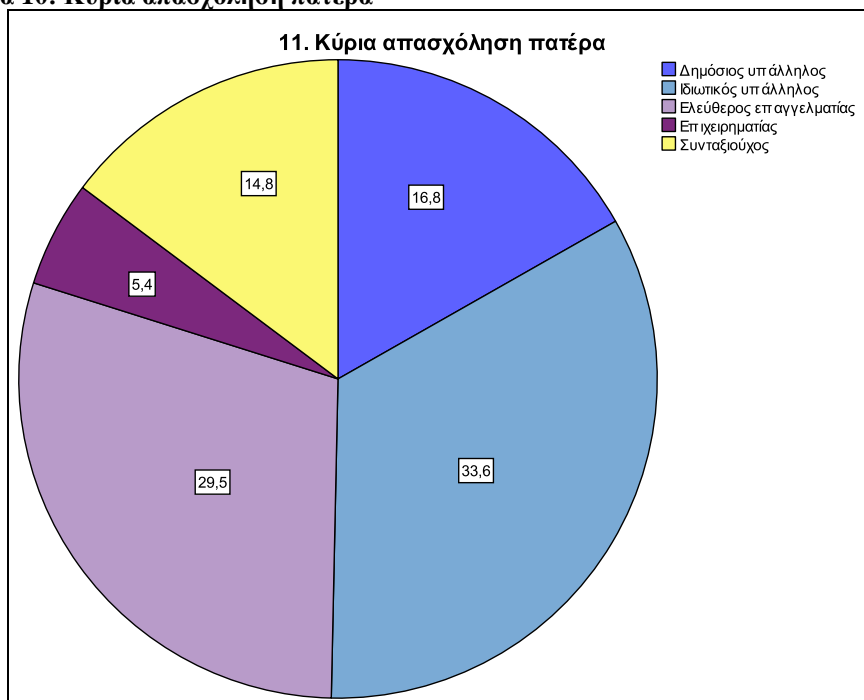
Το 62,5% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα είναι Απόφοιτοι Λυκείου (95 άτομα) και το 34,9% (53 άτομα) έχουν πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ. Μόνο το 2,6% (4 άτομα) είναι Απόφοιτοι Γυμνασίου. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που είναι Απόφοιτοι Λυκείου, γεγονός που αποδεικνύεται από την μέση ηλικία των συμμετεχόντων που ήταν τα 22 έτη.

Διάγραμμα 9: Οικονομική κατάσταση

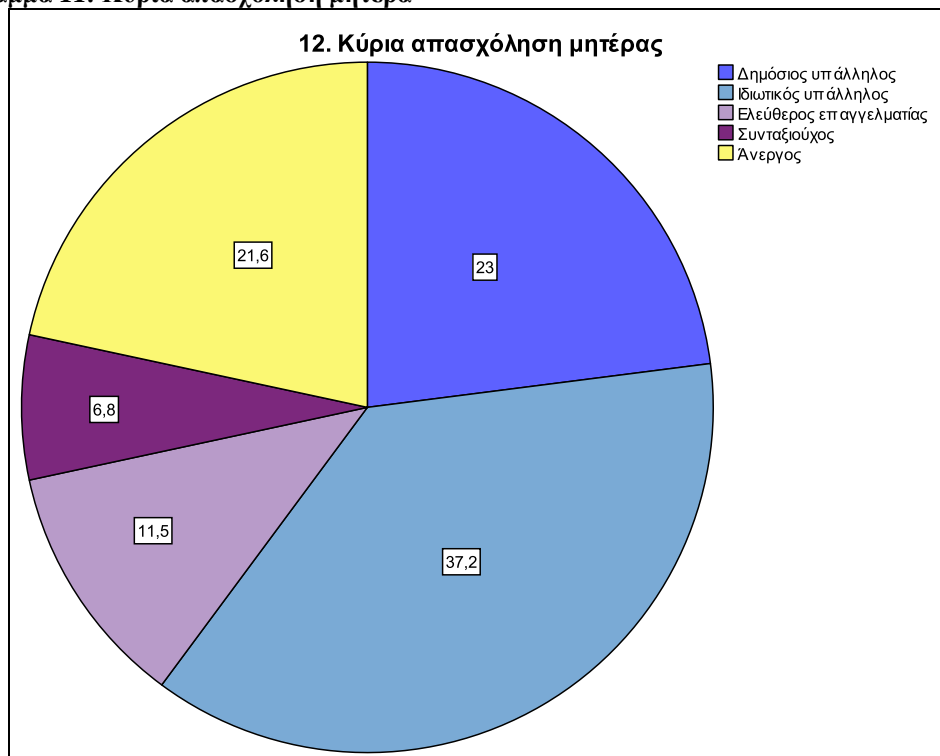
Το 2,6% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν κακή οικονομική κατάσταση (4 άτομα), το 60,5% (92 άτομα) μέτρια, το 30,9% (47 άτομα) καλή και το 5,9% (9 άτομα) πολύ καλή. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που έχουν μέτρια οικονομική κατάσταση.

Διάγραμμα 10: Κύρια απασχόληση πατέρα

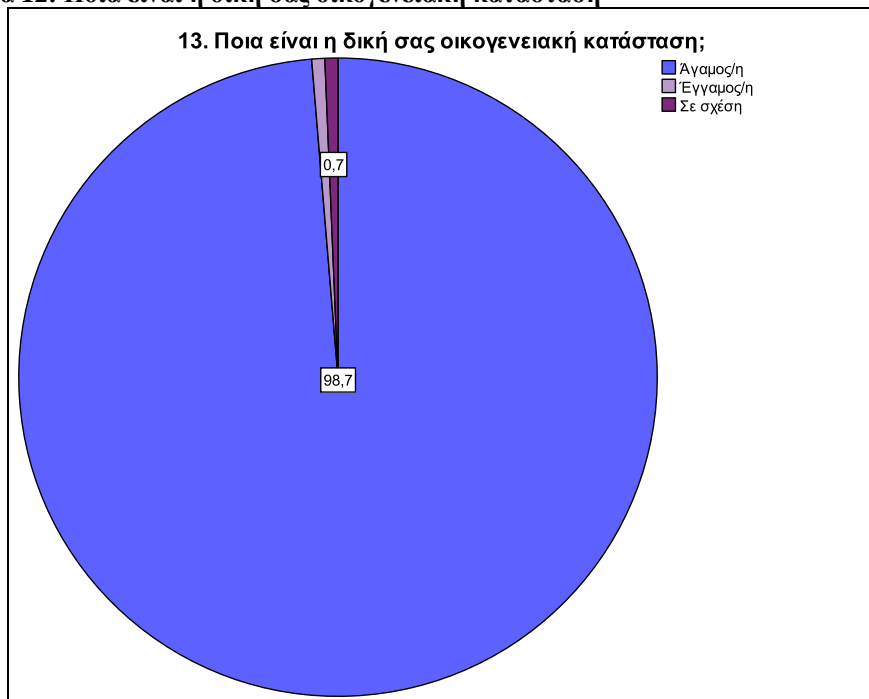
Το 16,4% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα προσδιορίζει ότι η κύρια απασχόληση του πατέρα του ήταν δημόσιος υπάλληλος (25 άτομα), το 32,9% (50 άτομα) ιδιωτικός υπάλληλος, το 28,9% (44 άτομα) ελεύθερος επαγγελματίας, το 5,3% (8 άτομα) επιχειρηματίας και το 14,5% (22 άτομα) συνταξιούχος. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα των οποίων ο πατέρας απασχολείται στον ιδιωτικό τομέα.

Διάγραμμα 11: Κύρια απασχόληση μητέρα

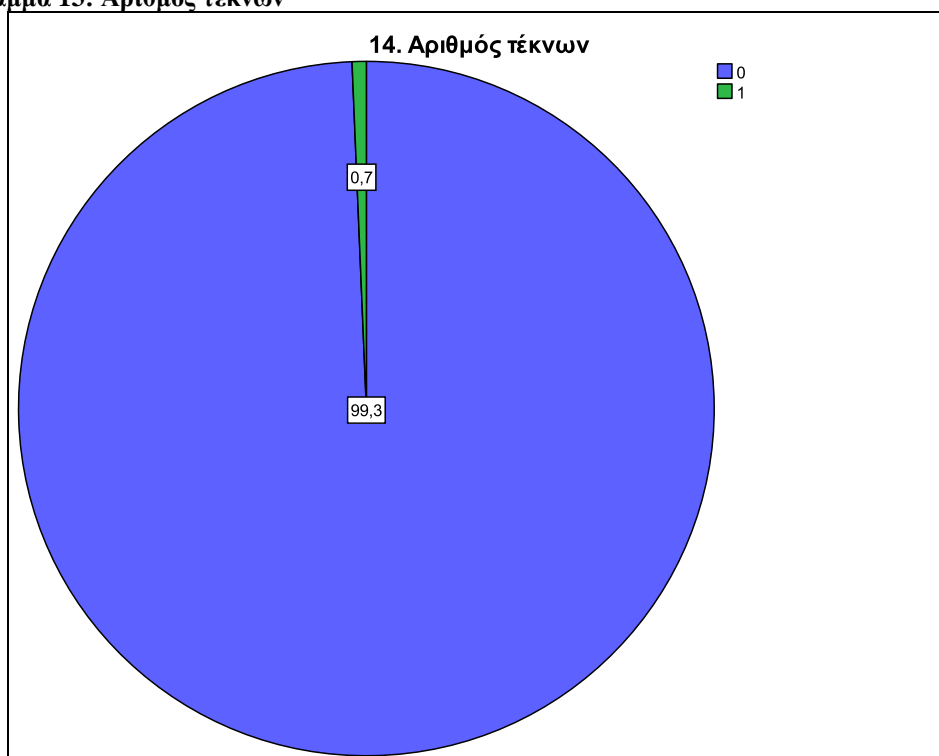
Το 22,4% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα προσδιορίζει ότι η κύρια απασχόληση της μητέρας του ήταν δημόσιος υπάλληλος (34 άτομα), το 36,2% (55 άτομα) ιδιωτικός υπάλληλος, το 11,2% (17 άτομα) ελεύθερος επαγγελματίας, το 6,6% (10 άτομα) συνταξιούχος και το 21,1% (32 άτομα) άνεργη. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα των οποίων η μητέρα απασχολείται στον ιδιωτικό τομέα.

Διάγραμμα 12: Ποια είναι η δική σας οικογενειακή κατάσταση

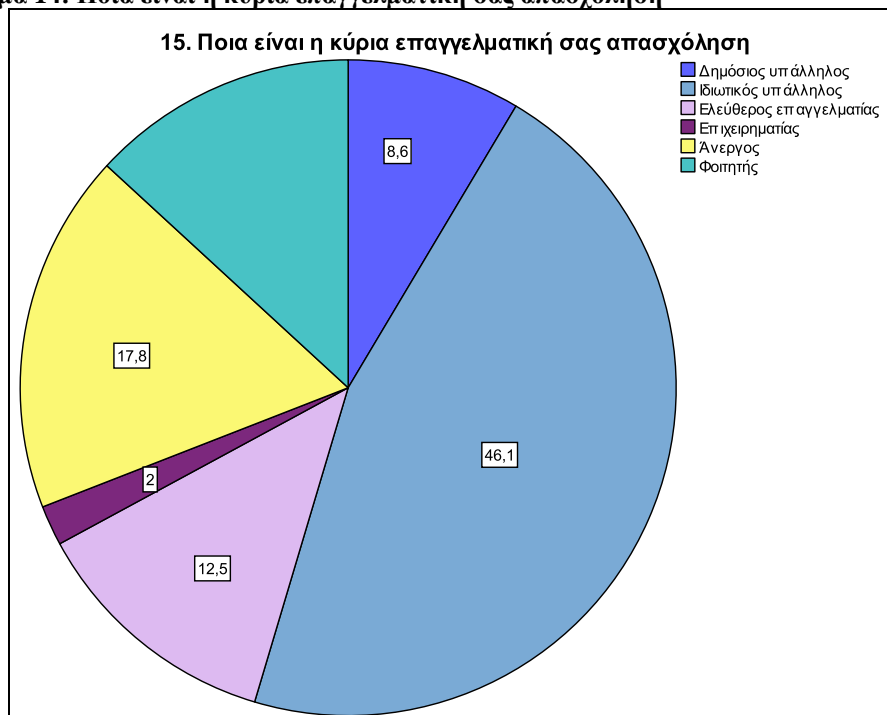
Το 98,7% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα είναι άγαμο (150 άτομα), το 0,7% (1 άτομο) είναι έγγαμο και το 0,7% (1 άτομο) είναι σε σχέση. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άγαμα άτομα.

Διάγραμμα 13: Αριθμός τέκνων

Το 99,3% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα δεν έχει παιδιά (151 άτομα) και το 0,7% (1 άτομο) έχει μόνο ένα. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που δεν έχουν παιδιά.

Διάγραμμα 14: Ποια είναι η κύρια επαγγελματική σας απασχόληση

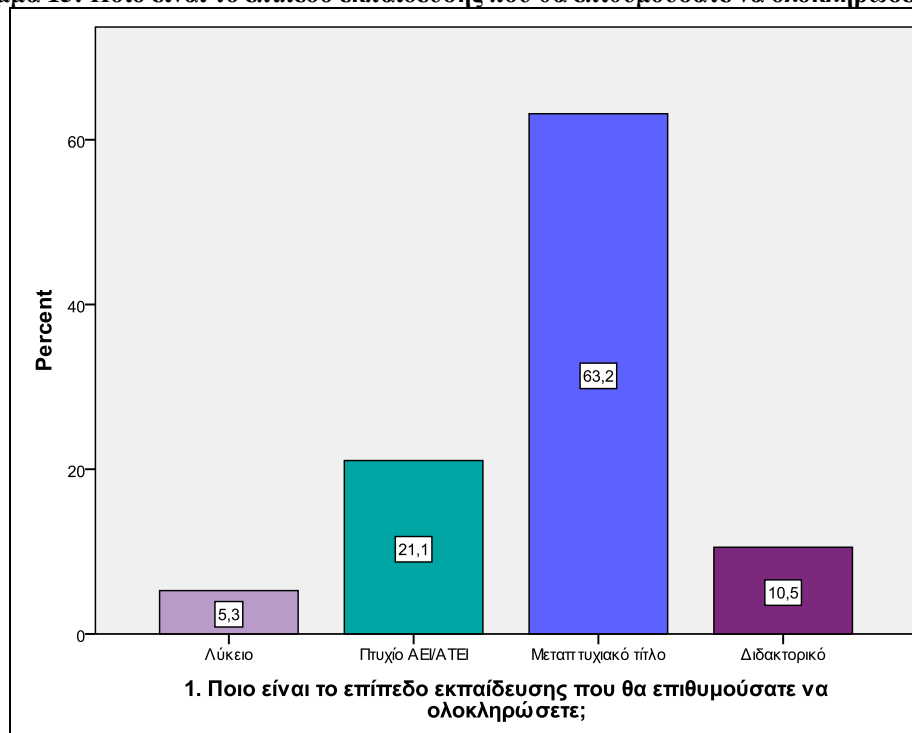

Το 8,6% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα προσδιορίζει ότι η κύρια απασχόληση του είναι δημόσιος υπάλληλος (13 άτομα), το 46,1% (70 άτομα) ιδιωτικός υπάλληλος, το 12,5% (19 άτομα) ελεύθερος επαγγελματίας, το 2% (3 άτομα) επιχειρηματίας, το 17,8% (27 άτομα) άνεργο και το 13,2% (20 άτομα) φοιτητής. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που απασχολούνται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα.

4.2 Μελλοντικά εκπαιδευτικά και επαγγελματικά σχέδια/επιθυμίες

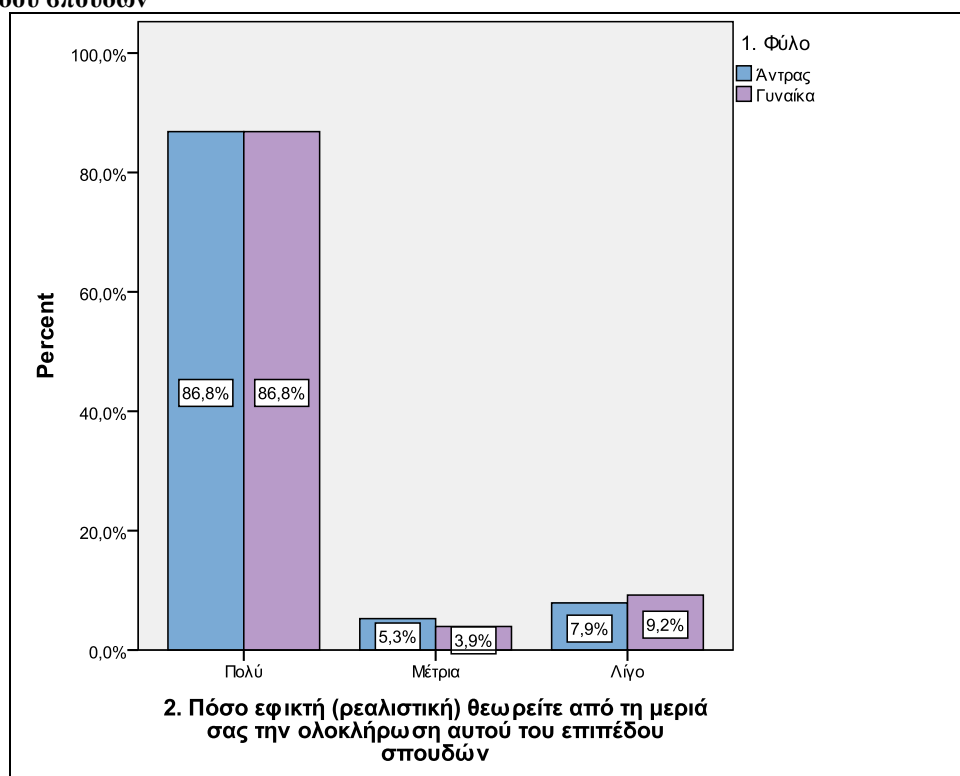
Παρακάτω πραγματοποιείται η παρουσίαση των αποτελεσμάτων περιγραφικής στατιστικής γύρω από τα μελλοντικά εκπαιδευτικά και επαγγελματικά σχέδια/επιθυμίες του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών με την εξαγωγή ραβδογραμμάτων συχνότητας.

Διάγραμμα 15: Ποιο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης που θα επιθυμούσατε να ολοκληρώσετε

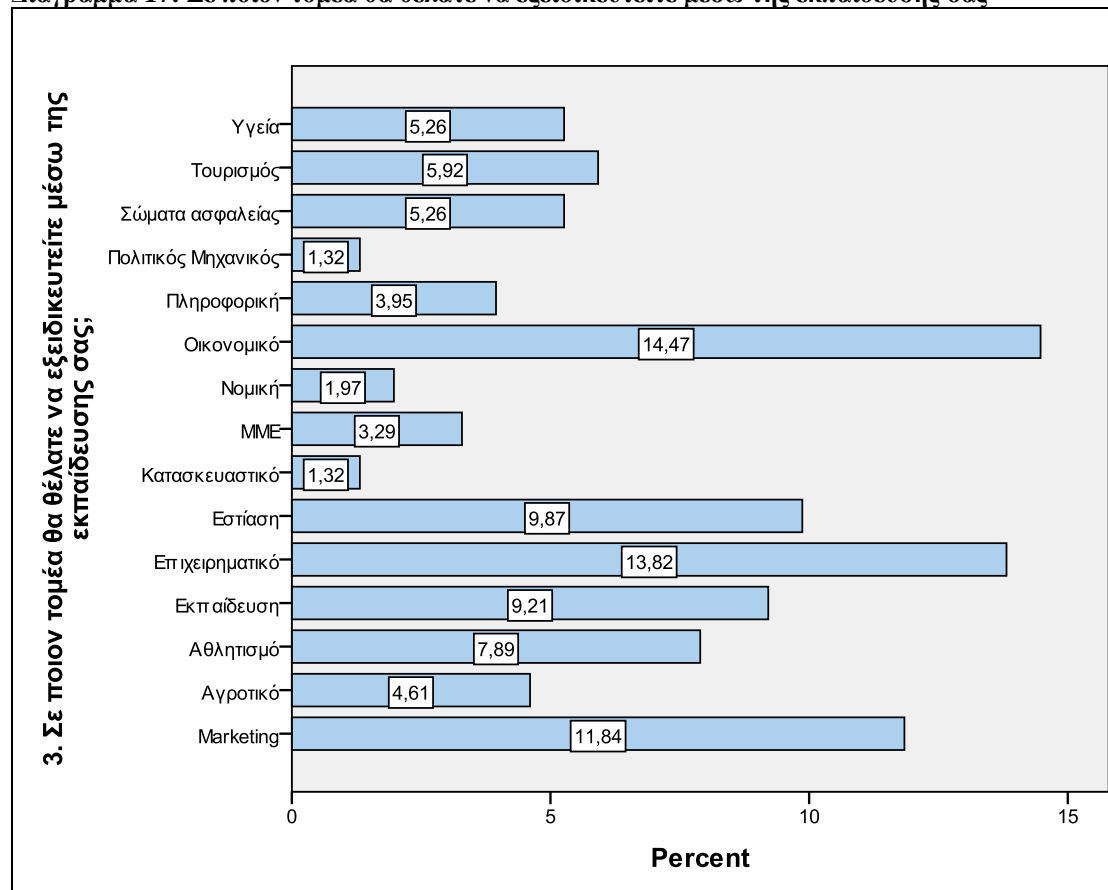
Το 63,2% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα προσδιορίζει ότι θα επιθυμούσε να ολοκληρώσει κάποιο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, το 21,1% να λάβει πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ και το 10,5% να λάβει διδακτορικό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που επιθυμούν να ολοκληρώσουν κάποιο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

Διάγραμμα 16: Πόσο εφικτή (ρεαλιστική) θεωρείτε από τη μεριά σας την ολοκλήρωση αυτού του επιπέδου σπουδών

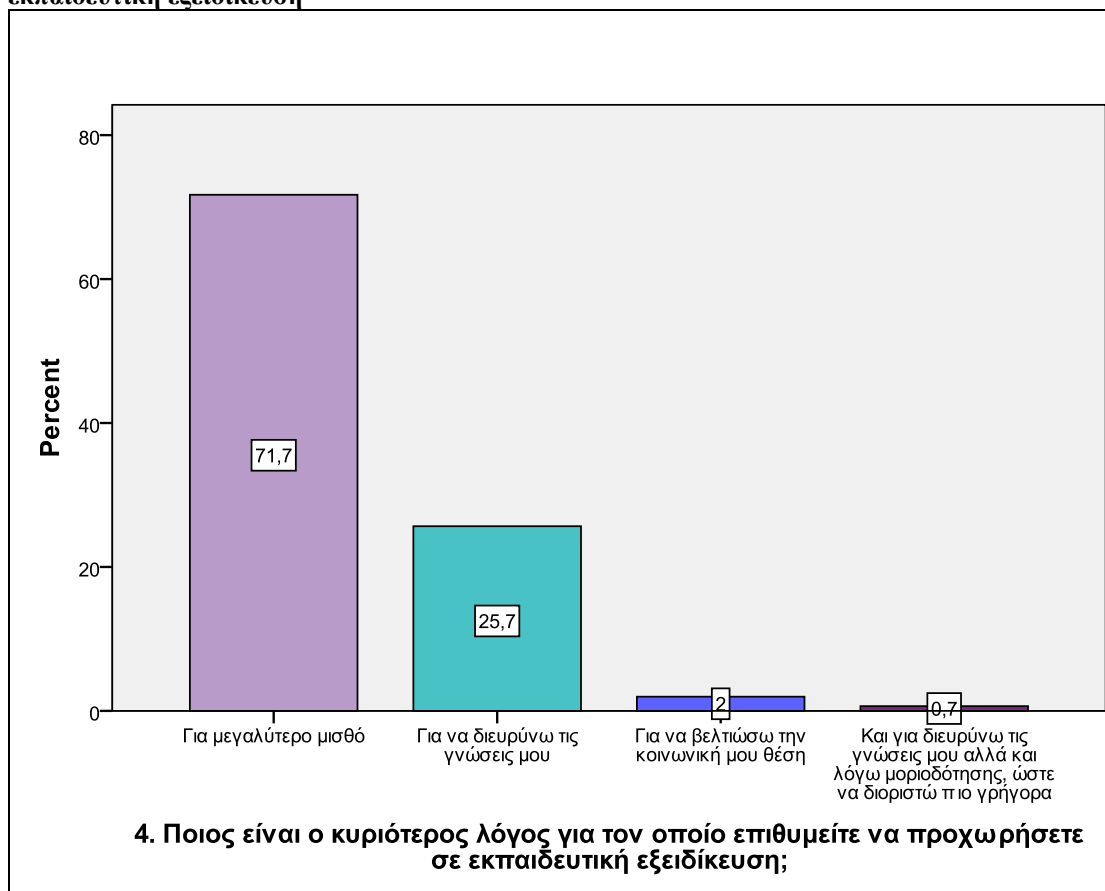
Το 86,8% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα και το 86,8% των γυναικών προσδιορίζει ότι είναι πολύ εφικτή (ρεαλιστική) η ολοκλήρωση του επιθυμητού επιπέδου σπουδών. Το 5,3% των ανδρών και το 3,9% των γυναικών προσδίδει πως είναι εφικτή σε μέτριο βαθμό και το 7,9% των ανδρών και το 9,2% των γυναικών σε ελάχιστο βαθμό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άνδρες και γυναίκες που εκτιμούν ότι η ολοκλήρωση του επιθυμητού επιπέδου σπουδών μπορεί να γίνει πραγματικότητα.

Διάγραμμα 17: Σε ποιον τομέα θα θέλατε να εξειδικευτείτε μέσω της εκπαίδευσής σας

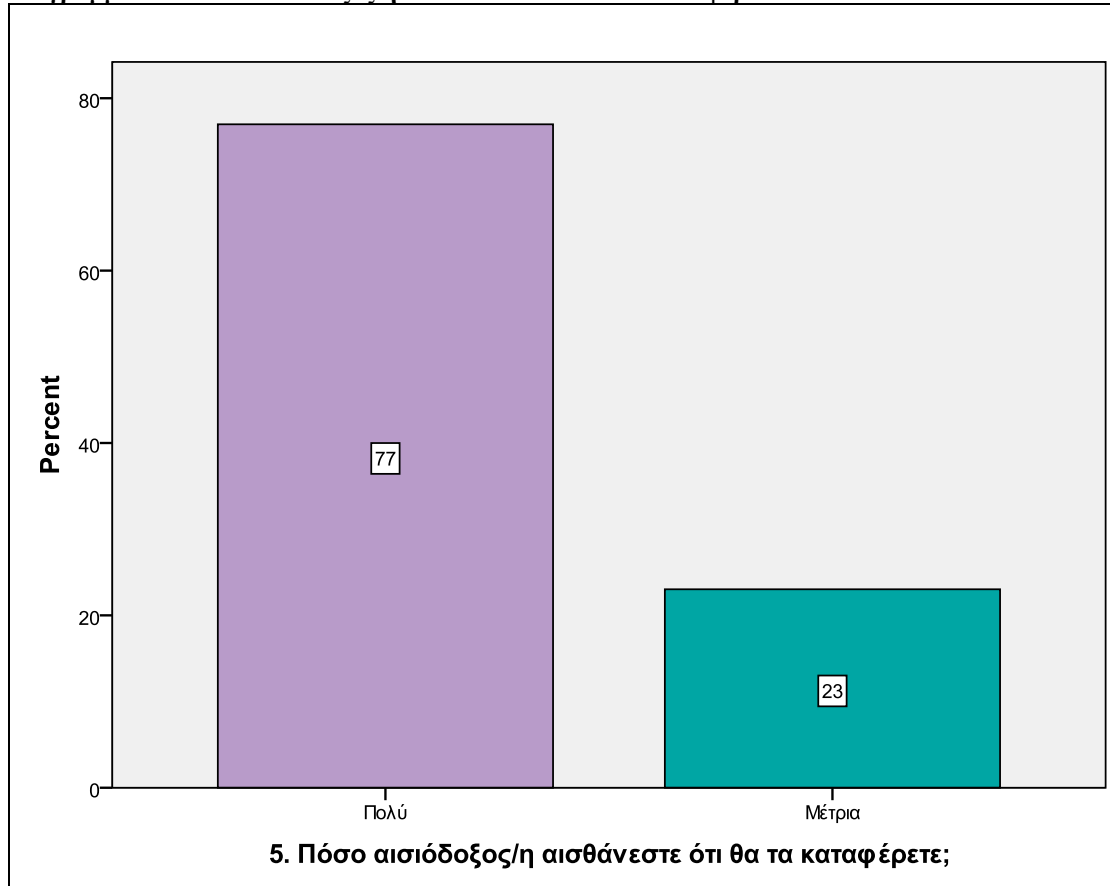
Στο παραπάνω ερώτημα που ήταν ανοιχτού τύπου, οι απόψεις ποικίλουν σχετικά με τον τομέα στον οποίο θα επιθυμούσε να εξειδικευτεί το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, το 14,47% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα προσδιορίζει ότι θα ήθελε να εξειδικευτεί στον οικονομικό τομέα, το 13,82% στις επιχειρήσεις και το 11,84% στο μάρκετινγκ.

Διάγραμμα 18: Ποιος είναι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο επιθυμείτε να προχωρήσετε σε εκπαιδευτική εξειδίκευση

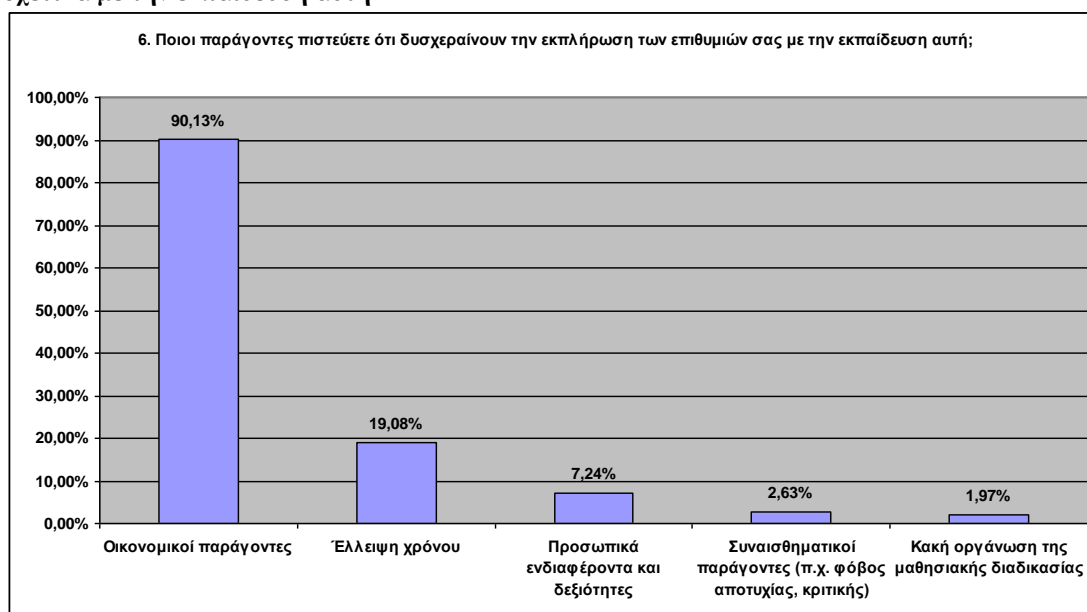
Το 71,7% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα προσδιορίζει ότι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο επιθυμεί να προχωρήσει σε εκπαιδευτική εξειδίκευση είναι ο μεγαλύτερος μισθός και το 25,7% για να διευρύνει τις γνώσεις του. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που προσδοκούν να εξειδικευτούν για να μπορούν να λάβουν αύξηση στον μισθό τους.

Διάγραμμα 19: Πόσο αισιόδοξος/η αισθάνεστε ότι θα τα καταφέρετε

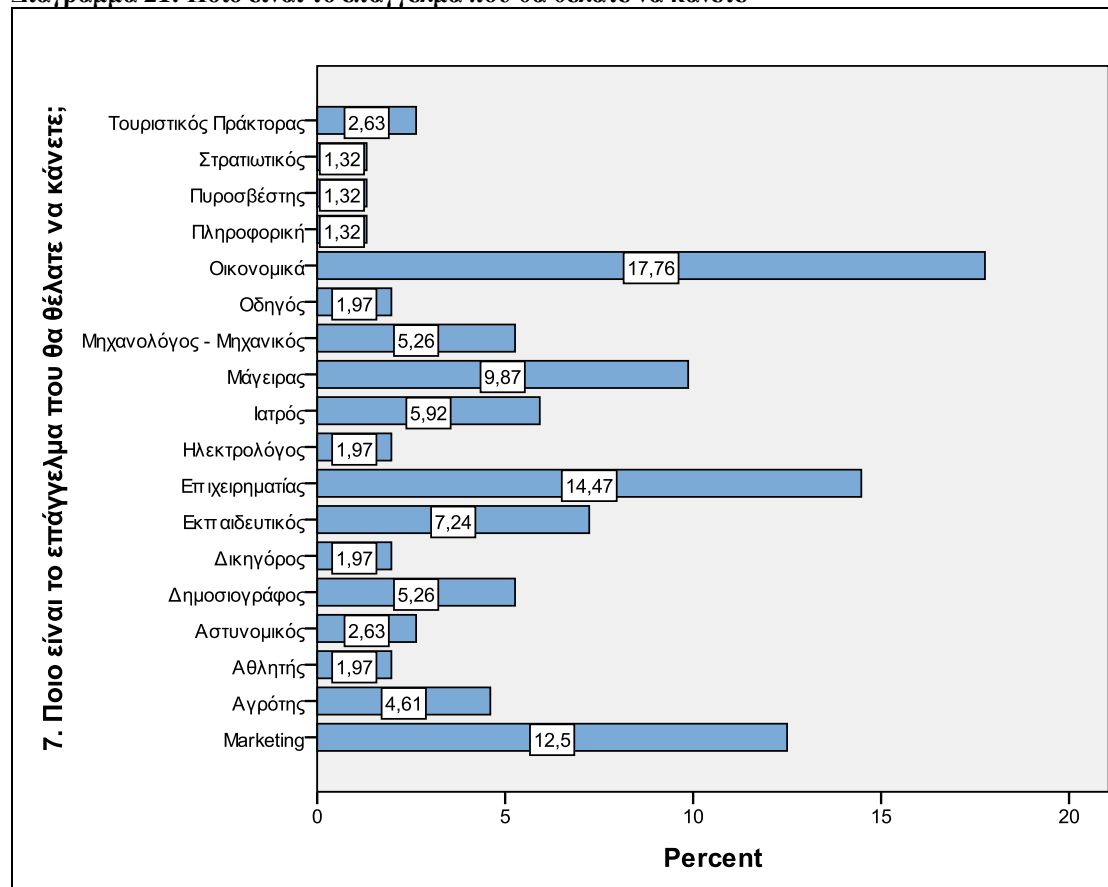
Το 77% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα αισθάνεται πολύ αισιόδοξο ότι θα τα καταφέρει και το 23% σε μέτριο βαθμό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που είναι πολύ αισιόδοξα στο ότι θα τα καταφέρουν.

Διάγραμμα 20: Ποιοι παράγοντες πιστεύετε ότι δυσχεραίνουν την εκπλήρωση των επιθυμιών σας σχετικά με την εκπαίδευση αυτή

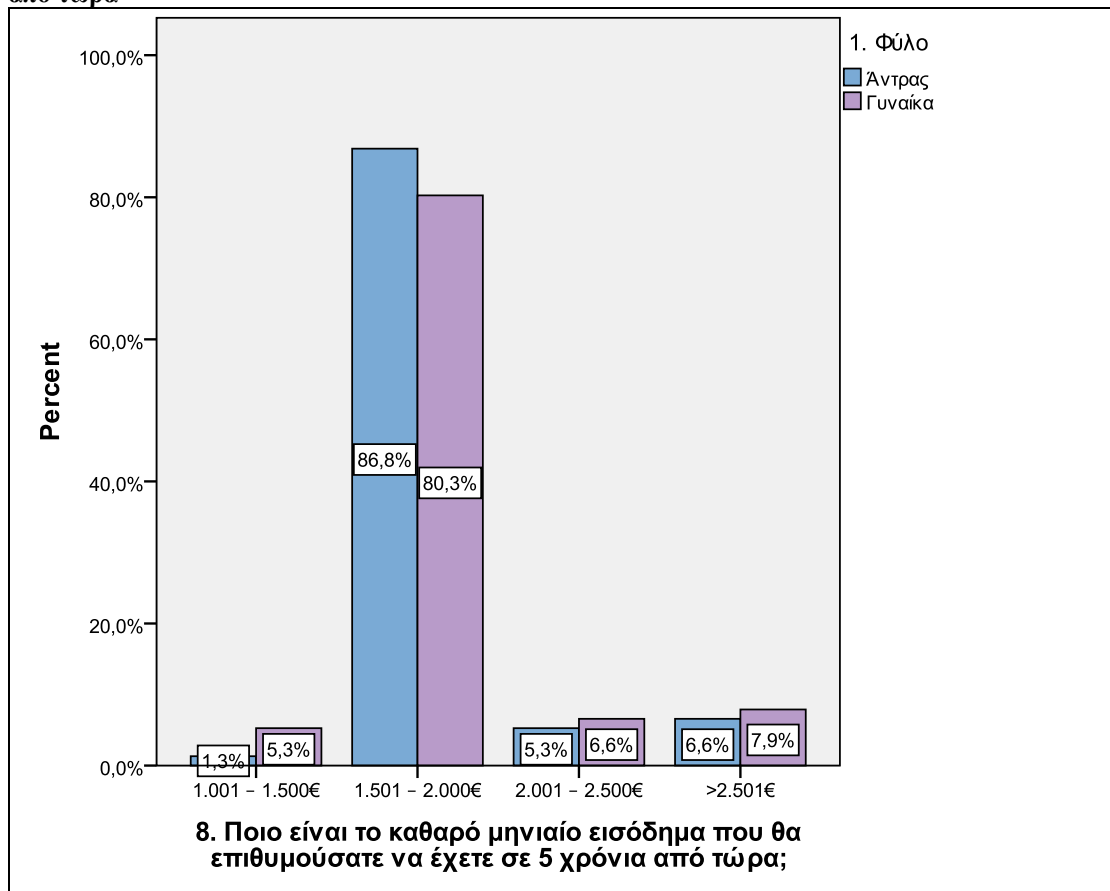
Το 90,13% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα εκτιμά πως οι οικονομικοί παράγοντες είναι αυτοί που δυσχεραίνουν την εκπλήρωση των επιθυμιών σχετικά με την εκπαίδευση αυτή και το 19,08% θεωρεί πως δυσχεραίνει η έλλειψη χρόνου. Μόνο το 7,24% του δείγματος υποστηρίζει ότι δυσχεραίνουν τα προσωπικά ενδιαφέροντα και δεξιότητες, το 2,63% οι συναισθηματικοί παράγοντες και το 1,97% η κακή οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας.

Διάγραμμα 21: Ποιο είναι το επάγγελμα που θα θέλατε να κάνετε

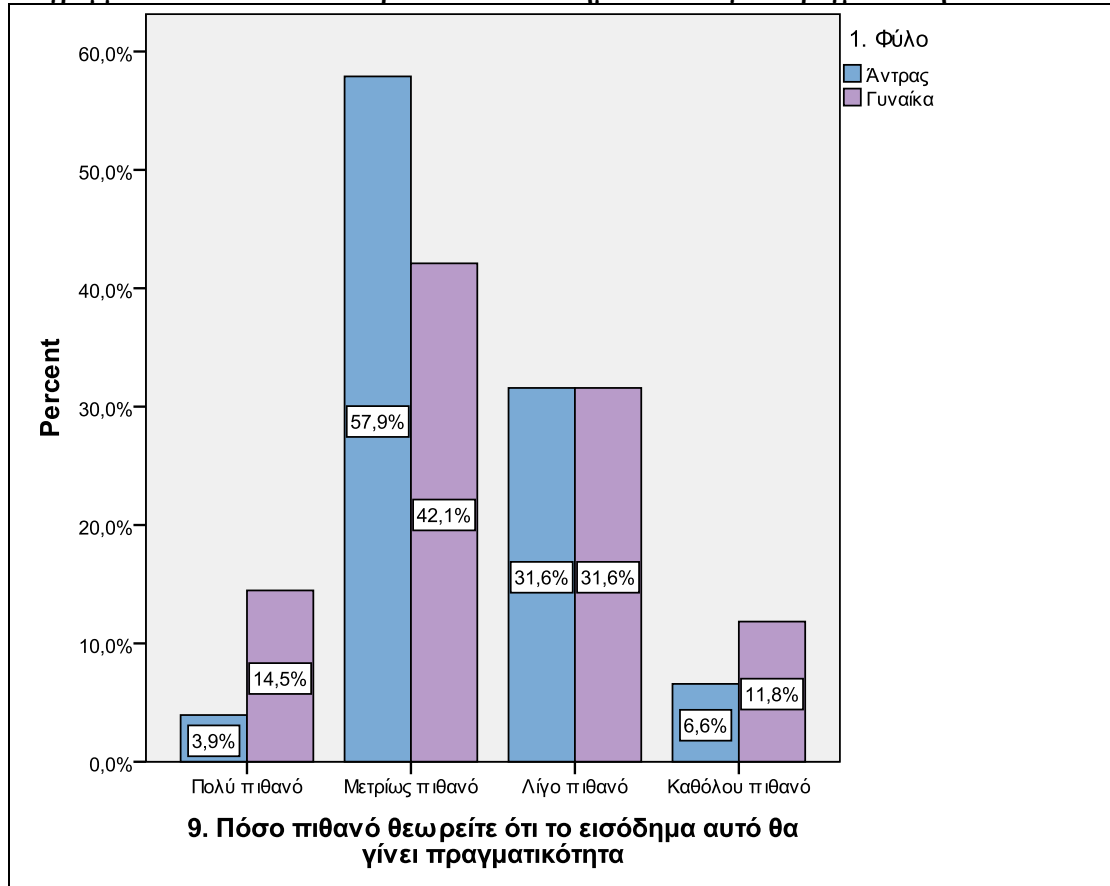
Στο παραπάνω ερώτημα, που ήταν ανοιχτού τύπου, οι απόψεις ποικίλουν σχετικά με το επάγγελμα που θα ήθελε να κάνει το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το 17,76% των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα προσδιορίζει ότι θα ήθελε να ασχοληθεί με τα οικονομικά, ενώ το 14,47% αναφέρει ότι θα ήθελε να γίνει επιχειρηματίας και επίσης το 12,5% αναφέρουν ότι θα ήθελαν να ασχοληθούν με το μάρκετινγκ.

Διάγραμμα 22: Ποιο είναι το καθαρό μηνιαίο εισόδημα που θα επιθυμούσατε να έχετε σε 5 χρόνια από τώρα

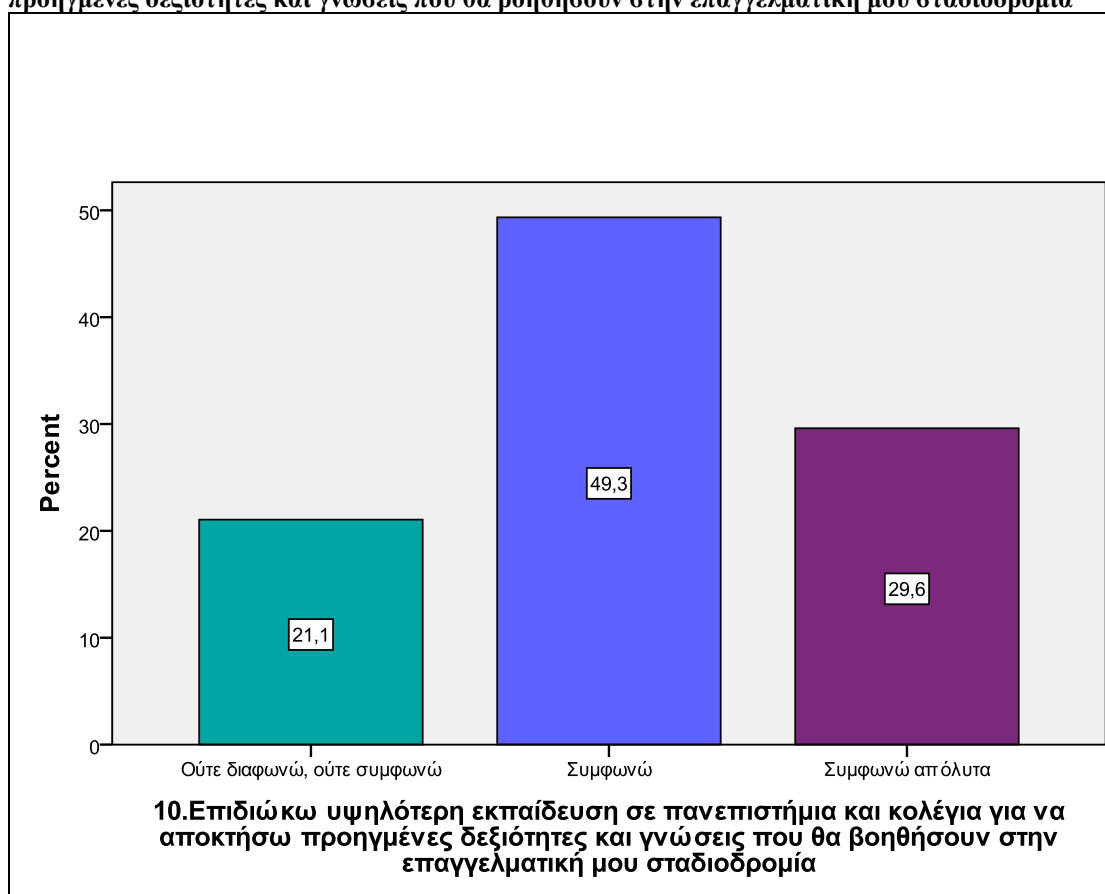
Το 86,8% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 80,3% των γυναικών υποστηρίζει ότι θα επιθυμούσε να λαμβάνει καθαρό μηνιαίο εισόδημα από 1.501 έως 2.000 ευρώ. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που θα επιθυμούσαν να έχουν σε 5 χρόνια από τώρα από 1.501 έως 2.000 ευρώ.

Διάγραμμα 23: Πόσο πιθανό θεωρείτε ότι το εισόδημα αυτό θα γίνει πραγματικότητα

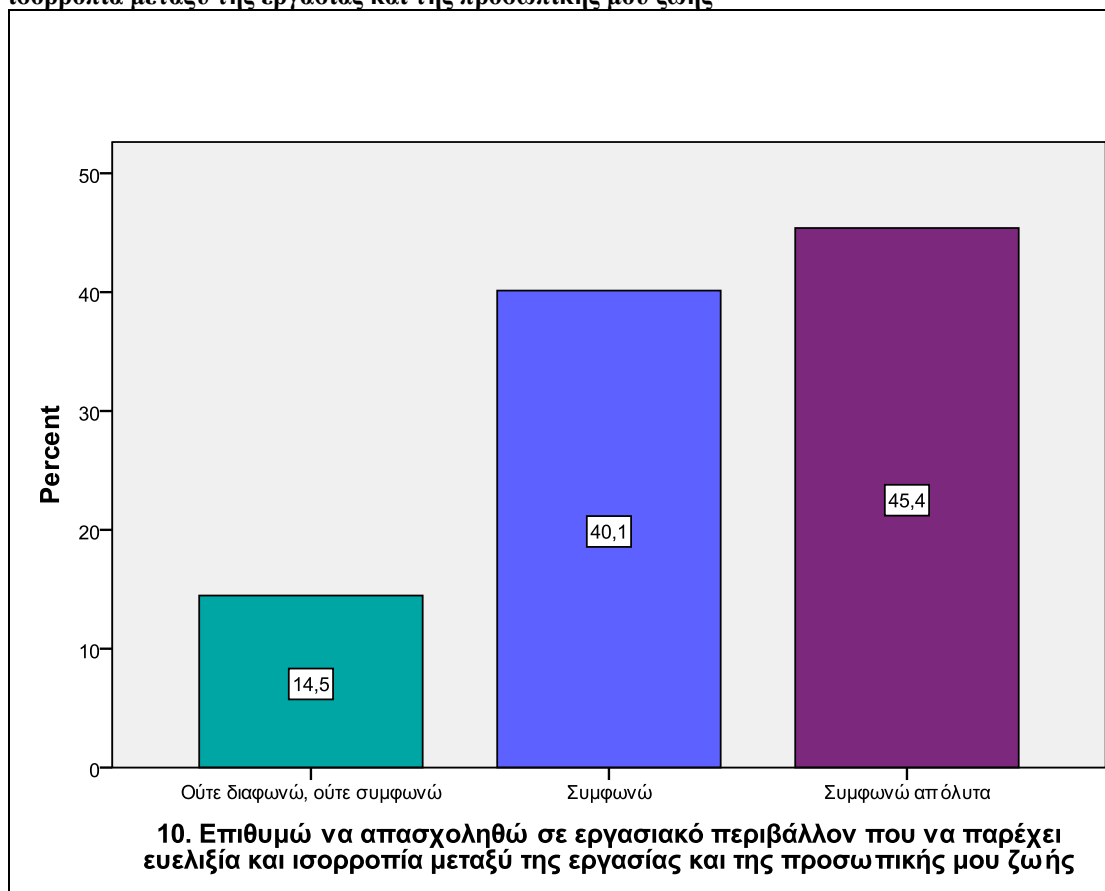
Το 57,9% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 42,1% των γυναικών θεωρεί ότι είναι μετρίως πιθανό το εισόδημα των 1.501 – 2.000 ευρώ να γίνει πραγματικότητα. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που θεωρούν πως είναι μετρίως πιθανό να λάβει στο μέλλον εισόδημα 1.501 έως 2.000 ευρώ.

Διάγραμμα 24: Επιδιώκω υψηλότερη εκπαίδευση σε πανεπιστήμια και κολέγια για να αποκτήσω προηγμένες δεξιότητες και γνώσεις που θα βοηθήσουν στην επαγγελματική μου σταδιοδρομία

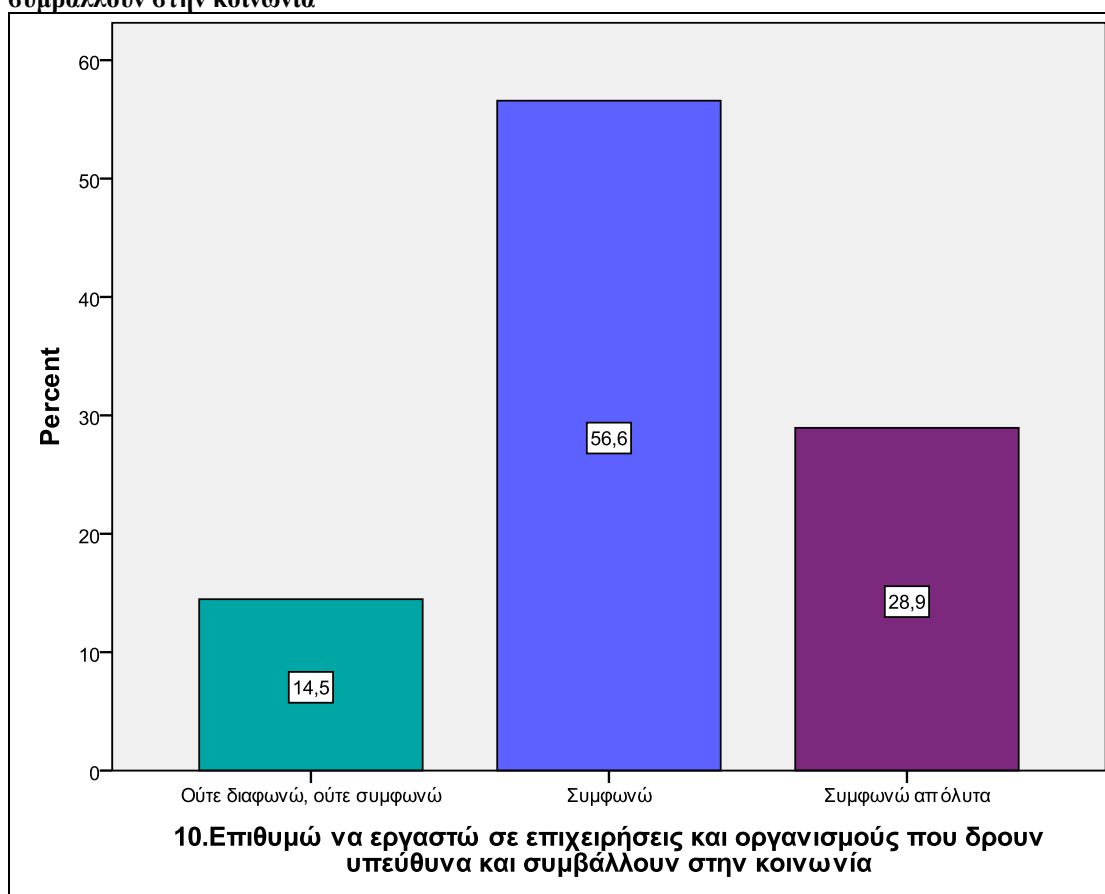
Το 49,3% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα συμφωνεί με την άποψη πως επιδιώκει υψηλότερη εκπαίδευση σε πανεπιστήμια και κολέγια για να αποκτήσει προηγμένες δεξιότητες και γνώσεις που θα βοηθήσουν στην επαγγελματική σταδιοδρομία, ενώ το 21,1% δεν εκφράζει άποψη. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που συμφωνούν με το γεγονός πως επιδιώκει υψηλότερη εκπαίδευση σε πανεπιστήμια και κολέγια για να αποκτήσει προηγμένες δεξιότητες και γνώσεις που θα βοηθήσουν στην επαγγελματική του σταδιοδρομία.

Διάγραμμα 25: Επιθυμώ να απασχοληθώ σε εργασιακό περιβάλλον που να παρέχει ευελιξία και ισορροπία μεταξύ της εργασίας και της προσωπικής μου ζωής

Το 45,4% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα συμφωνεί απόλυτα με την άποψη πως επιθυμεί να απασχοληθεί σε εργασιακό περιβάλλον που να παρέχει ευελιξία και ισορροπία μεταξύ της εργασίας και της προσωπικής του ζωής, ενώ το 14,5% δεν εκφράζει άποψη. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που συμφωνούν με το γεγονός πως επιθυμούν να απασχοληθούν σε εργασιακό περιβάλλον που να παρέχει ευελιξία και ισορροπία μεταξύ της εργασίας και της προσωπικής τους ζωής.

Διάγραμμα 26: Επιθυμώ να εργαστώ σε επιχειρήσεις και οργανισμούς που δρουν υπεύθυνα και συμβάλλουν στην κοινωνία

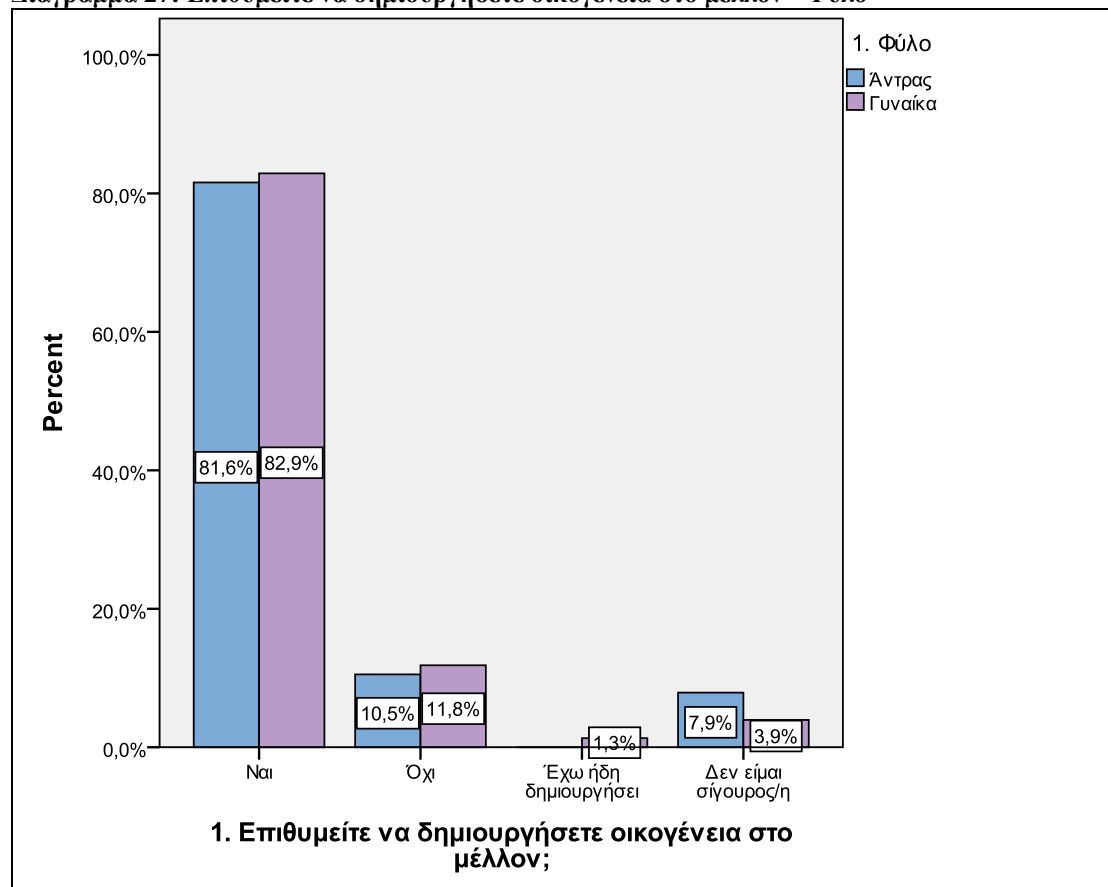

Το 56,6% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα συμφωνεί με την άποψη πως επιθυμεί να εργαστεί σε επιχειρήσεις και οργανισμούς που δρουν υπεύθυνα και συμβάλλουν στην κοινωνία, ενώ το 14,5% δεν εκφράζει άποψη. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκπροσωπείται κυρίως από άτομα που συμφωνούν με το γεγονός πως επιθυμούν να εργαστούν σε επιχειρήσεις και οργανισμούς που δρουν υπεύθυνα και συμβάλλουν στην κοινωνία.

4.3 Δημιουργία οικογένειας

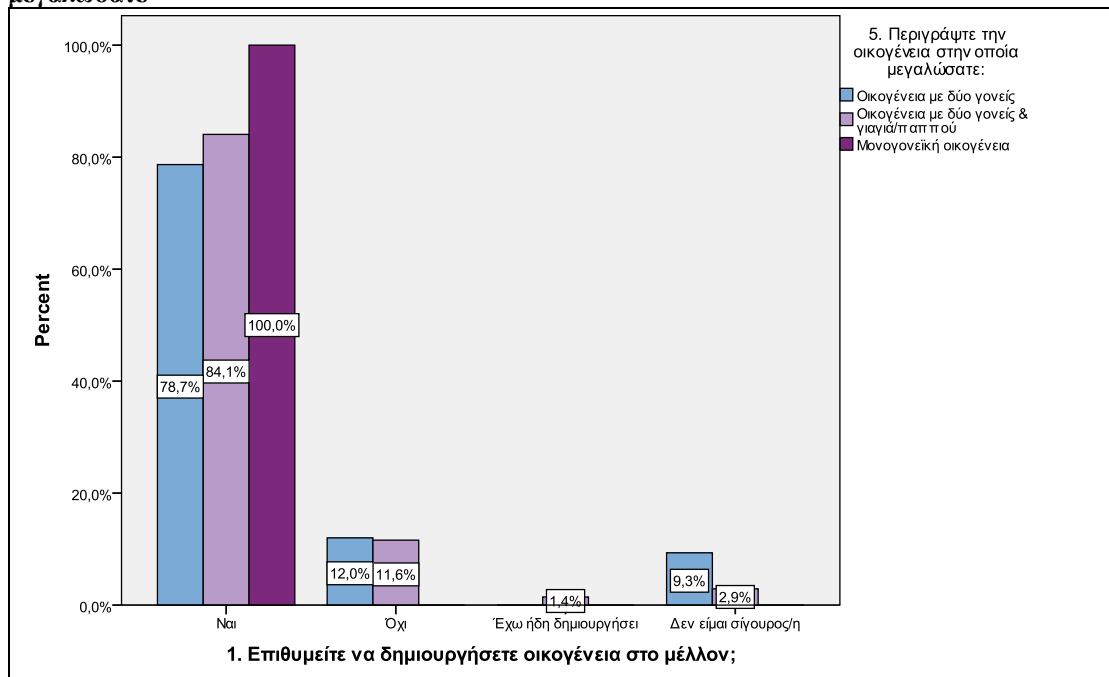
Παρακάτω πραγματοποιείται η παρουσίαση των αποτελεσμάτων περιγραφικής στατιστικής γύρω από τις προσδοκίες του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών για την δημιουργία οικογένειας με την εξαγωγή ραβδογραμμάτων συχνότητας.

Διάγραμμα 27: Επιθυμείτε να δημιουργήσετε οικογένεια στο μέλλον - Φύλο

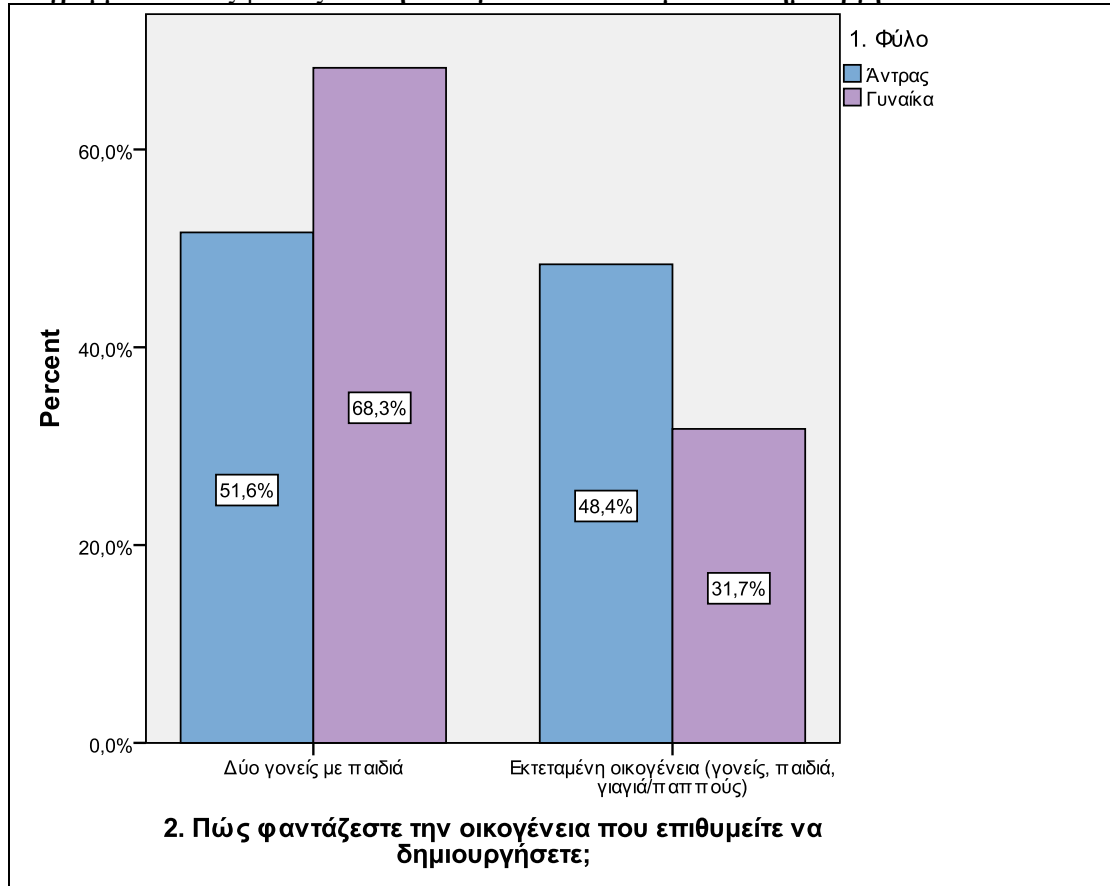
Το 81,6% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 82,9% των γυναικών υποστηρίζουν ότι επιθυμούν να δημιουργήσουν οικογένεια στο μέλλον, ενώ το 10,5% των ανδρών και το 11,8% των γυναικών υποστηρίζουν ότι δεν επιθυμούν να δημιουργήσουν οικογένεια στο μέλλον.

Διάγραμμα 28: Επιθυμείτε να δημιουργήσετε οικογένεια στο μέλλον – Οικογένεια στην οποία μεγαλώσατε

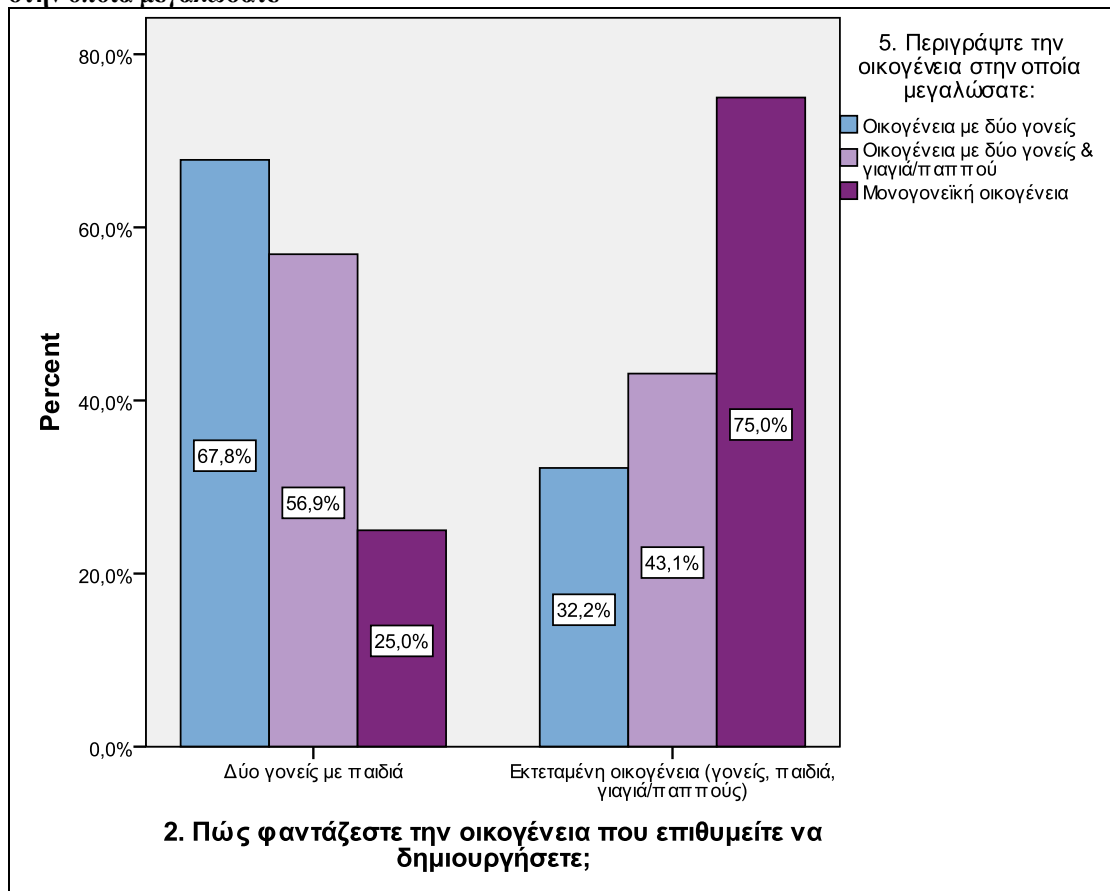
Το 78,7% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς, το 84,1% που έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς και γιαγιά/παππού και το 100% που έχουν μεγαλώσει σε μονογονεϊκή οικογένεια υποστηρίζουν ότι επιθυμεί να δημιουργήσουν οικογένεια στο μέλλον. Αντιθέτως, το 12% που έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς και το 11,6% που έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς και γιαγιά/παππού υποστηρίζουν ότι δεν επιθυμούν να δημιουργήσουν οικογένεια στο μέλλον.

Διάγραμμα 29: Πώς φαντάζεστε την οικογένεια που επιθυμείτε να δημιουργήσετε - Φύλο

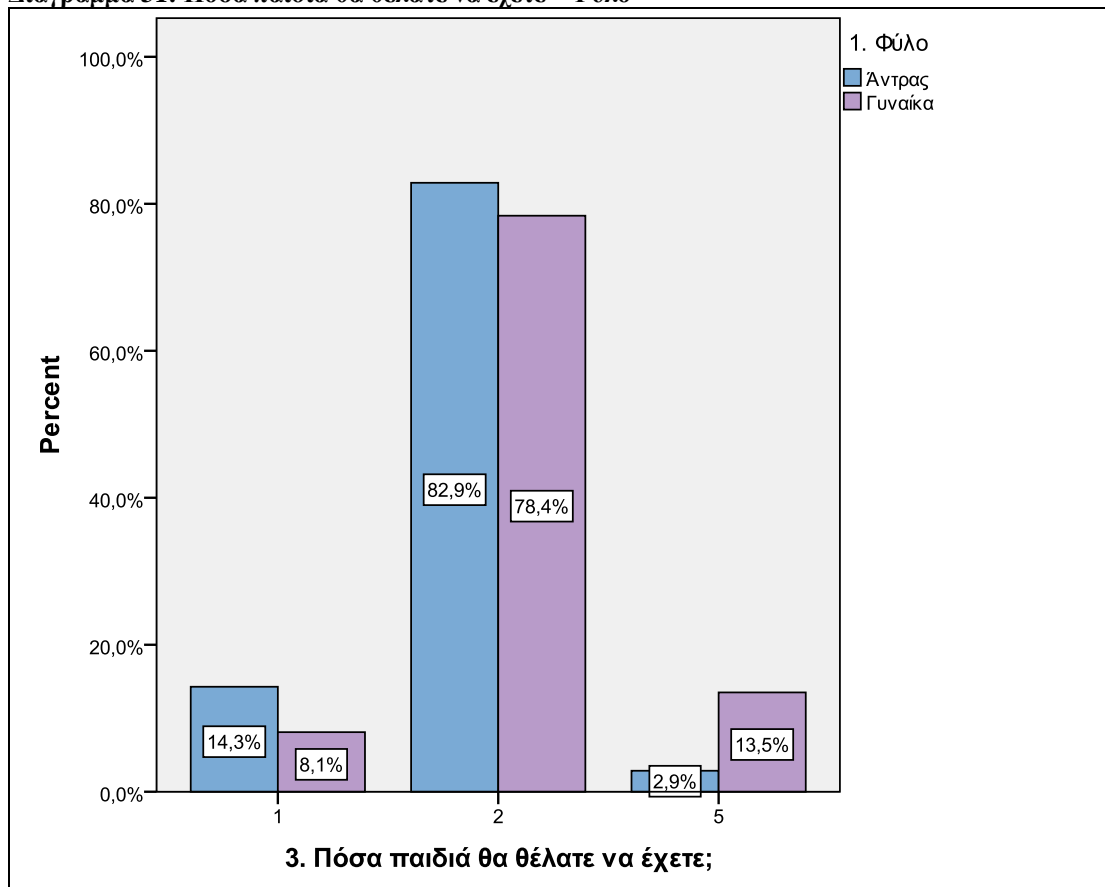
Το 51,6% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 68,3% των γυναικών φαντάζονται να δημιουργήσουν μία οικογένεια με δύο γονείς και παιδιά και το 48,4% των ανδρών και το 31,7% των γυναικών φαντάζονται να δημιουργήσουν μία εκτεταμένη οικογένεια με γονείς, παιδιά, γιαγιά και παππού.

Διάγραμμα 30: Πώς φαντάζεστε την οικογένεια που επιθυμείτε να δημιουργήσετε - Οικογένεια στην οποία μεγαλώσατε

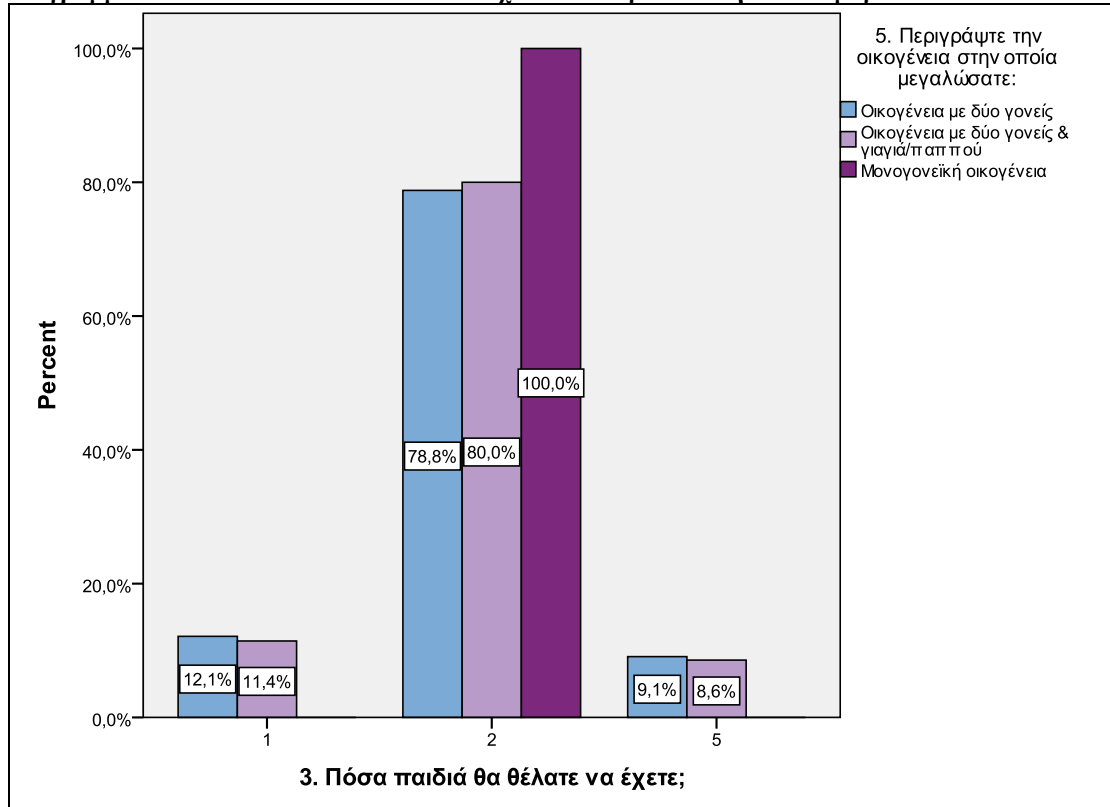
Το 67,8% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς, το 56,9% που έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς και γιαγιά/παππού και το 25% που έχουν μεγαλώσει σε μονογονεϊκή οικογένεια φαντάζονται να δημιουργήσουν μία οικογένεια με δύο γονείς και παιδιά. Επιπλέον, το 32,2% που έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς, το 43,1% που έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς και γιαγιά/παππού και το 75% που έχουν μεγαλώσει σε μονογονεϊκή οικογένεια φαντάζονται να δημιουργήσουν μία εκτεταμένη οικογένεια με γονείς, παιδιά, γιαγιά και παππού.

Διάγραμμα 31: Πόσα παιδιά θα θέλατε να έχετε - Φύλο

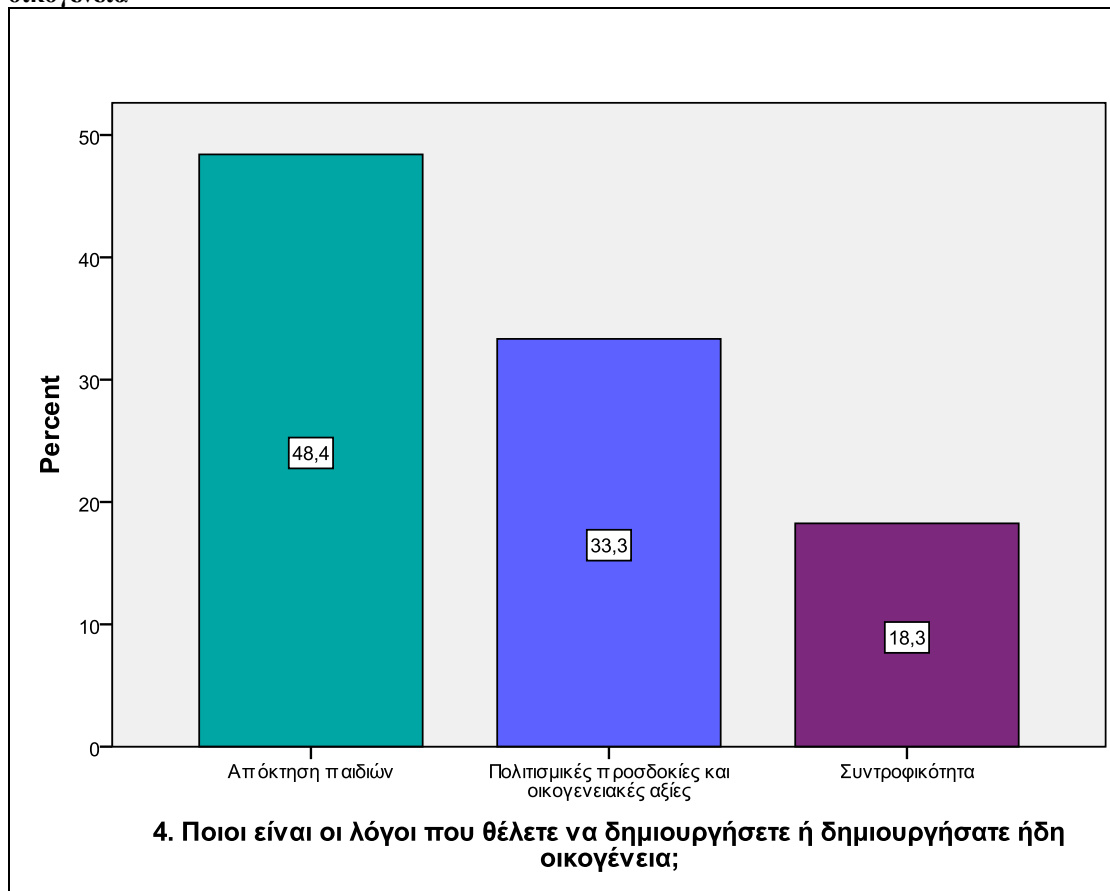
Το 14,3% των ανδρών και το 8,1% των γυναικών επιθυμούν να έχουν στο μέλλον ένα (1) παιδί, το 82,9% των ανδρών και το 78,4% των γυναικών επιθυμούν να έχουν δύο (2) παιδιά, ενώ το 2,9% των ανδρών και το 13,5% των γυναικών επιθυμούν να έχουν πέντε (5) παιδιά.

Διάγραμμα 32: Πόσα παιδιά θα θέλατε να έχετε - Οικογένεια στην οποία μεγαλώσατε

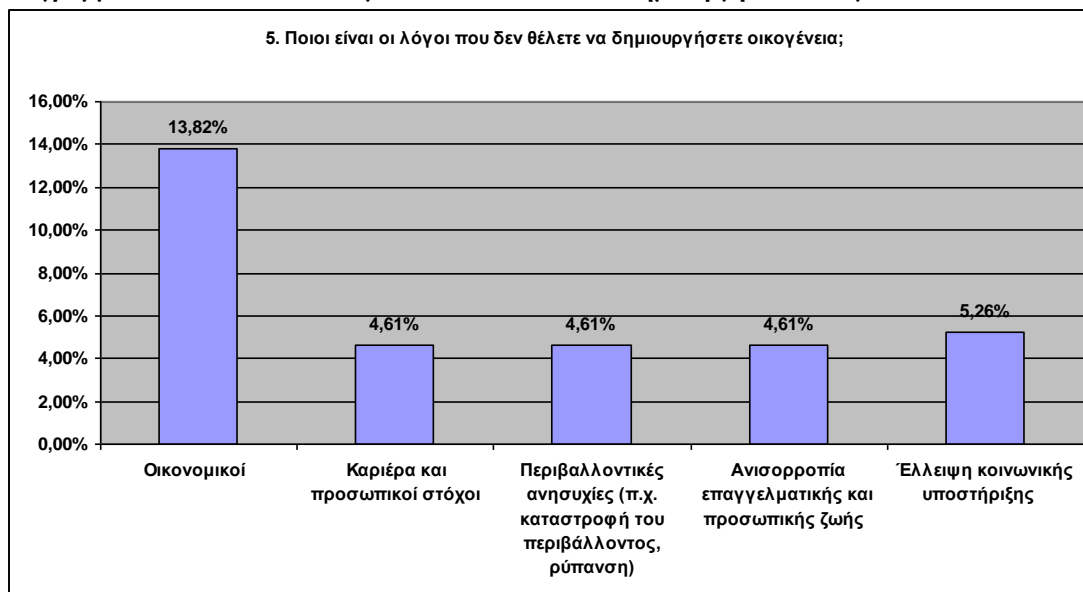
Το 12,1% που έχει μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς και το 11,4% σε οικογένεια με δύο γονείς και γιαγιά/παππού επιθυμούν να έχουν στο μέλλον ένα (1) παιδί, ενώ το 78,8% που έχει μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς, το 80% σε οικογένεια με δύο γονείς και γιαγιά/παππού και το 100% σε μονογονεϊκή οικογένεια επιθυμούν να έχουν δύο (2) παιδιά. Επίσης, ενώ το 9,1% που έχει μεγαλώσει σε οικογένεια με δύο γονείς και το 8,6% σε οικογένεια με δύο γονείς και γιαγιά/παππού επιθυμούν να έχουν στο μέλλον πέντε (5) παιδιά.

Διάγραμμα 33: Ποιοι είναι οι λόγοι που θέλετε να δημιουργήσετε ή δημιουργήσατε ήδη οικογένεια

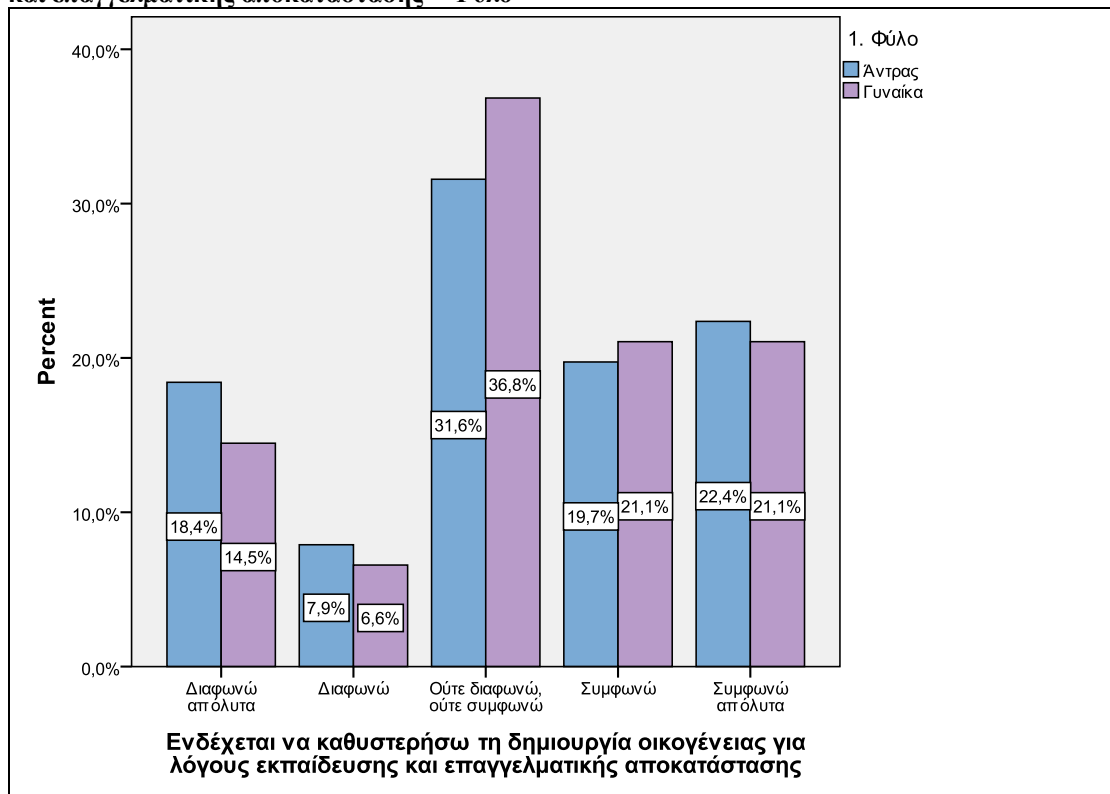
Το 48,4% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα υποστηρίζει ότι ο κύριος λόγος που θέλει να δημιουργήσει οικογένεια είναι η απόκτηση παιδιών, το 33,3% οι πολιτισμικές προσδοκίες και οικογενειακές αξίες και το 18,3% η συντροφικότητα. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 επιθυμεί να δημιουργήσει οικογένεια στο μέλλον για να αποκτήσει παιδιά.

Διάγραμμα 34: Ποιοι είναι οι λόγοι που ΔΕΝ θέλετε να δημιουργήσετε οικογένεια

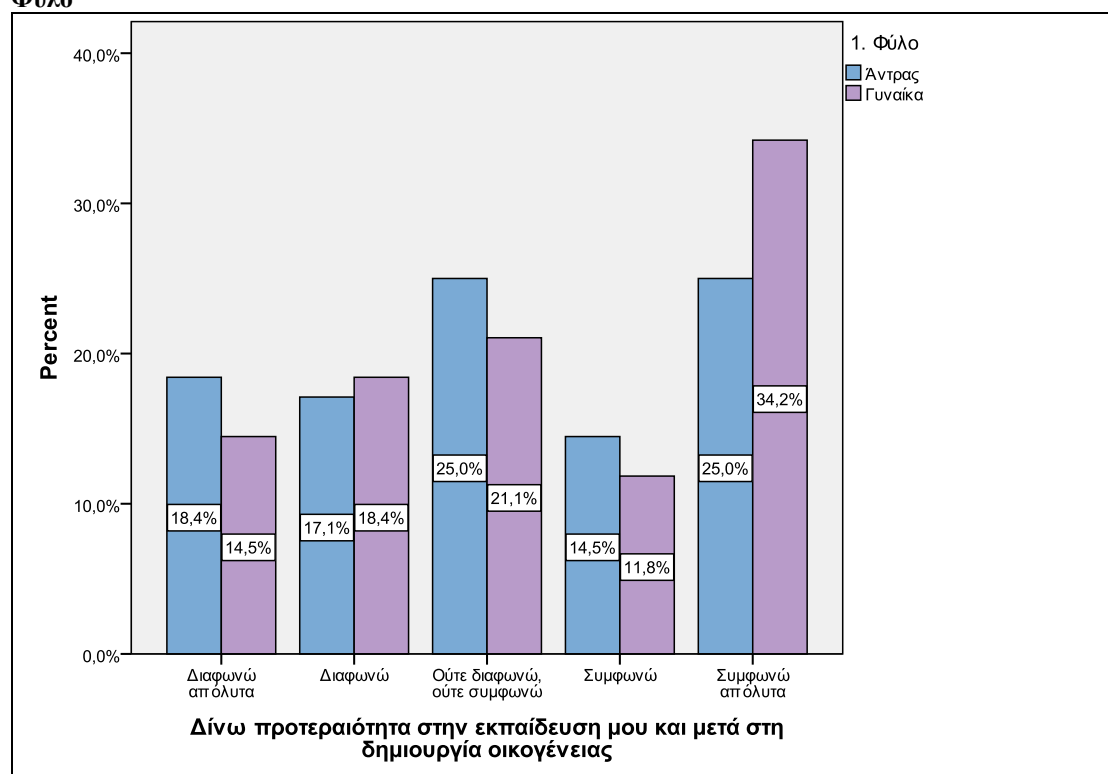
Σύμφωνα με το παραπάνω ερώτημα παρατηρείται ότι απάντησε μόνο το 32,91% του δείγματος που πήρε μέρος στην έρευνα, ενδεχομένως λόγω του ότι το υπόλοιπο 67,09% επιθυμεί να δημιουργήσει οικογένεια. Συγκεκριμένα, το 13,82% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα υποστηρίζει ότι οι λόγοι που δεν θέλουν να δημιουργήσουν οικογένεια είναι οι οικογενειακοί και το 4,61% η καριέρα και οι προσωπικοί στόχοι, το 4,61% η έλλειψη κοινωνικής υποστήριξης και το 4,61% η ανισορροπία επαγγελματικής και προσωπικής ζωής. Επιπλέον, το 5,26% υποστηρίζει ότι ο κύριος λόγος που δεν θέλει να δημιουργήσει οικογένεια είναι η έλλειψη κοινωνικής υποστήριξης.

Διάγραμμα 35: Ενδέχεται να καθυστερήσω τη δημιουργία οικογένειας για λόγους εκπαίδευσης και επαγγελματικής αποκατάστασης – Φύλο

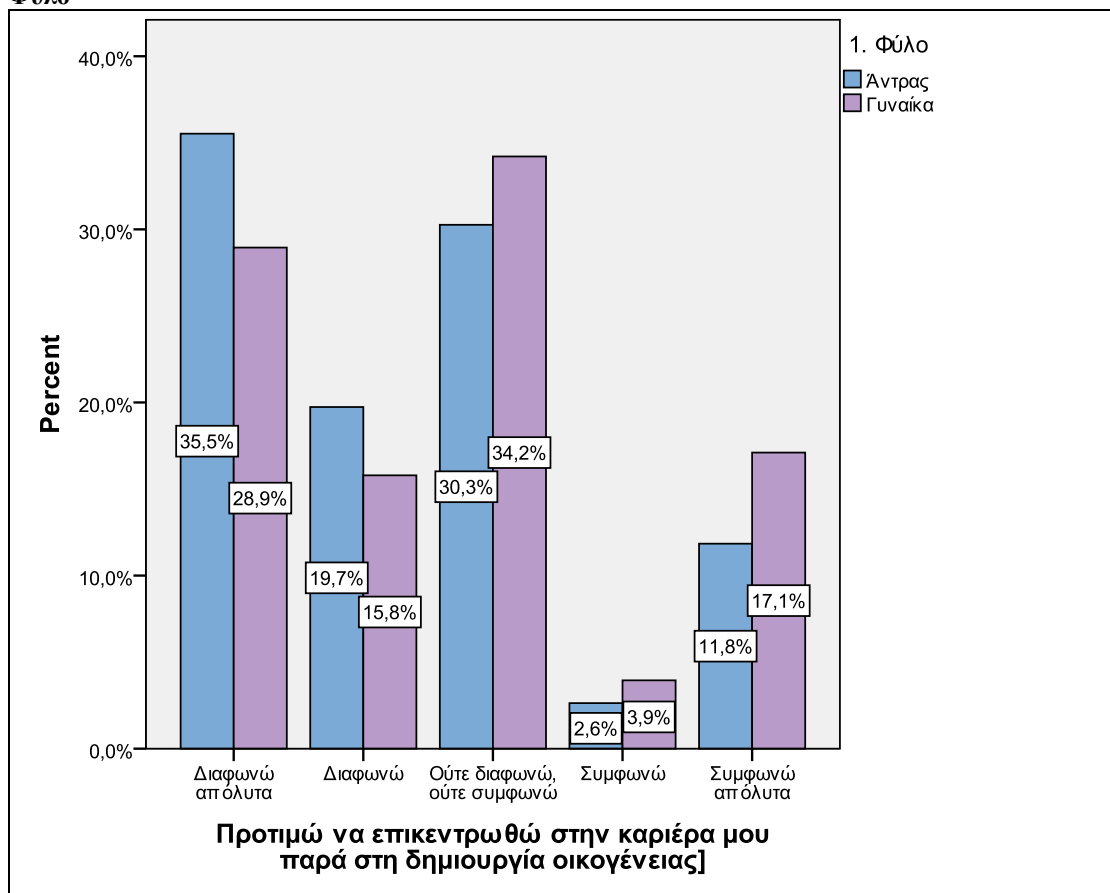
Το 31,6% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 36,8% των γυναικών δεν εκφράζει άποψη σχετικά με το αν ενδέχεται να καθυστερήσει τη δημιουργία οικογένειας για λόγους εκπαίδευσης και επαγγελματικής αποκατάστασης. Αντιθέτως, το 22,4% των ανδρών και το 21,1% των γυναικών συμφωνούν απόλυτα με αυτό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών εκφράζει σχετικά ουδέτερη στάση (τείνοντας όμως να συμφωνήσει) με το ότι ενδέχεται να καθυστερήσει τη δημιουργία οικογένειας για λόγους εκπαίδευσης και επαγγελματικής αποκατάστασης.

Διάγραμμα 36: Δίνω προτεραιότητα στην εκπαίδευση μου και μετά στη δημιουργία οικογένειας - Φύλο

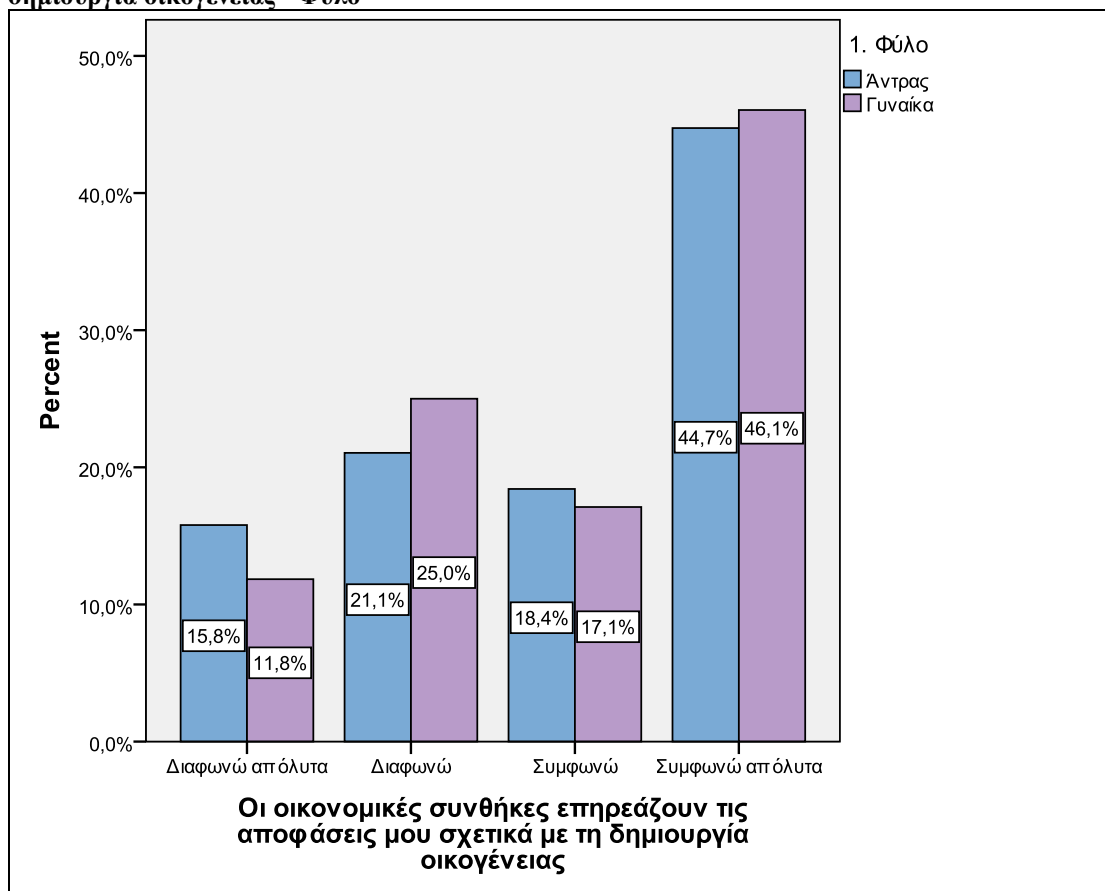
Το 25% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 34,2% των γυναικών συμφωνούν απόλυτα με την άποψη ότι δίνει προτεραιότητα στην εκπαίδευση και έπειτα στη δημιουργία οικογένειας. Αντιθέτως, το 18,4% των ανδρών και το 14,5% των ανδρών διαφωνούν απόλυτα ως προς αυτό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών τείνει μάλλον να συμφωνήσει με το γεγονός πως εστιάζει αρχικά στην εκπαίδευση του κι έπειτα στη δημιουργία οικογένειας.

Διάγραμμα 37: Προτιμώ να επικεντρωθώ στην καριέρα μου παρά στη δημιουργία οικογένειας - Φύλο

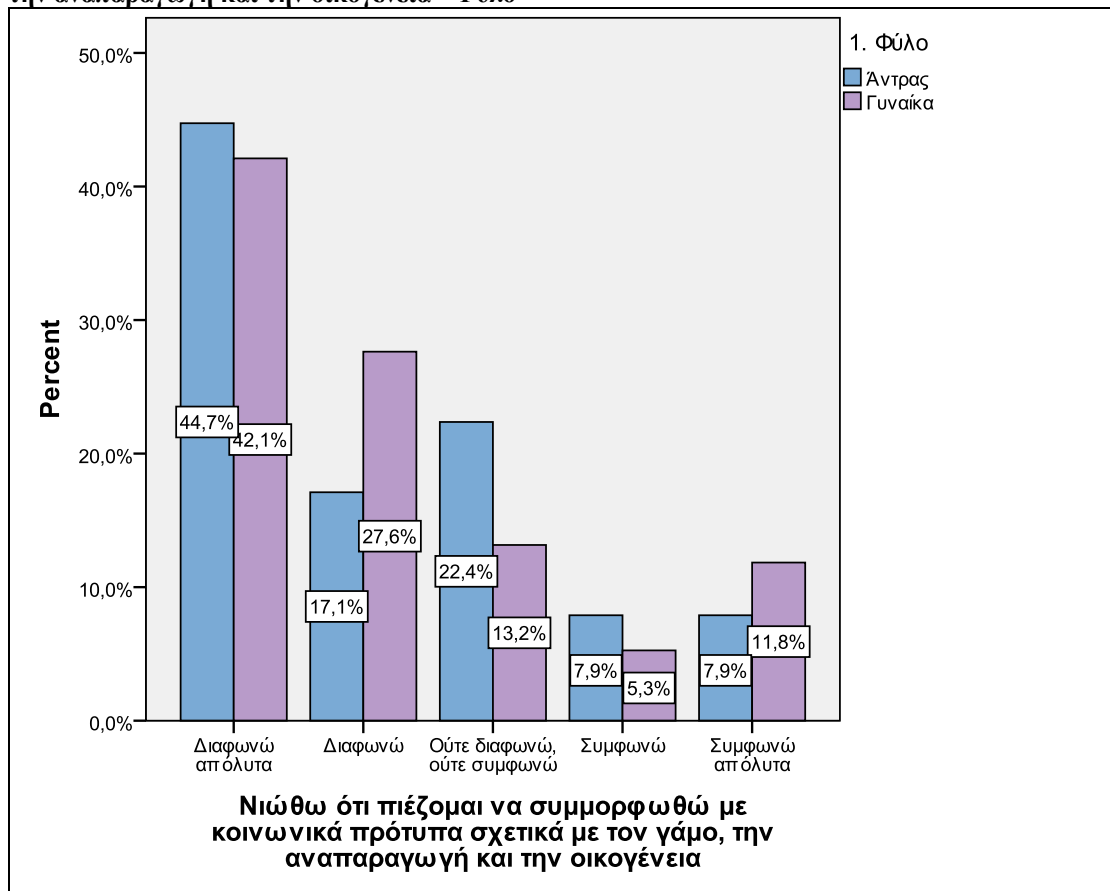
Το 35,5% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 28,9% των γυναικών διαφωνούν απόλυτα με την άποψη ότι προτιμούν να επικεντρωθούν στην καριέρα τους παρά στη δημιουργία οικογένειας. Επιπλέον, το 30,3% των ανδρών και το 34,2% των γυναικών δεν εκφράζει άποψη γι' αυτό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών τείνει μάλλον να διαφωνήσει με το γεγονός πως εστιάζει στην καριέρα του και λιγότερο στη δημιουργία οικογένειας.

Διάγραμμα 38: Οι οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τις αποφάσεις μου σχετικά με τη δημιουργία οικογένειας - Φύλο

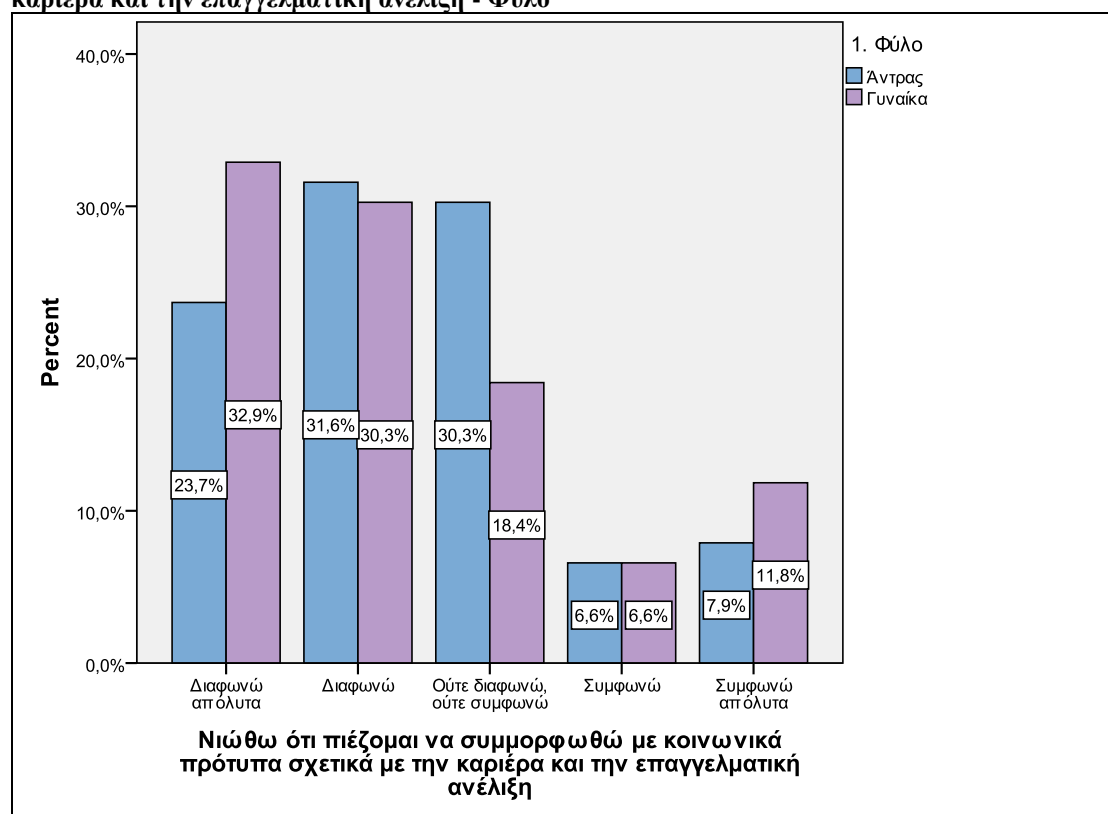
Το 44,7% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 46,1% των γυναικών συμφωνούν απόλυτα με την άποψη ότι οι οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τις αποφάσεις σχετικά με τη δημιουργία οικογένειας. Αντιθέτως, το 15,8% των ανδρών και το 11,8% των γυναικών διαφωνεί απόλυτα ως προς αυτό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών τείνει να συμφωνεί απόλυτα με το γεγονός πως οι οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τις αποφάσεις σχετικά με τη δημιουργία οικογένειας.

Διάγραμμα 39: Νιώθω ότι πιέζομαι να συμμορφωθώ με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με τον γάμο, την αναπαραγωγή και την οικογένεια - Φύλο

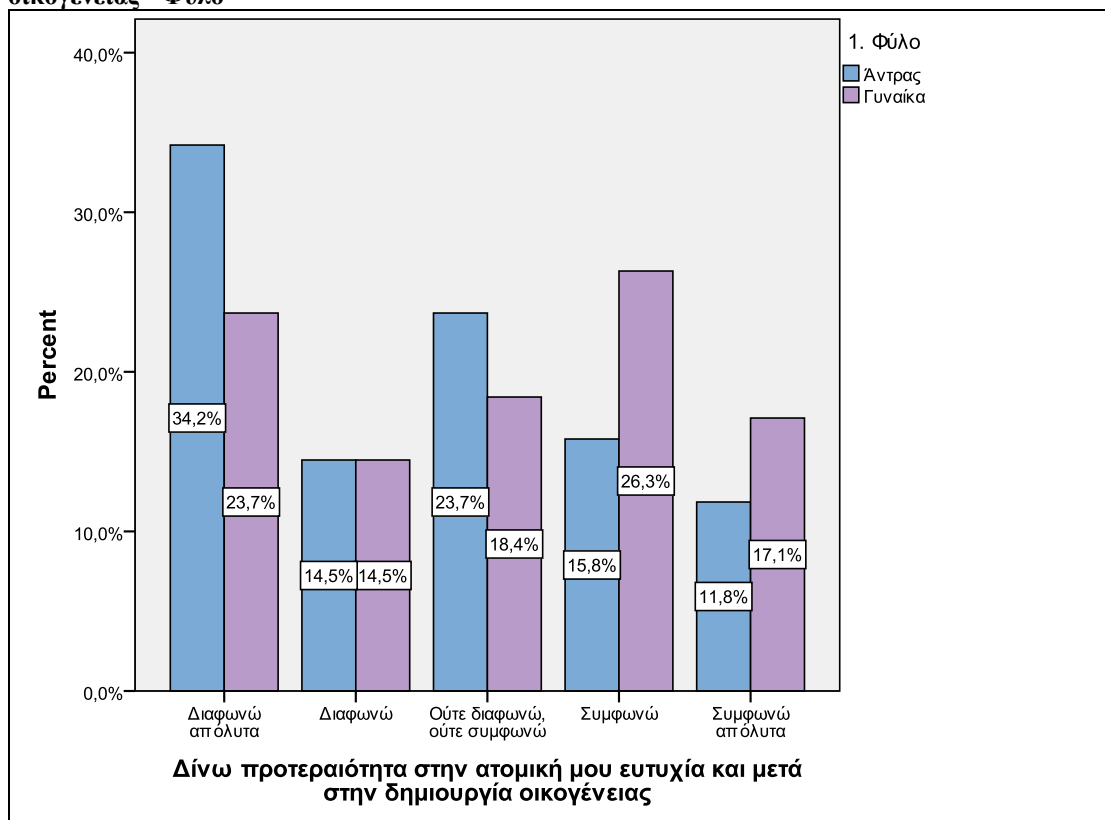
Το 44,7% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 42,1% των γυναικών διαφωνούν απόλυτα με την άποψη ότι νιώθουν πως πιέζονται να συμμορφωθούν με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με τον γάμο, την αναπαραγωγή και την οικογένεια. Αντιθέτως, το 7,9% των ανδρών και το 11,8% των γυναικών συμφωνεί απόλυτα ως προς αυτό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών διαφωνεί στην πλειοψηφία του με το γεγονός πως νιώθει πως πιέζεται να συμμορφωθεί με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με τον γάμο, την αναπαραγωγή και την οικογένεια.

Διάγραμμα 40: Νιώθω ότι πιέζομαι να συμμορφωθώ με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με την καριέρα και την επαγγελματική ανέλιξη - Φύλο

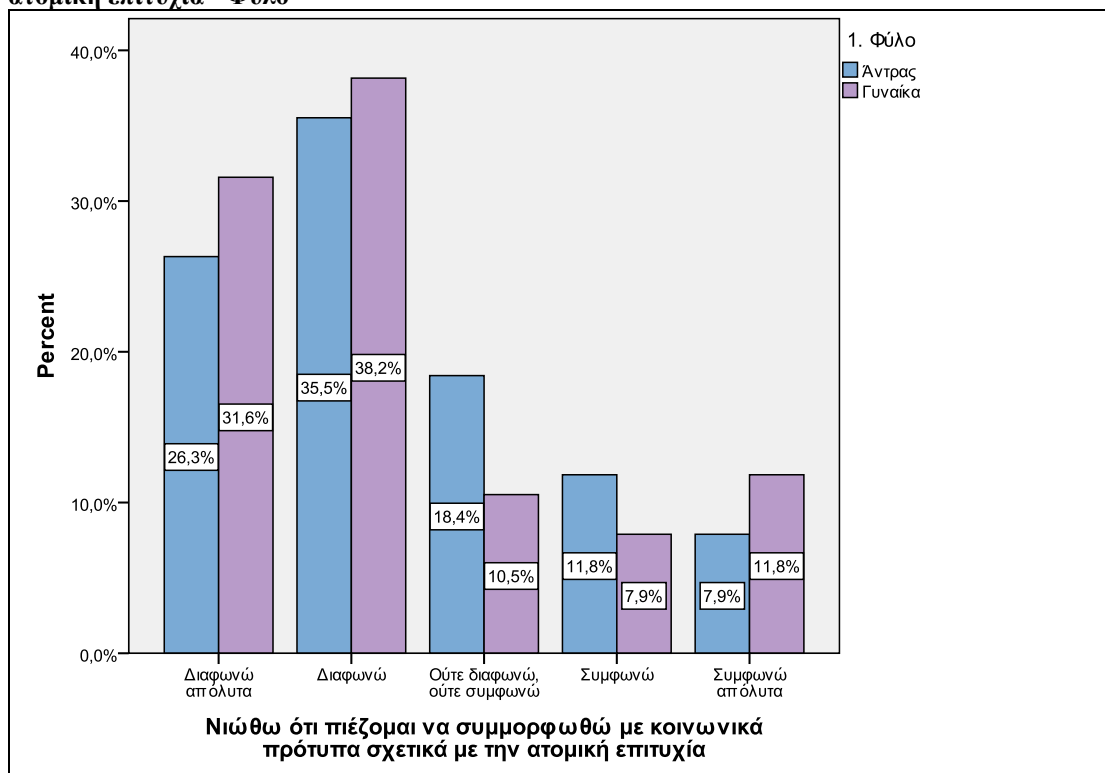
Το 23,7% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 32,9% των γυναικών διαφωνούν με την άποψη ότι νιώθουν πως πιέζονται να συμμορφωθούν με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με την καριέρα και την επαγγελματική ανέλιξη. Αντιθέτως, το 7,9% των ανδρών και το 11,8% των γυναικών συμφωνούν απόλυτα ως προς αυτό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών διαφωνεί στην πλειοψηφία του με το γεγονός πως νιώθει να πιέζεται να συμμορφωθεί με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με την καριέρα και την επαγγελματική ανέλιξη.

Διάγραμμα 41: Δίνω προτεραιότητα στην ατομική μου ευτυχία και μετά στην δημιουργία οικογένειας - Φύλο

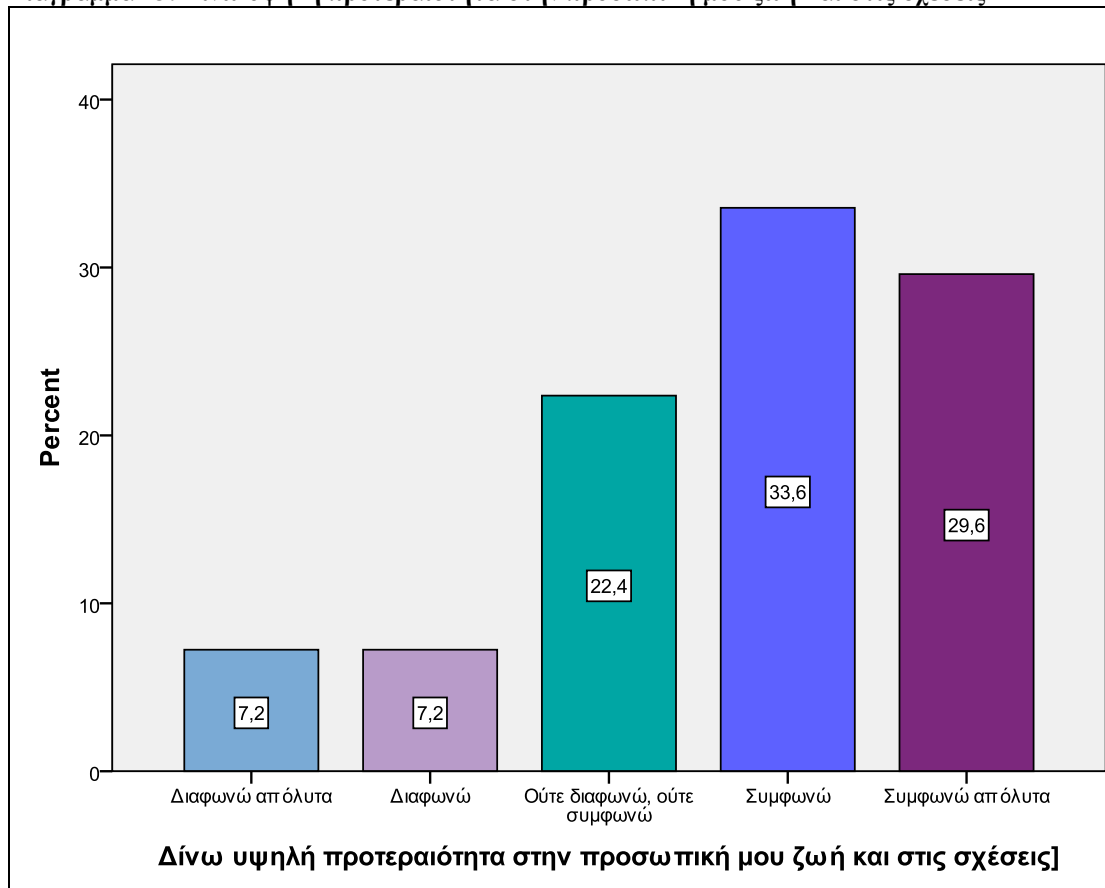
Το 34,2% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 23,7% των γυναικών διαφωνεί απόλυτα με την άποψη ότι δίνει προτεραιότητα στην ατομική του ευτυχία και μετά στην δημιουργία οικογένειας. Αντιθέτως, το 15,8% των ανδρών και το 26,3% των γυναικών συμφωνεί ως προς αυτό. Επομένως, στο δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών φαίνεται να είναι περισσότεροι αυτοί που διαφωνούν με το γεγονός πως δίνουν προτεραιότητα στην ατομική τους ευτυχία και μετά στην δημιουργία οικογένειας.

Διάγραμμα 42: Νιώθω ότι πιέζομαι να συμμορφωθώ με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με την ατομική επιτυχία - Φύλο

Το 35,5% του δείγματος των νέων ανδρών ηλικίας 15-24 ετών και το 38,2% των γυναικών διαφωνούν με την άποψη ότι νιώθουν ότι πιέζονται να συμμορφωθούν με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με την ατομική επιτυχία. Αντιθέτως, το 7,9% των ανδρών και το 11,8% των γυναικών συμφωνούν απόλυτα ως προς αυτό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών τείνει να διαφωνεί με το γεγονός πως νιώθει ότι πιέζεται να συμμορφωθεί με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με την ατομική επιτυχία.

Διάγραμμα 43: Δίνω υψηλή προτεραιότητα στην προσωπική μου ζωή και στις σχέσεις

Το 33,6% του δείγματος των νέων ηλικίας 15-24 ετών που συμμετείχαν στην έρευνα συμφωνεί με την άποψη ότι δίνει υψηλή προτεραιότητα στην προσωπική του ζωή και στις σχέσεις. Αντιθέτως, το 7,2% διαφωνεί απόλυτα ως προς αυτό. Επομένως, το δείγμα των νέων ηλικίας 15-24 ετών συμφωνεί στην πλειοψηφία του με το γεγονός πως δίνει υψηλή προτεραιότητα στην προσωπική του ζωή και στις σχέσεις.

Κεφάλαιο 5: Συζήτηση αποτελεσμάτων

Η έρευνα για τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιθυμίες των νέων ηλικίας 15-24 ετών αποκαλύπτει σημαντικές τάσεις που αφορούν τις φιλοδοξίες και τους προβληματισμούς αυτής της ηλικιακής ομάδας. Όσον αφορά το **1^ο ερευνητικό ερώτημα** και τα μελλοντικά εκπαιδευτικά σχέδια και επιθυμίες των νέων ηλικίας 15-24 ετών, όπως προκύπτει από την έρευνα, παρουσιάζουν σημαντική φιλοδοξία για ανώτερη εκπαίδευση και εξειδίκευση. Αναλυτικά:

- **Μεταπτυχιακές σπουδές:** Το 63,2% των νέων εκφράζει την επιθυμία να ολοκληρώσει κάποιο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Αυτό υποδηλώνει μια ισχυρή τάση για συνέχιση της εκπαίδευσης μετά την απόκτηση του βασικού πτυχίου.
- **Ρεαλισμός στην επίτευξη των στόχων:** Το 86,8% των ανδρών και το 86,8% των γυναικών θεωρεί ρεαλιστική την ολοκλήρωση του επιθυμητού επιπέδου σπουδών, δείχνοντας αισιοδοξία για την εκπλήρωση των εκπαιδευτικών τους στόχων.
- **Προτιμήσεις για εξειδίκευση:** Το 14,47% των νέων επιθυμεί να εξειδικευτεί στον οικονομικό τομέα, το 13,82% ενδιαφέρεται για τον τομέα των επιχειρήσεων και το 11,84% επιθυμεί να εξειδικευτεί στο μάρκετινγκ.
- **Κίνητρα για περαιτέρω σπουδές:** Το 71,7% των νέων δηλώνει ότι ο κυριότερος λόγος για να συνεχίσουν τις σπουδές τους είναι η προσδοκία για έναν μεγαλύτερο μισθό, υποδεικνύοντας ότι οι επαγγελματικές και οικονομικές απολαβές αποτελούν βασικό κίνητρο για εκπαιδευτική εξειδίκευση.
- **Αισιοδοξία για επιτυχία:** Το 77% των νέων αισθάνεται πολύ αισιόδοξο ότι θα καταφέρει να ολοκληρώσει τις εκπαιδευτικές του επιδιώξεις.
- **Εμπόδια στην εκπλήρωση των στόχων:** Το 90,13% εκτιμά ότι οι οικονομικοί παράγοντες είναι το βασικό εμπόδιο για την επίτευξη των εκπαιδευτικών τους στόχων, ενώ το 19,08% αναφέρει την έλλειψη χρόνου ως εμπόδιο.

Προχωρώντας ως προς το **2^ο ερευνητικό ερώτημα** τα μελλοντικά επαγγελματικά σχέδια των νέων ηλικίας 15-24 ετών, όπως προκύπτει από την έρευνα, περιλαμβάνουν τις εξής κύριες επιδιώξεις:

- **Στροφή προς τον οικονομικό τομέα:** 17,76% των νέων επιθυμεί να ασχοληθεί με τα οικονομικά, το οποίο αποτελεί το πιο δημοφιλές επαγγελματικό πεδίο ανάμεσα τους.
- **Επιχειρηματικότητα:** 14,47% των νέων εκφράζει την επιθυμία να γίνει επιχειρηματίας. Αυτό υποδεικνύει μια φιλοδοξία για ανεξαρτησία και δημιουργία δικών τους επιχειρήσεων.
- **Μάρκετινγκ:** 12,5% των νέων ενδιαφέρεται για μια καριέρα στο μάρκετινγκ, ένα πεδίο που σχετίζεται με τη διαφήμιση, τις πωλήσεις και την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών.

Σχετικά με το **3^ο ερευνητικό ερώτημα** οι προσδοκίες των νέων ηλικίας 15-24 ετών για τη δημιουργία οικογένειας, όπως προκύπτουν από τα δεδομένα, ποικίλλουν ανάλογα με το φύλο, την οικογενειακή τους προέλευση, καθώς και τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες. Συνοψίζονται ως εξής:

- **Επιθυμία για δημιουργία οικογένειας:** Η πλειοψηφία των νέων, τόσο ανδρών (81,6%) όσο και γυναικών (82,9%), εκφράζει την επιθυμία να δημιουργήσει οικογένεια στο μέλλον. Η επιθυμία αυτή είναι επίσης έντονη μεταξύ αυτών που μεγάλωσαν σε οικογένειες με δύο γονείς (78,7%) ή με δύο γονείς και γιαγιά/παππού (84,1%).
- **Τύπος οικογένειας που φαντάζονται:** Το 51,6% των ανδρών και το 68,3% των γυναικών φαντάζονται να δημιουργήσουν μια πυρηνική οικογένεια, δηλαδή με δύο γονείς και παιδιά. Το 48,4% των ανδρών και το 31,7% των γυναικών επιθυμούν μια εκτεταμένη οικογένεια, που περιλαμβάνει γονείς, παιδιά, και παππούδες/γιαγιάδες. Οι νέοι που έχουν μεγαλώσει σε οικογένειες με δύο γονείς (67,8%) και με δύο γονείς και γιαγιά/παππού (56,9%) τείνουν να φαντάζονται τη δημιουργία μιας πυρηνικής οικογένειας.
- **Αριθμός παιδιών:** Οι περισσότεροι νέοι επιθυμούν να έχουν δύο παιδιά (82,9% των ανδρών και το 78,4% γυναικών). Ένα μικρό ποσοστό, κυρίως γυναικών (6,94%), εκφράζει την επιθυμία να έχουν πέντε παιδιά. Τα ποσοστά για όσους επιθυμούν να έχουν ένα παιδί είναι σχετικά χαμηλά (14,3% των ανδρών και 8,1% των γυναικών).
- **Κίνητρα για τη δημιουργία οικογένειας:** Η απόκτηση παιδιών αποτελεί το κύριο κίνητρο για το 48,4% των νέων. Οι πολιτισμικές προσδοκίες και οι οικογενειακές αξίες είναι σημαντικές για το 33,3%. Το 18,3% θεωρεί ότι η συντροφικότητα είναι ο κύριος λόγος για τη δημιουργία οικογένειας.

- **Αντίληψη για την κοινωνική πίεση:** Παρά το γεγονός ότι πολλοί νέοι θέλουν να δημιουργήσουν οικογένεια, το 44,7% των ανδρών και το 42,1% των γυναικών δηλώνουν ότι δεν νιώθουν πίεση να συμμορφωθούν με τα κοινωνικά πρότυπα για τον γάμο, την αναπαραγωγή και την οικογένεια.
- **Εκπαίδευση και επαγγελματική αποκατάσταση:** Ένα σημαντικό ποσοστό νέων ανδρών (25%) και των γυναικών (34,2%) δίνει προτεραιότητα στην εκπαίδευση πριν από τη δημιουργία οικογένειας. Το 31,6% των ανδρών και το 36,8% των γυναικών δεν εκφράζουν άποψη σχετικά με το εάν θα καθυστερήσουν τη δημιουργία οικογένειας λόγω εκπαίδευσης ή καριέρας.
- **Οικονομικές συνθήκες:** Οι οικονομικές συνθήκες αποτελούν σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει τις αποφάσεις για την οικογένεια, με το 44,7% των ανδρών και το 46,1% των γυναικών να συμφωνούν απόλυτα ότι αυτό παίζει ρόλο.

Όσον αφορά το **4^ο ερευνητικό ερώτημα** και το πόσο πιθανό θεωρούν οι νέοι ότι θα εκπληρωθούν οι προσδοκίες και οι επιθυμίες τους σχετικά με τη δημιουργία οικογένειας, τα δεδομένα δείχνουν ότι οι απόψεις τους επηρεάζονται από διάφορους παράγοντες όπως οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, η εκπαίδευση και η καριέρα, καθώς και οι κοινωνικές προσδοκίες. Ένα σημαντικό ποσοστό των νέων (44,7% των ανδρών και 46,1% των γυναικών) συμφωνεί απόλυτα ότι οι οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τις αποφάσεις τους για τη δημιουργία οικογένειας. Αυτό δείχνει ότι οι νέοι αντιλαμβάνονται πως η οικονομική τους κατάσταση μπορεί να επηρεάσει το αν και πότε θα καταφέρουν να δημιουργήσουν οικογένεια.

Πολλοί νέοι, 25% των ανδρών και 34,2% των γυναικών δίνουν προτεραιότητα στην εκπαίδευση και αναγνωρίζουν ότι αυτό μπορεί να καθυστερήσει τη δημιουργία οικογένειας. Το 31,6% των ανδρών και το 36,8% των γυναικών δεν έχουν ακόμα διαμορφώσει σαφή άποψη για το αν οι σπουδές ή η καριέρα θα επηρεάσουν το χρονοδιάγραμμα για τη δημιουργία οικογένειας, υποδηλώνοντας μια αβεβαιότητα σχετικά με την επίτευξη των στόχων τους. Ένα σημαντικό ποσοστό νέων (44,7% των ανδρών και το 42,1% των γυναικών) δηλώνει ότι δεν νιώθει πίεση να συμμορφωθεί με τα κοινωνικά πρότυπα που αφορούν τον γάμο, την αναπαραγωγή και την οικογένεια. Αυτό δείχνει μια ανεξαρτησία στη λήψη αποφάσεων, αλλά ταυτόχρονα μπορεί να σημαίνει ότι τα κοινωνικά πρότυπα δεν επηρεάζουν άμεσα την πραγματοποίηση των επιθυμιών τους. Το 33,6% των νέων συμφωνεί με την άποψη ότι δίνει υψηλή προτεραιότητα στην προσωπική ζωή και στις σχέσεις, κάτι που

ενισχύει την πιθανότητα να καταφέρουν να επιτύχουν τις οικογενειακές τους προσδοκίες, αφού η προσωπική ζωή είναι κεντρικό κομμάτι των στόχων τους.

Ενώ το 35,5% των ανδρών και το 28,9% των γυναικών διαφωνούν απόλυτα με την άποψη ότι προτιμούν να επικεντρωθούν στην καριέρα τους παρά στη δημιουργία οικογένειας, αυτό το ποσοστό δείχνει ότι για αυτούς η καριέρα δεν αποτελεί εμπόδιο στις προσδοκίες για οικογένεια. Ωστόσο, η παρουσία αυτής της αβεβαιότητας δείχνει ότι κάποιος μπορεί να δυσκολευτούν να ισορροπήσουν τις επαγγελματικές τους φιλοδοξίες με τις οικογενειακές τους προσδοκίες. Ένα ποσοστό 31,6% των ανδρών και 36,8% των γυναικών δεν έχουν ξεκάθαρη άποψη για το αν θα καθυστερήσουν την οικογένεια λόγω σπουδών ή καριέρας, κάτι που υποδεικνύει μια πιθανή αβεβαιότητα για την έγκαιρη επίτευξη των στόχων τους.

Για το **5^ο ερευνητικό ερώτημα** προέκυψε ότι παρατηρείται σχέση μεταξύ του φύλου των νέων ηλικίας 15-24 ετών και των μελλοντικών εκπαιδευτικών, επαγγελματικών και οικογενειακών τους σχεδίων – επιθυμιών, με ορισμένες διαφορές στις προτεραιότητες και τις αντιλήψεις μεταξύ ανδρών και γυναικών. Αυτές οι διαφορές προκύπτουν από τα δεδομένα και αντικατοπτρίζουν διαφορετικές κοινωνικές προσδοκίες και προσωπικές επιλογές.

A. Εκπαιδευτικές προτεραιότητες: Ένα σημαντικό ποσοστό γυναικών (34,2%) δίνει προτεραιότητα στην εκπαίδευση πριν από τη δημιουργία οικογένειας, κάτι που δείχνει ότι πολλές γυναίκες βλέπουν την εκπαίδευση ως βασικό στοιχείο της προσωπικής τους ανάπτυξης πριν προχωρήσουν στη δημιουργία οικογένειας. Σε σχέση με τους άνδρες (25%), οι γυναίκες εμφανίζουν ελαφρώς υψηλότερη επιθυμία για ανώτερη εκπαίδευση, ιδιαίτερα στην απόκτηση μεταπτυχιακών τίτλων. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στην ανάγκη των γυναικών για περισσότερα επαγγελματικά προσόντα, που συχνά θεωρούνται απαραίτητα για την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

B. Επαγγελματικές προτεραιότητες: Το 35,5% των ανδρών διαφωνεί απόλυτα με την άποψη ότι προτιμά να επικεντρωθεί στην καριέρα του παρά στη δημιουργία οικογένειας. Αυτό δείχνει ότι οι άνδρες μπορεί να βλέπουν την καριέρα ως βασικό στοιχείο της ζωής τους, αλλά δεν το θεωρούν απαραίτητα εμπόδιο για τη δημιουργία οικογένειας. Αντίστοιχα, το 28,9% των γυναικών διαφωνεί με την ίδια άποψη, υποδηλώνοντας ότι οι γυναίκες μπορεί να νιώθουν μεγαλύτερη πίεση να ισορροπήσουν μεταξύ καριέρας και οικογένειας, κάτι που συχνά είναι πιο περίπλοκο λόγω των παραδοσιακών ρόλων φύλου.

Γ. Οικογενειακές προσδοκίες: Οι γυναίκες (68,3%) και οι άνδρες (51,6%) εμφανίζονται πιο πιθανό να φαντάζονται την πυρηνική οικογένεια, δείχνοντας ίσως μεγαλύτερη προσήλωση στον παραδοσιακό ρόλο τους. Ειδικότερα, οι γυναίκες δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στη δημιουργία οικογένειας και συχνά εκφράζουν ανησυχίες σχετικά με το πώς θα καταφέρουν να ισορροπήσουν επαγγελματικές και οικογενειακές υποχρεώσεις. Αυτό μπορεί να οφείλεται τόσο σε κοινωνικές προσδοκίες, όσο και στις αυξημένες ευθύνες που αποδίδονται στις γυναίκες εντός της οικογένειας. Από την άλλη, οι άνδρες πιθανότατα να ενδιαφέρονται περισσότερο για την οικονομική τους σταθερότητα πριν προχωρήσουν στη δημιουργία οικογένειας και τείνουν να θεωρούν τον ρόλο τους πιο ουσιώδη.

Τέλος, όσον αφορά το **6^ο ερευνητικό ερώτημα** παρατηρείται σχέση μεταξύ του τύπου οικογένειας στην οποία μεγάλωσαν οι νέοι ηλικίας 15-24 ετών και των προσδοκιών τους για τη δημιουργία της δικής τους οικογένειας. Ο τρόπος με τον οποίο μεγάλωσαν, δηλαδή αν προέρχονται από πυρηνική, εκτεταμένη ή μονογονεϊκή οικογένεια, επηρεάζει τις απόψεις και τις επιθυμίες τους για τη μελλοντική τους οικογενειακή ζωή. Ακολουθούν τα κύρια σημεία που προκύπτουν από τα δεδομένα:

A. Προσδοκίες για τον τύπο οικογένειας που θα δημιουργήσουν:

- **Νέοι που μεγάλωσαν σε πυρηνική οικογένεια (δύο γονείς):** Το 67,8% των νέων που μεγάλωσαν σε οικογένεια με δύο γονείς φαντάζονται ότι θα δημιουργήσουν μια πυρηνική οικογένεια με δύο γονείς και παιδιά. Αυτό δείχνει ότι η εμπειρία της πυρηνικής οικογένειας επηρεάζει θετικά τις προσδοκίες τους για την αναπαραγωγή αυτού του τύπου οικογενειακής δομής στο μέλλον. Το 32,2% αυτών φαντάζεται την δημιουργία μιας εκτεταμένης οικογένειας (με γονείς, παιδιά, παππού και γιαγιά), κάτι που δείχνει ότι ενώ η πλειοψηφία επιθυμεί μια πιο απλή οικογενειακή δομή, ένα μικρό ποσοστό σκέφτεται τη δημιουργία μιας πιο διευρυμένης οικογένειας.
- **Νέοι που μεγάλωσαν σε εκτεταμένη οικογένεια (δύο γονείς και παππούς/γιαγιά):** Το 56,9% των νέων που μεγάλωσαν σε εκτεταμένη οικογένεια φαντάζονται επίσης ότι θα δημιουργήσουν μια πυρηνική οικογένεια, αλλά το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με όσους μεγάλωσαν σε πυρηνική οικογένεια, κάτι που υποδηλώνει ότι η εμπειρία της εκτεταμένης οικογένειας μπορεί να τους οδηγεί να σκέφτονται και άλλες δομές. Το 41,3% αυτών των νέων φαντάζεται ότι θα δημιουργήσει μια εκτεταμένη οικογένεια, με παππούδες και γιαγιάδες να είναι μέρος της

καθημερινής ζωής της οικογένειάς τους. Αυτό δείχνει ότι η εμπειρία ζωής σε μια εκτεταμένη οικογένεια ενθαρρύνει τις προσδοκίες για μια ανάλογη οικογενειακή δομή στο μέλλον.

- **Νέοι που μεγάλωσαν σε μονογονεϊκή οικογένεια:** Το 25% των νέων που μεγάλωσαν σε μονογονεϊκή οικογένεια φαντάζονται ότι θα δημιουργήσουν μια πυρηνική οικογένεια, ποσοστό ιδιαίτερα χαμηλό, κάτι που δείχνει ότι οι νέοι από μονογονεϊκές οικογένειες μπορεί να έχουν λιγότερη βεβαιότητα για τη δυνατότητα δημιουργίας μιας πυρηνικής οικογένειας. Το 75% των νέων από μονογονεϊκές οικογένειες επιθυμεί να δημιουργήσει μια εκτεταμένη οικογένεια, υποδεικνύοντας ότι όσοι μεγαλώνουν σε αυτές τις οικογένειες ίσως επιζητούν έναν πιο διευρυμένο κύκλο υποστήριξης για τη δική τους μελλοντική οικογένεια.

B. Επιθυμίες για αριθμό παιδιών:

- **Νέοι που μεγάλωσαν σε πυρηνική οικογένεια:** Το 78,8% των νέων που μεγάλωσαν σε οικογένεια με δύο γονείς επιθυμούν να έχουν δύο παιδιά, το οποίο είναι και το πιο δημοφιλές μοντέλο οικογένειας. Ένα μικρό ποσοστό (12,1%) επιθυμεί να έχει μόνο ένα παιδί, κάτι που υποδηλώνει ότι η εμπειρία μιας πυρηνικής οικογένειας με δύο γονείς μπορεί να οδηγεί στη σκέψη ότι η ύπαρξη δύο παιδιών είναι ιδανική για το μέλλον.
- **Νέοι που μεγάλωσαν σε εκτεταμένη οικογένεια:** Το 80% αυτών των νέων επιθυμούν να έχουν δύο παιδιά, γεγονός που δείχνει μια ελαφρώς μεγαλύτερη επιθυμία για οικογένεια με περισσότερα παιδιά σε σύγκριση με όσους μεγάλωσαν σε πυρηνική οικογένεια. Επίσης, όπως και οι νέοι από πυρηνικές οικογένειες, το 78,8% των νέων από εκτεταμένες οικογένειες επιθυμούν να έχουν ένα παιδί, δείχνοντας ότι και σε αυτές τις περιπτώσεις η πυρηνική οικογενειακή δομή με λίγα παιδιά είναι αρκετά δημοφιλής.
- **Νέοι που μεγάλωσαν σε μονογονεϊκή οικογένεια:** Το 75% αυτών των νέων επιθυμούν να έχουν δύο παιδιά, κάτι που δείχνει ότι, παρά τις διαφορετικές εμπειρίες τους, εξακολουθούν να τείνουν προς τη δημιουργία πυρηνικής οικογένειας με περισσότερα από ένα παιδί.

Γ. Κύριοι λόγοι για τη δημιουργία οικογένειας: Ανεξάρτητα από τον τύπο οικογένειας που μεγάλωσαν, το 48,4% των νέων υποστηρίζει ότι ο κύριος λόγος για τη δημιουργία οικογένειας είναι η απόκτηση παιδιών. Ωστόσο, άλλοι λόγοι, όπως οι πολιτισμικές προσδοκίες και οι οικογενειακές αξίες (33,3%), καθώς και η

συντροφικότητα (18,3%), μπορεί να διαφοροποιούνται ελαφρώς ανάλογα με τις εμπειρίες της παιδικής ηλικίας και την οικογενειακή δομή στην οποία μεγάλωσαν.

Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα - προτάσεις

Η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση αποτελούν ζωτικής σημασίας πτυχές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγοράς εργασίας και την ενίσχυση της κοινωνικής ευημερίας. Οι νέοι συχνά αντιμετωπίζουν προκλήσεις στην εύρεση εργασίας λόγω πολλών παραγόντων, όπως η έλλειψη εμπειρίας, η ανεπάρκεια δεξιοτήτων που ζητούνται στην αγορά εργασίας, και η οικονομική ανασφάλεια που οδηγεί σε απογοήτευση και ανασφάλεια για το μέλλον. Η ανεργία των νέων μπορεί να οδηγήσει σε μακροχρόνιες επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της χαμηλότερης απόδοσης στην αγορά εργασίας σε μελλοντικά στάδια της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας και της χαμηλότερης οικονομικής ευημερίας. Οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές προσδοκίες των νέων στις μέρες μας διαμορφώνονται από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών συνθηκών.

Οι προσδοκίες των νέων μπορεί να έχουν αλλάξει σημαντικά λόγω πολλών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, οικονομικών και τεχνολογικών εξελίξεων. Η οικονομική κατάσταση σε πολλές χώρες έχει αλλάξει, με τους νέους να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση σταθερής και επαρκούς εργασίας, καθώς και στην αντιμετώπιση της οικονομικής ανασφάλειας. Οι κοινωνικές αλλαγές, όπως η αύξηση της πολυπολιτισμικότητας και οικογενειακών μοντέλων, επηρεάζουν τις αξίες και τις προτεραιότητες των νέων.

Η οικογένεια είναι ένας από τους παλαιότερους και σημαντικότερους θεσμούς στην ανθρώπινη κοινωνία. Οι νέοι συχνά εκφράζουν πιο ισότιμες απόψεις όσον αφορά τον ρόλο των φύλων στην οικογένεια. Αναζητούν μια πιο ισορροπημένη κατανομή των ευθυνών και των καθηκόντων ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας, ανεξάρτητα από το φύλο τους. Συχνά έχουν διαφορετικές προτεραιότητες σε σύγκριση με τις προηγούμενες γενιές. Ενώ η οικογένεια εξακολουθεί να είναι σημαντική για πολλούς, οι νέοι ενδέχεται να δίνουν προτεραιότητα στην εκπαίδευση, στην καριέρα και στην ατομική ευτυχία.

Τα γενικά συμπεράσματα από την έρευνα για τις εκπαιδευτικές, επαγγελματικές και οικογενειακές επιθυμίες των νέων ηλικίας 15-24 ετών υποδεικνύουν ότι οι νέοι αυτής της ηλικιακής ομάδας διαθέτουν υψηλές φιλοδοξίες και προσδοκίες για το μέλλον

τους, οι οποίες επηρεάζονται έντονα από κοινωνικούς, οικονομικούς και οικογενειακούς παράγοντες.

Τα μελλοντικά εκπαιδευτικά σχέδια και επιθυμίες των νέων ηλικίας 15-24 ετών δείχνουν ισχυρή τάση για συνέχιση της εκπαίδευσης και απόκτηση πρόσθετων προσόντων, με στόχο την ενίσχυση της επαγγελματικής τους προοπτικής και οικονομικής ασφάλειας. Συνολικά, οι νέοι δείχνουν προσανατολισμό προς την εξειδίκευση και την περαιτέρω εκπαίδευση, με ισχυρά κίνητρα την επαγγελματική ασφάλεια και την προσδοκία για καλύτερες οικονομικές απολαβές (**1^ο ερευνητικό ερώτημα**).

Τα μελλοντικά επαγγελματικά σχέδια των νέων ηλικίας 15-24 ετών δείχνουν συγκεκριμένες κατευθύνσεις και ενδιαφέροντα. Η πλειοψηφία των νέων (17,76%) επιθυμεί να εργαστεί στον οικονομικό τομέα, καθιστώντας τον πιο δημοφιλή τομέα για επαγγελματική απασχόληση. Αυτή η τάση δείχνει το ενδιαφέρον τους για επαγγέλματα που προσφέρουν οικονομική σταθερότητα και δυνατότητες εξέλιξης. Ένα ποσοστό 14,47% των νέων επιθυμεί να ασχοληθεί με την επιχειρηματικότητα, κάτι που υποδεικνύει φιλοδοξία για ανεξαρτησία και τη δημιουργία δικών τους επιχειρήσεων. Η επιχειρηματική δραστηριότητα προσελκύει όσους θέλουν να διαχειρίζονται οι ίδιοι τις επαγγελματικές τους προοπτικές. Το 12,5% των νέων ενδιαφέρεται για μια καριέρα στο μάρκετινγκ, ένα πεδίο που συνδέεται στενά με τη διαφήμιση, τις πωλήσεις και την ανάπτυξη προϊόντων. Το μάρκετινγκ προσελκύει τους νέους λόγω της δημιουργικότητας που απαιτεί και της ποικιλίας των επαγγελματικών ευκαιριών που προσφέρει. Τα εν λόγω επαγγελματικά σχέδια αντικατοπτρίζουν τη διάθεση των νέων να προσανατολιστούν σε τομείς με οικονομική σημασία, προοπτικές ανεξαρτησίας, και ευκαιρίες για δυναμική καριέρα (**2^ο ερευνητικό ερώτημα**).

Οι προσδοκίες των νέων για τη δημιουργία οικογένειας αντικατοπτρίζουν τις αξίες, τα πρότυπα και τις προσωπικές τους φιλοδοξίες, επηρεαζόμενες από το οικογενειακό τους υπόβαθρο και τις κοινωνικές αντιλήψεις. Αυτές οι τάσεις υποδεικνύουν μια ισορροπία μεταξύ των παραδοσιακών επιθυμιών για οικογένεια και των σύγχρονων προτεραιοτήτων για οικονομική ανεξαρτησία και επαγγελματική ανάπτυξη (**3^ο ερευνητικό ερώτημα**).

Οι προσδοκίες και οι επιθυμίες των νέων σχετικά με τη δημιουργία οικογένειας επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες, και οι νέοι αξιολογούν την πιθανότητα εκπλήρωσης αυτών των προσδοκιών με βάση την προσωπική τους κατάσταση και τις εξωτερικές συνθήκες. Η πιθανότητα εκπλήρωσης των προσδοκιών των νέων για τη δημιουργία οικογένειας φαίνεται να είναι επηρεασμένη από την αισιοδοξία τους, την αβεβαιότητα που βιώνουν και τους εξωτερικούς παράγοντες, όπως η εκπαίδευση και οι οικονομικές συνθήκες. Η επιθυμία τους για ισορροπία μεταξύ επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων διαμορφώνει τις προοπτικές τους για το μέλλον (**4^ο ερευνητικό ερώτημα**).

Η έρευνα αναδεικνύει ότι οι νέοι άνδρες και γυναίκες έχουν αρκετά διαφορετικές προσεγγίσεις και προτεραιότητες σε σχέση με τις εκπαιδευτικές, επαγγελματικές και οικογενειακές τους επιλογές. Οι γυναίκες εμφανίζονται πιο προσανατολισμένες στην εκπαιδευτική και επαγγελματική ανέλιξη με παράλληλη επιθυμία για οικογενειακή σταθερότητα, ενώ οι άνδρες αποδίδουν μεγαλύτερη σημασία στην επαγγελματική ανεξαρτησία και την οικονομική σταθερότητα, αντιμετωπίζοντας λιγότερες κοινωνικές πιέσεις στην επιλογή τους για το γάμο και την οικογένεια (**5^ο ερευνητικό ερώτημα**).

Επιπλέον, οι διαφορετικές οικογενειακές εμπειρίες διαμορφώνουν τις προσδοκίες και τις προτεραιότητες των νέων για το μέλλον τους. Άτομα από πυρηνικές οικογένειες τείνουν να επιθυμούν παρόμοια οικογενειακά μοντέλα, ενώ εκείνοι από εκτεταμένες και μονογονεϊκές οικογένειες μπορεί να επιθυμούν πιο διευρυμένες δομές, ενδεχομένως για να καλύψουν ανάγκες υποστήριξης και ενότητας που θεωρούν σημαντικές στη δική τους ζωή (**6^ο ερευνητικό ερώτημα**).

Γενικά, η έρευνα υποδεικνύει ότι οι νέοι θέτουν υψηλούς στόχους στην εκπαίδευση και την επαγγελματική τους σταδιοδρομία, ενώ προσπαθούν να ισορροπήσουν ανάμεσα στις προσωπικές επιθυμίες για οικογενειακή ζωή και τις κοινωνικές ή οικονομικές απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας. Η έρευνα αποτυπώνει τις προτιμήσεις και τις ανησυχίες των νέων όσον αφορά την προσωπική τους ανάπτυξη και τις μελλοντικές τους αποφάσεις, εστιάζοντας κυρίως σε οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες που επηρεάζουν τις επιλογές τους. Για να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες και οι ανάγκες που αναδείχθηκαν από την έρευνα, μπορούν να ληφθούν υπόψη οι εξής προτάσεις:

- *Υποτροφίες και οικονομική ενίσχυση:* Δημιουργία προγραμμάτων υποτροφιών και χορηγιών για να βοηθηθούν οι νέοι στην ολοκλήρωση μεταπτυχιακών σπουδών, ιδιαίτερα σε τομείς που παρουσιάζουν ζήτηση, όπως η μαγειρική, οι θετικές επιστήμες, ο αθλητισμός και ο τουρισμός.
- *Προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης:* Ανάπτυξη προσιτών και ευέλικτων διαδικτυακών μαθημάτων και προγραμμάτων σπουδών για να μειωθεί το οικονομικό κόστος και να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην εξειδίκευση.
- *Προώθηση της ευελιξίας στον εργασιακό χώρο:* Ενθάρρυνση των εργοδοτών να προσφέρουν ευέλικτα ωράρια και δυνατότητα τηλεργασίας, ώστε να εξασφαλίζεται η ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.
- *Ενίσχυση εταιρικής κοινωνικής ευθύνης:* Ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να υιοθετήσουν πολιτικές κοινωνικής ευθύνης, οι οποίες συμβάλλουν στην κοινωνία και να ενισχύσουν την προσέλκυση νέων που επιθυμούν να εργάζονται σε υπεύθυνους οργανισμούς.
- *Οικονομική ενίσχυση νέων οικογενειών:* Εισαγωγή πολιτικών που παρέχουν επιδόματα ή φοροαπαλλαγές για νέες οικογένειες, καθώς οι οικονομικές δυσκολίες αναγνωρίζονται ως σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τις αποφάσεις για τη δημιουργία οικογένειας.
- *Στήριξη στις υπηρεσίες φροντίδας παιδιών:* Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές υπηρεσίες φροντίδας και προσχολικής εκπαίδευσης για να διευκολυνθούν οι νέοι γονείς.
- *Προώθηση της διαφορετικότητας στην καριέρα και την επιτυχία:* Ενίσχυση της ενημέρωσης για τη σημασία της προσωπικής επιτυχίας και της διαφορετικότητας στις επιλογές καριέρας, χωρίς να επικρατούν συγκεκριμένα κοινωνικά πρότυπα ως "μοντέλα επιτυχίας".
- *Υποστηρικτικές υπηρεσίες συμβουλευτικής:* Παροχή προγραμμάτων επαγγελματικής και προσωπικής συμβουλευτικής για νέους, προκειμένου να λαμβάνουν ενημερωμένες αποφάσεις χωρίς να πιέζονται από κοινωνικά στερεότυπα.

Αυτές οι προτάσεις μπορούν να βοηθήσουν τους νέους να επιτύχουν τους εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς τους στόχους, ενώ παράλληλα να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

1. Βλοντάκη Κ. (2003). Οικογενειακές αξίες και αναλυτική ικανότητα: Μια διαπολιτισμική μελέτη. *The Greek Review of Social Research*, 111, 267–289
2. Γεώργας, Δ. (2000). Η ελληνική οικογένεια – Παρελθόν, παρόν και μέλλον.
3. Ευστράτογλου, Α. (2004). Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση στην Ελλάδα. *Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων*
4. Θεοδωροπούλου, Ε., & Παστραπά, Ε. (2023). *Σύγχρονη ελληνική οικογένεια* [Κεφάλαιο]. Στο Θεοδωροπούλου, Ε., & Παστραπά, Ε. (2022). *Οικιακή οικονομία και ανάπτυξη* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις
5. Ιωαννίδης, Α. (2023). *Απασχόληση και ανεργία των νέων στην Ελλάδα: υφιστάμενη κατάσταση και προοπτικές*. ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας
6. Καϊτζή, Ε. (2016). *Παράγοντες που επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές αποφάσεις των μαθητών του γενικού λυκείου*. Διπλωματική εργασία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
7. Καζάζη, Μ. (2004) *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ελλην
8. Κάλλα, Μ.Ε., Μανταλιού, Μ. & Χανιωτάκη, Ζ. (2020). *Αντιλήψεις και προσδοκίες των πρωτοετών φοιτητών για το ρόλο και τη σημασία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τους στην επαγγελματική και κοινωνική τους ανέλιξη*. Πτυχιακή εργασία, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο Κρήτης
9. Καλύβα, Ε. & Μπαμπλέκη, Χ. (2016). *Παράγοντες λήψης εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων: ο ρόλος των γονέων στη διαμόρφωση της επαγγελματικής επιλογής των σπουδαστών Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας*. Πτυχιακή εργασία, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, Πάτρα
10. Κανελλόπουλος, Ν., Κατσιμή, Μ., Μακαντάση, Φ., Τσακλόγλου, Π. & Χολέζας, Ι. (2022). *Νεανική ανεργία και απασχόληση στην Ελλάδα: Μια ποσοτική προσέγγιση*. *Διανέσεις, Οργανισμός Έρευνας & Ανάλυσης*
11. Καραγιάννη, Δ. & Σαχινίδου, Μ. (2020). *Η οικογένεια στον αγροτικό χώρο της επαρχίας: λειτουργίες, ρολόι, μετασχηματισμοί*. Πτυχιακή εργασία, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Ηράκλειο

12. Καραγκούνη, Ε. & Φίγγου, Ε. (2022). Επισφαλείς Εργασιακές Εμπειρίες Νέων Γυναικών στην Ελλάδα της Κρίσης. *ΙΔ' Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Ψυχολογίας Α.Π.Θ.*, 149-171
13. Καραμπατζάκη, Α. (2011). *Η μετάβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Η επιλογή σπουδών και η επιλογή επαγγέλματος: Η περίπτωση της Μαγνησίας*. Διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
14. Κόντος, Π. (2017). *Επιχειρηματικότητα και Ανεργία στην Ελλάδα*. Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Πειραιά
15. Λιαργκόβας, Π., Γούλας, Χ. & Αναστασόπουλος, Ν. (2022). *Οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στους εργαζομένους του ιδιωτικού τομέα*. ΙΝΕ Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ
16. Μαντές, Α. (2024). *Η αγορά εργασίας στην Ελλάδα. Πληθωρισμός, κοινωνικός αποκλεισμός και κλαδικός διϊσμός*. ΙΝΕ Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ
17. Πλούγαρη, Χ. (2015). *Ο ρόλος της εκπαίδευσης στην απασχολησιμότητα και τη διαμόρφωση του ύψους μισθού*. Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
18. Σοφού, Α. (2020). *Επισφαλής εργασία και κοινωνικός αποκλεισμός στην Ελλάδα της κρίσης*. Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
19. Χολέζας, Ι. (2020). Τα πλήγματα στην αγορά εργασίας και ο καθοριστικός ρόλος της πολιτείας. *ΚΕΠΕ, Οικονομικές Εξελίξεις*, τεύχος 43, 26-33

Ξενόγλωσση

1. Ahmad, A. (2018). Attitudes Towards Family Formation Among Young Adults in Brunei Darussalam. *Pakistan Journal of Women's Studies: Alam-e-Niswan*, 25(1), 15-34
2. Anderson, S. & Bidner, C. (2021). An Institutional Perspective on the Economics of the Family. Discussion Papers dp21-14, *Department of Economics, Simon Fraser University*
3. Antawati, D.I. (2019). Mother-Grandmother Co-Parenting in Multigenerational Urban Family in Indonesia. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 436, 1163-1169
4. Argyri, P. & Smyrniou, Z. (2019). *The role of education in the employability of young in terms of skills development*. European Triple Helix Congress on Responsible Innovation & Entrepreneurship (ETHAC2019) on 30th September – 1st October 2019 in Thessaloniki, Greece

5. Arslan, A. (2023). Characteristics, types and functions of family concept. *African Educational Research Journal*, 11(1), 45-48
6. Ayhan, F. (2016). Youth unemployment as a growing global threat. *Bandirma Onyedi Eylül Üniversitesi*, 181(7), 262-269
7. Bandelj, N. & Lanuza, Y. (2018). Economic Expectations of Young Adults. *Socius: Sociological Research for a Dynamic World*, 4, 1–23
8. Bau, N. & Fernández, R. (2021). *The family as a social institution*. Working Paper 28918
9. Behtoui, A. (2017). Social capital and the educational expectations of young people. *European Educational Research Journal*, 16(4) 487–503
10. Beno, M. (2020). Four Factors that will shape the Future of Work. *Journal on Advances in Theoretical and Applied Informatics*, 12-24
11. Bradley, J. (2012). Young people navigating the transition to university: Policy, context and influences. *Educational & Child Psychology*, 29(1), 101-110
12. Cahill, H. & Cook, J. (2019). From Life-course Expectations to Societal Concerns: Seeking Young Adults’ Perspectives on Generational Narratives. *Young*, 28(2), 105–122
13. Chaudhary, A., Sudzina, F. & Mikkelsen, B.E. (2020). Promoting Healthy Eating among Young People — A Review of the Evidence of the Impact of School-Based Interventions. *Nutrients*, 12, 2894
14. Christiaens, A., Nelemans, S., Meeus, W. & Branje, S. (2021). Identity development across the transition from secondary to tertiary education: A 9-wave longitudinal study. *Journal of Adolescence*, 93, 245-256
15. Cross, C. (2018). *Extended Family Households among Children in the United States: Differences by Race/Ethnicity and Socioeconomic Status*. Population Studies
16. Cutas, D. & Smajdor, A. (2017). The moral status of the (nuclear) family. *Etikk i praksis. Nord J Appl Ethics*, 11(1), 5–15
17. Dagkouli–Kyriakoglou, M. (2021). *Keeping the children close and the daughters closer.’ Is family housing support in Greece gendered?* European Journal of Women’s Studies, 1–16
18. Dharm, J. & Murali, R. (2018). Role of vocational education in reformation and rehabilitation of Juveniles in India. *Bharati Law Review*, 81-90

19. Dmitrieva, O.V., Zmyzgova, T.R. & Polyakova, E.N. (2019). The system of continuous education as a decisive factor of personnel training for the digital economy. *Advances in Economics, Business and Management Research*, 90
20. Dorsett, R. & Lucchino, P. (2018). Young people's labour market transitions: The role of early experiences. *Labour Economics*, 54, 29-46
21. Elder, S. (2014). Labour market transitions of young women and men in Asia and the Pacific. *International Labour Office*, 19
22. Ember, C., Gonzalez, B. & McCloskey, D. (2021). Marriage and Family. Explaining Human Culture
23. Eriksson, H., Högdin, S. & Isaksson, A. (2018). Education and Career Choices: How the School Can Support Young People to Develop Knowledge and Decision-making Skills. *Universal Journal of Educational Research*, 6(9), 1900-1908
24. Firdausi, N.I., Hotifah, Y. & Simon, I.M. (2020). Psychological Dynamics of Young People on Broken Home Families. *Acta Counseling and Humanities*, 1(1), 31–41
25. Foley, G., Celis, S., Alshawa, H., Nihan, S., Khoshaim, H.B. & Tanner, J. (2017). Transition from Secondary to Tertiary Education. *Proceedings of the 13th International Congress on Mathematical*, 651-653
26. French, R., Sariaslan, A., Larsson, H., Kneale, D. & Leckie, G. (2023). Estimating the Importance of Families in Modeling Educational Achievement Using Linked Swedish Administrative Data. *Journal of Research on Educational Effectiveness*, 16(1), 106-133
27. Ganiyeva, F. (2022). The Role of the Family as a Social Institution in the Formation of Society in Modern Times. *International Journal of Historical Researches*, Yil, 7, 1566-1581
28. Gardiner, D., Goedhuys, M. & Amador, M.G. (2021). Youth aspirations and the future of work. *ILO Working Paper* 8, 213-229
29. Grant, K., Egdell, V. & Vincent, D. (2021). Young People's Expectations of Work and the Readiness of the Workplace for Young People: Two Sides of the Same Coin? *Northumbria University Newcastle*
30. Heise, M. & Meyer, W. (2004). *The benefits of education, training and skills from an individual life-course perspective with a particular focus on life-course and biographical research*. In: Descy, P. & Tessaring, M. (eds). (2004). Impact of education and training. Cedefop Reference series, 54

31. Iovan, M. & Oprea, M. (2017). Social Aspects Regarding the Single-Parent Families Vulnerability - The Case Of Arad County. *Some searches may not work properly. We apologize for the inconvenience*
32. Jenačković, D.P. & Krstić, S.M. (2021). Traditional family values as a determinant of the marital and reproductive behaviour of young people: the case of Southern and Eastern Serbia. *STANOVNIŠTVO*, 00(0), 1-19
33. Jiang M-m, Gao K, Wu Z-y and Guo P-p (2022) The influence of academic pressure on adolescents' problem behavior: Chain mediating effects of self-control, parent– child conflict, and subjective well-being. *Front. Psychol.* 13, 954330
34. Józefczyk, A. (2017). The Nuclear Family Functioning Scale (NFFS): Polish adaptation of the American model and analysis of its psychometric properties. *Archives of Psychiatry and Psychotherapy*, 2, 56–68
35. Kallinikaki, T. (2010). Gender, Children and Families in the Greek Welfare State. *Children, Gender and Families in Mediterranean*, 181-202
36. Klever, P. (2015). Multigenerational Relationships and Nuclear Family Functioning. *The American Journal of Family Therapy*, 43, 339–351
37. Kogler, R., Vogl, S. & Astleithner, F. (2022). Plans, hopes, dreams and evolving agency: case histories of young people navigating transitions. *Journal of Youth Studies*,
38. Korže, D. & Korže, A.V. (2020). Young People and Digital Technologies. *Int. J. Youth Eco.*, 4(1), 1-11
39. Kossek, E.E. & Lautsch, B. (2017). Work-Life Flexibility for Whom? Occupational Status and Work-Life Inequality in Upper, Middle, and Lower Level Jobs, in *Academy of Management Annals*
40. Kurebwa, J. (2020). The Effects of Globalization on Youth Culture and Identity: A Zimbabwean Experience. *Journal of Liberal Arts and Humanities*, 1(4), 111-120
41. Lombard, P.J.P. (2018). *Factors that influence the transition from high school to higher education: a case of the Junior Tukkies programme*. Department of Education Management and Policy Studies in the Faculty of Education
42. Lorenzini, J., Monsch, G.-A. & Rosset, J. (2021). Challenging Climate Strikers' Youthfulness: The Evolution of the Generational Gap in Environmental Attitudes Since 1999. *Front. Polit. Sci.* 3:633563

43. Ludwig-Mayerhofer, W., Pollak, R., Solga, H., Menze, L., Leuze, K., Edelstein, R., Künster, R., Ebralidze, E., Fehring, G. & Kühn, S. (2019). Vocational Education and Training and Transitions into the Labor Market. *Education as a Lifelong Process, Blossfeld HP., Roßbach HG. (eds), Edition ZfE, 3, 277–295*
44. Macaro, E., Baffoe-Djan, J.B., Rose, H., Sabato, B., Hughes, B., Cuccurullo, D., Coonan, C.M., Menegale, M. & Bier, A. (2019). *Transition from secondary school CLIL to EMI at university: Initial evidence from research in Italy*. British Council
45. Malde, B., Scott, M. & Vera-Hernandez, M. (2015). *Extended family networks and household well-being: evidence from Malawi*. Evaluating development policy at IFS
46. Manacorda, M., Rosati, F.C., Ranzani, M. & Dachille, G. (2017). Pathways from school to work in the developing world. *IZA Journal of Labor & Development, 6(1)*
47. Manstead, A. (2018). The psychology of social class: How socioeconomic status impacts thought, feelings, and behaviour. *British Journal of Social Psychology, 57, 267–291*
48. Marciniak, J., Johnston, C.S., Steiner, R., & Hirschi, A. (2020). Career Preparedness among Adolescents: A Review of Key Components and Directions for Future Research. *Journal of Career Development (TBD), 1-23*
49. Markussen, S. & Røed, K. (2014). *The Impacts of Vocational Rehabilitation*. IZA DP No. 7892
50. Mayowa, I.O. (2019). Family Institution and Modernization: A Sociological Perspective. *Research on Humanities and Social Sciences, 9(8), 99-105*
51. Mojsoska-Blazevski, N. & The State Statistical Office of Macedonia, (2016). *Labour market transitions of young women and men in the former Yugoslav Republic of Macedonia Results of the 2014 school-to-work transition survey*. Work4Youth Publication Series No. 37
52. Moldes, V., Biton, C., Gonzaga, D.J. & Moneva, J. (2019). Students, Peer Pressure and their Academic Performance in School. *International Journal of Scientific and Research Publications, 9(1), 300-312*
53. Muddiman, E., Taylor, C., Power, S. & Moles, K. (2019). Young people, family relationships and civic participation. *Journal of Civil Society, 15(1), 82-98*

54. Muslihat & Listiana, A. (2020). *The Single Parent's Parenting Style*. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 538
55. Nguyen, T.L., Nguyen, H.T., Nguyen, N.H., Nguyen, D.L., Nguyen, T.T.D. & Le, D.L. (2023). Factors affecting students' career choice in economics majors in the COVID-19 post-pandemic period: A case study of a private university in Vietnam. *Journal of Innovation & Knowledge* 8, 100338
56. Nguyen-Thi, H.P., Truong, Le, V.T., Nguyen, X.T.K., Tran-Chi, V.L. (2024). The Relationship between Academic Performance, Peer Pressure, and Educational Stress as It Relates to High School Students. Openness to Seeking Professional Psychological Help. *Journal of Curriculum and Teaching*, 13(1), 83-101
57. Nilsson, B. (2017). *The School-to-work transition in developing countries*. Universite Paris-Dauphine, PSL Research University
58. Nyamwange, J. (2016). Influence of Student's Interest on Career Choice among First Year University Students in Public and Private Universities in Kisii County, Kenya. *Journal of Education and Practice*, 7(4), 96-102
59. Özer, M. & Suna, E. (2023). The New Design of the Vocational Education & Training System in Türkiye: Recent Improvements & Initial Outcomes. *TRT World Research Centre*
60. Parihar, K.S., Dahiya, R., Billaiya, R. & Jain, P. (2017). Effect of Nuclear Family in Participation of Activities. *International Journal of Health Sciences*, 1(1), 28-35
61. Park, M., Nesom, S. & Hodges, H. (2020). *What do children and young people looked after and their families think about care?* Wales Centre for Public Policy
62. Park, C. & Harris, V. (2024). The Impact of Family Relationship Quality on Youth's Career Decision-Making Self-Efficacy: The Mediating Role of Youth's Positive Decision-Making Skills. *The Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families*, 1-8
63. Pastore, F., Quintano, C. & Rocca, A. (2021). *The Duration of the School-To-Work Transition in Italy and in Other European Countries: A Flexible Baseline Hazard Interpretation*. IZA DP No. 14832
64. Power, J., Perlesz, A., Schofield, M., Pitts, M., Brown, R., McNair, R., Barrett, A. & Bickerdike, A. (2010). Understanding resilience in same-sex parented families: the work, love, play study. *BMC Public Health*, 10, 115

65. Phillips, M. & Fisser, P. (2023). Moving forward to new educational realities in the digital era. Report of EDUsummIT
66. Rojon, C., Hernandez, J., Knauer, M., & Mocca, E. (2023). Young People's Perceptions of Transitioning from School to Higher Education: A Cross-National Perspective. *International Journal of Educational and Life Transitions*, 2(1), 16, pp. 1–15
67. Rontos, K. (2015). Demographic Trends, Young People's Attitudes towards Marriage and Socio-economic Changes Related to Family Formation in Greece and in the European Union: A Comparative Analysis Based on Official and Survey Research Data. *International Journal in Economics and Business Administration*, 3(4), 11-33
68. Santamaría Graff, C., & Sherman, B. (2020). Models of school-family relations. In *Oxford Research Encyclopedia of Education*. Oxford University Press
69. Schmid, G., Bellmann, L., Gazier, B. & Leschke, J. (2023). Governing Sustainable School to Work Transitions: Lessons for the EU. *IZA – Institute of Labor Economics*
70. Schoon, I. & Heckhausen, J. (2019). Conceptualizing Individual Agency in the Transition from School to Work: A Social-Ecological Developmental Perspective. *Adolescent Research Review*
71. Seidel, K. (2021). The transition from school to post-secondary education - What factors affect educational decisions? Working Paper Series in Economics, No. 398, Leuphana Universität Lüneburg, Institut für Volkswirtschaftslehre, Lüneburg
72. Silinsh, R. & Martyniuk, A. (2016). Transformation trend of the institution of family. Family as a value, expectations, family policy. *SHS Web of Conferences* 30, 00030
73. Subramanian, K.R. (2018). Technology and transformation in communication. *Journal of Advance Research in Electrical & Electronics Engineering*, 5(8)
74. Summera, S. & Yasmin, B. (2022). Factors Influencing Youths' Career Aspirations: A Case Study of Azad Jammu and Kashmir, Pakistan. *The Pakistan Development Review*, 61(4), 621–641
75. Thompson, M., Pawson, C. & Evans, B. (2021). Navigating entry into higher education: the transition to independent learning and living. *Journal of Further and Higher Education*, 45(10), 1398-1410
76. Tinuola, F.R. (2021). The Family Institution. *Introduction to Sociology*, 107-117

77. Turtiainen, P., Karvonen, S. & Rahkonen, O. (2007). All in the Family? The Structure and Meaning of Family Life among Young People. *Journal of Youth Studies*, 10(4), 477 - 493
78. UNICEF, (2018). Key survey data: Students' Attitudes and Dreams of the Future: Education, Family, Work
79. Vassiliadis, S. & Vassiliadis, A. (2014). The Greek Family Businesses and the Succession Problem. *Procedia Economics and Finance*, 9, 242 – 247
80. Vinokurova, A.V., Badaraev, D.D. & Badmatsyrenov, T.B. (2016). The Transformation of the Family Institution in the Modern Russian and Mongolian Society: The Structural and Functional Features. *International Review of Management and Marketing*, 6(3), 100-104
81. Vysotskaya, V. (2017). Youth transition to the labour market during employment mobility. Employment and inequality of young people in Europe. *Teres Tarsadalom*, 31(4), 118-130
82. Xing, X. & Rojewski, J. (2018). Family Influences on Career Decision-Making Self-Efficacy of Chinese Secondary Vocational Students. *New Waves Educational Research & Development*, 21(1), 48-67
83. Yatsyna, O. (2020). A Family Without Marriage - Marriage Without a Family: The Transition of the Institutional Foundations of the Family and Diversification of Social Reality. *Postmodern Openings*, 11(3), 177-194
84. Zhang, Y., Huang, H., Wang M, et al. (2023). *Family outcome disparities between sexual minority and heterosexual families: a systematic review and meta-analysis*. *BMJ Global Health*, 8:e010556

Διαδίκτυο

1. ΕΛΣΤΑΤ, (2023). Στα ύψη η ανεργία των νέων και των γυναικών στην Ελλάδα. Σελίδα στο διαδίκτυο <https://www.ot.gr/2023/11/03/oikonomia/elstat-sta-ypsi-i-anageria-ton-neon-kai-ton-gynaikon-stin-ellada/> με ημερομηνία ανάκτησης 2/3/2024
2. Λιάκος, Α. (2016). Η μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σελίδα στο διαδίκτυο <https://chronos.fairead.net/liakos-porismata-2> με ημερομηνία ανάκτησης 2/3/2024
3. Νάκος, Γ. (2024). Ανεργία: «Βουτιά» στο 6,4% στην Ευρώπη - «Κολλημένη» στη δεύτερη θέση η Ελλάδα με 9,4%. Σελίδα στο διαδίκτυο

- https://www.imerisia.gr/oikonomia/86613_anergia-boytia-sto-64-stin-eyropi-kollimeni-sti-deyteri-thesi-i-ellada-me-94 με ημερομηνία ανάκτησης 15/2/2024
4. Σταμούλης, Δ. (2023). ΕΕ: Στη δεύτερη χειρότερη θέση η Ελλάδα στην ανεργία των νέων το 2022. Σελίδα στο διαδίκτυο <https://www.ot.gr/2023/05/24/oikonomia/ee-sti-deyteri-xeiroteri-thesi-i-ellada-stin-anergia-ton-neon-to-2022/> με ημερομηνία ανάκτησης 15/2/2024
 5. Στο 31,4% η ανεργία νέων στην Ελλάδα το 2022. Σελίδα στο διαδίκτυο <https://www.epixeiro.gr/article/405490> με ημερομηνία ανάκτησης 15/2/2024
 6. Στρατηγάκης, Σ. (2023). Η ανεργία των νέων πτυχιούχων και το brain drain. Σελίδα στο διαδίκτυο <https://www.naftemporiki.gr/finance/1507062/i-anergia-ton-neon-ptychioychon-kai-to-brain-drain/> με ημερομηνία ανάκτησης 15/2/2024
 7. Τσικαλάκη, Ι. & Κλάδη-Κοκκίνου, Μ. (2016). Οικονομική κρίση και κοινωνικές ανισότητες στην εκπαίδευση: Οι εκπαιδευτικές επιλογές των υποψηφίων για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σελίδα στο διαδίκτυο <https://pasitheo.library.upatras.gr/academia/article/view/2704/2963> με ημερομηνία ανάκτησης 15/2/2024

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε από τον Ηλία Τούμπουρα - φοιτητή στο Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας – για τη διεξαγωγή πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας στο πλαίσιο της πτυχιακής του εργασίας με θέμα: «Πως ονειρεύονται το μέλλον τους οι νέοι στην Ελλάδα». Πρόκειται για ένα ερωτηματολόγιο που περιλαμβάνει ερωτήματα κλειστού τύπου και απευθύνεται σε νέους ηλικίας από 15 έως 24 ετών. Τα δεδομένα που θα συλλεχθούν θα αναλυθούν στατιστικά για τους σκοπούς της έρευνας, διασφαλίζοντας την ανωνυμία κάθε συμμετέχοντα. Είναι βασικό για την συλλογή των δεδομένων να υπάρχει προθυμία συμμετοχής ώστε να διασφαλιστεί επαρκής και αντιπροσωπευτικός αριθμός περιπτώσεων και να εξαχθεί ένα γενικό συμπέρασμα στο θέμα που εξετάζεται. Ο χρόνος για την ολοκλήρωση του ερωτηματολογίου δεν ξεπερνά τα 10 λεπτά.

Για οποιαδήποτε πληροφορία μπορείτε να επικοινωνείτε με τον ερευνητή στο email: iliastoumpouras@gmail.com ή στο τηλέφωνο: 6972168531

Σας ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας!

Με εκτίμηση

Τούμπουρας Ηλίας

Ανήκετε στην ηλικία 15-24 ετών;

Ναι

Όχι

1^ο ΜΕΡΟΣ:
ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ/ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ

Σκεφτόμενος τη ζωή σας συνολικά:

1. Ποιο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης που θα επιθυμούσατε να ολοκληρώσετε (ανεξάρτητα του εάν μπορείτε ή όχι);

- Υποχρεωτική
- Λύκειο
- ΙΕΚ ή άλλη μεταδευτεραβάθμια σχολή
- Πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ
- Μεταπτυχιακό τίτλο
- Διδακτορικό
- Άλλο (εξηγήστε) _____

2. Πόσο εφικτή (ρεαλιστική) θεωρείτε από τη μεριά σας την ολοκλήρωση αυτού του επιπέδου σπουδών;

- Πολύ
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

3. Σε ποιον τομέα θα θέλατε να εξειδικευτείτε μέσω της εκπαίδευσης σας;

4. Ποιος είναι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο επιθυμείτε να προχωρήσετε σε εκπαιδευτική εξειδίκευση; (επιλέξτε μία μόνο απάντηση)

- Για μεγαλύτερο μισθό
- Για να διευρύνω τις γνώσεις μου
- Για να βελτιώσω την κοινωνική μου θέση
- Άλλο _____ (εξηγήστε)

Και για διευρύνω τις γνώσεις μου αλλά και λόγω μοριοδότησης, ώστε να διοριστώ πιο γρήγορα

5. Πόσο αισιόδοξος/η αισθάνεστε ότι θα τα καταφέρετε;

- Πολύ
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

6. Ποιοι παράγοντες πιστεύετε ότι δυσχεραίνουν την εκπλήρωση των επιθυμιών σας σχετικά με την εκπαίδευση αυτή; (επιλέξτε όλα όσα ταιριάζουν)

- Οικονομικοί παράγοντες
- Έλλειψη χρόνου
- Προσωπικά ενδιαφέροντα και δεξιότητες
- Συναισθηματικοί παράγοντες (π.χ. φόβος αποτυχίας, κριτικής)
- Κακή οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας
- Άλλο _____ (εξηγήστε)

7. Ποιο είναι το επάγγελμα που θα θέλατε να κάνετε;

_____ (παρακαλώ περιγράψτε)

8. Ποιο είναι το καθαρό μηνιαίο εισόδημα που θα επιθυμούσατε να έχετε σε 5 χρόνια από τώρα;

- έως 1.000€
 1.001 – 1.500€
 1.501 – 2.000€
 2.001 – 2.500€
 >2.501€

9. Πόσο πιθανό θεωρείτε ότι το εισόδημα αυτό θα γίνει πραγματικότητα

- Πολύ πιθανό
 Μετρίως πιθανό
 Λίγο πιθανό
 Καθόλου πιθανό

10. Αναφέρετε κατά πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις:

Διαφωνώ απόλυτα (1)	Διαφωνώ (2)	Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ (3)	Συμφωνώ (4)	Συμφωνώ απόλυτα (5)
---------------------------	----------------	---	----------------	---------------------------

Επιδιώκω υψηλότερη εκπαίδευση σε πανεπιστήμια και κολέγια για να αποκτήσω προηγμένες δεξιότητες και γνώσεις που θα βοηθήσουν στην επαγγελματική μου σταδιοδρομία

Επιθυμώ να απασχοληθώ σε εργασιακό περιβάλλον που να παρέχει ευελιξία και ισορροπία μεταξύ της εργασίας και της προσωπικής μου ζωής

Επιθυμώ να εργαστώ σε επιχειρήσεις και οργανισμούς που δρουν υπεύθυνα και συμβάλλουν στην κοινωνία

2^ο ΜΕΡΟΣ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

1. Επιθυμείτε να δημιουργήσετε οικογένεια στο μέλλον;

- Ναι (συνεχίστε στο ερώτημα 2)
 Όχι (συνεχίστε στο ερώτημα 5)
 Έχω ήδη δημιουργήσει (συνεχίστε στο ερώτημα 4)
 Δεν είμαι σίγουρος (συνεχίστε στο ερώτημα 5)

2. Πώς φαντάζεστε την οικογένεια που επιθυμείτε να δημιουργήσετε;

- Δύο γονείς με παιδιά
 Ένας γονέας με παιδιά
 Ζευγάρι χωρίς παιδιά
 Εκτεταμένη οικογένεια (γονείς, παιδιά, γιαγιά/παππούς)
 Άλλο (εξηγήστε) _____

3. Πόσα παιδιά θα θέλατε να έχετε;

4. Ποιοι είναι οι λόγοι που θέλετε να δημιουργήσετε ή δημιουργήσατε ήδη οικογένεια;

- Απόκτηση παιδιών
- Πολιτισμικές προσδοκίες και οικογενειακές αξίες
- Συντροφικότητα
- Κοινωνική πίεση
- Επίλυση του δημογραφικού προβλήματος της χώρας
- Άλλοι λόγοι _____ (εξηγήστε)

5. Ποιοι είναι οι λόγοι που ΔΕΝ θέλετε να δημιουργήσετε οικογένεια; (επιλέξτε όλα όσα ταιριάζουν)

- Οικονομικοί
- Καριέρα και προσωπικοί στόχοι
- Περιβαλλοντικές ανησυχίες (π.χ. καταστροφή του περιβάλλοντος, ρύπανση)
- Ανισορροπία επαγγελματικής και προσωπικής ζωής
- Έλλειψη κοινωνικής υποστήριξης
- Άλλοι λόγοι _____ (εξηγήστε)

6. Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις με βάση τις επιλογές 1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Διαφωνώ, 3=Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ 4=Συμφωνώ, 5=Συμφωνώ απόλυτα

Ερωτήσεις	1	2	3	4	5
1. Ενδέχεται να καθυστερήσω τη δημιουργία οικογένειας για λόγους εκπαίδευσης και επαγγελματικής αποκατάστασης					
2. Δίνω προτεραιότητα στην εκπαίδευση μου και μετά στη δημιουργία οικογένειας					
3. Προτιμώ να επικεντρωθώ στην καριέρα μου παρά στη δημιουργία οικογένειας					
4. Οι οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τις αποφάσεις μου σχετικά με τη δημιουργία οικογένειας					
5. Νιώθω ότι πιέζομαι να συμμορφωθώ με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με τον γάμο, την αναπαραγωγή και την οικογένεια.					
6. Νιώθω ότι πιέζομαι να συμμορφωθώ με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με την καριέρα και την επαγγελματική ανέλιξη.					
7. Δίνω προτεραιότητα στην ατομική μου ευτυχία και μετά στην δημιουργία οικογένειας					
8. Νιώθω ότι πιέζομαι να συμμορφωθώ με κοινωνικά πρότυπα σχετικά με την ατομική επιτυχία					
9. Δίνω υψηλή προτεραιότητα στην προσωπική μου ζωή και στις σχέσεις					

3ο ΜΕΡΟΣ: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο

- Άντρας
- Γυναίκα

2. Ηλικία

.....

3. Περιοχή όπου μεγαλώσατε:

- Αθήνα
- Θεσσαλονίκη
- Άλλο μεγάλο αστικό κέντρο (από 50.000 κατοίκους και άνω)
- Επαρχιακή πόλη (έως 50.000 κατοίκους)
- Κωμόπολη (έως 10.000 κατοίκους)

Χωριό

4. Περιοχή όπου μένετε τώρα:

- Αθήνα
 Θεσσαλονίκη
 Άλλο μεγάλο αστικό κέντρο (από 50.000 κατοίκους και άνω)
 Επαρχιακή πόλη (έως 50.000 κατοίκους)
 Κωμόπολη (έως 10.000 κατοίκους)
 Χωριό

5. Περιγράψτε την οικογένεια στην οποία μεγαλώσατε:

- Οικογένεια με δύο γονείς
 Οικογένεια με δύο γονείς & γιαγιά/παππού
 Μονογονεϊκή οικογένεια
 Ομόφυλη οικογένεια
 Άλλο (εξηγήστε) _____

6. Έχετε αδέρφια;

- Ναι (συνεχίστε στο ερώτημα 7)
 Όχι (συνεχίστε στο ερώτημα 8)

7. Εάν ναι, πόσα;

- 1
 2
 >2

8. Μορφωτικό επίπεδο

- Απόφοιτος/η Γυμνασίου Απόφοιτος/η Λυκείου
 Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Κάτοχος μεταπτυχιακού
 Κάτοχος διδακτορικού

9. Οικονομική κατάσταση

- Κακή Μέτρια Καλή Πολύ καλή

10. Καταγωγή

- Ελλάδα
 Άλλη (Προσδιορίστε)

.....

11. Κύρια απασχόληση πατέρα

- Δημόσιος υπάλληλος
 Ιδιωτικός υπάλληλος
 Ελεύθερος επαγγελματίας
 Επιχειρηματίας
 Αγρότης
 Συνταξιούχος
 Άνεργος

Άλλο

12. Κύρια απασχόληση μητέρας

- Δημόσια υπάλληλος
 Ιδιωτική υπάλληλος
 Ελεύθερη επαγγελματίας
 Επιχειρηματίας
 Αγρότισσα
 Συνταξιούχα
 Άνεργη
 Άλλο

13. Ποια είναι η δική σας οικογενειακή κατάσταση;

- Άγαμος/η
 Έγγαμος/η
 Συζώ ως έγγαμος
 Διαζευγμένος/η
 Σε διάσταση
 Χήρος/α
 Άλλο _____ (εξηγήστε)

14. Αριθμός τέκνων _____ (εάν δεν έχετε τέκνα απαντήστε με το 0)

15. Ποια είναι η κύρια επαγγελματική σας απασχόληση

- Δημόσιος υπάλληλος
 Ιδιωτικός υπάλληλος
 Ελεύθερος επαγγελματίας
 Επιχειρηματίας
 Αγρότης
 Άνεργος
 Άλλο _____ (εξηγήστε)

Σας ευχαριστώ πολύ